

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA MEDIÁLNÍCH A KULTURÁLNÍCH STUDIÍ A ŽURNALISTIKY

SEBEPREZENTACE ČESKÝCH POLITIKŮ NA TWITTERU

Self-presentation of Czech politicians on Twitter

Magisterská diplomová práce

Bc. Adam Musil

Vedoucí práce: Mgr. Radim Zámeč, Ph.D.

Olomouc 2020

Čestně prohlašuji, že jsem tuto magisterskou diplomovou práci napsal samostatně, za využití uvedené literatury a dalších uvedených zdrojů. Práce obsahuje 216 895 znaků.

V Olomouci dne 7. 5. 2020

.....

Na tomto místě bych rád poděkoval Mgr. Radimu Zámcevi, Ph.D., za vstřícnost, ochotu, trpělivost, věnovaný čas a užitečné rady, které mi jako vedoucí práce poskytnul. Dále bych rád poděkoval rodičům za podporu a důvěru po celou dobu studia a všem přátelům a blízkým, díky nimž jsem to celé přežil.

Abstrakt

Tato magisterská diplomová práce se zabývá sebeprezentací českých politiků na Twitteru v období tří měsíců před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2017. Práce v širším rámci vychází z teorie sociální konstrukce reality a konstruktivismu obecně. V práci je analyzováno pět nejsledovanějších osobních účtů českých politiků, kteří v daných volbách kandidovali, zkoumány jsou tedy účty Andreje Babiše, Miroslava Kalouska, Bohuslava Sobotky, Pavla Bělobrádka a Petra Fialy. Metodou diskurzivní analýzy inspirovanou prací Normana Fairclougha je skrze analýzu argumentace zkoumáno, jaké politici vytvářejí identity, jakou kolem sebe konstruují realitu, z jakých ideologických hodnot vychází a v jakých diskurzích se při sebeprezentaci pohybují.

Klíčová slova

Twitter, sebeprezentace, politika, kampaň, komunikace, diskurzivní analýza, volby, sociální síť, konstruktivismus, argumentace

Abstract

This master's thesis deals with self-presentation of Czech politicians on Twitter during the three months period leading to the general elections in 2017. The thesis builds upon the social construction of reality theory and constructivism in general. The five most followed personal accounts of Czech politicians who ran for the office are analysed, namely accounts of Andrej Babiš, Miroslav Kalousek, Bohuslav Sobotka, Pavel Bělobrádek and Petr Fiala. Using the method of discourse analysis, inspired by the work of Norman Fairclough, the thesis analyses – through the analysis of argumentation – the construction of identities, the construction of the overall reality, the politicians' values upon which they build and discourses in which they operate when identifying themselves.

Key words

Twitter, self-presentation, politics, campaign, communication, discourse analysis, elections, social media, constructivism, argumentation

OBSAH

OBSAH.....	6
1. ÚVOD.....	7
2. TEORETICKÁ ČÁST	9
2.1 Sociální konstrukce reality	9
2.2 Komunikace	11
2.3 Politická komunikace a její specifika.....	13
2.4 Současný stav demokracie	20
2.5 Diskurz.....	24
3. METODOLOGICKÁ ČÁST	31
3.1 Předmět výzkumu	31
3.2 Cíle výzkumu a výzkumné otázky	32
3.3 Výběr vzorku	32
3.4 Diskurzivní analýza argumentace	34
4. ANALYTICKÁ ČÁST.....	38
4.1 Struktura analýzy	38
4.2 Twitterový účet Andreje Babiše	39
4.3 Twitterový účet Miroslava Kalouska.....	54
4.4 Twitterový účet Bohuslava Sobotky	74
4.5 Twitterový účet Pavla Bělobrádka.....	90
4.6 Twitterový účet Petra Fialy.....	102
5. ZÁVĚR.....	115
Seznam zkratk.....	119
Seznam literatury	120
Elektronické zdroje.....	122
Seznam tabulek.....	128
Seznam elektronických příloh	128

1. ÚVOD

Tato diplomová práce se zabývá sebereprezentací českých politiků na sociální síti Twitter v období voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2017.

Hlavním cílem práce je zjistit, jak se čeští politici prezentují na Twitteru. S tím souvisí dílčí cíle – pozornost je věnována způsobu, jakým konstruují vlastní identitu, jaké vlastnosti připisují svým politickým oponentům, případně třetím stranám (např. médiím a dalším aktérům, kteří mohou vstupovat do politického dění), jakým tématům věnují pozornost, jaká jsou naopak upozaděována apod. Jinými slovy, jakou sociální realitu skrze své tweety konstruují.

Za účelem zodpovězení hlavní výzkumné otázky a otázek vedlejších je využito metody kritické diskurzivní analýzy inspirované přístupem Normana Fairclougha. Jednání politiků, jejich sebereprezentace a identifikace, je analyzovaná prostřednictvím rozebrání jimi použitých argumentů a argumentačních konstrukcí, skrze něž je odhalen širší diskurz, v rámci něž se politici pohybují. Zkoumáno je období tří měsíců před parlamentními volbami, během něhož probíhala předvolební kampaň.

V širším rámci má tato práce ambici obohatit poznání o velice aktuální problematice sociálních sítí. Platformy jako Facebook, Instagram, Reddit nebo právě Twitter v uplynulé dekádě prostoupily do každodenního života obrovského množství lidí. Dle veřejně dostupných dat Facebook využívá každý měsíc více než 2,2 miliardy aktivních uživatelů, Instagram využívá každý měsíc miliarda aktivních uživatelů, Reddit disponuje 330 miliony aktivními uživateli a Twitter je využíván 326 miliony aktivními uživateli.¹ Tak početné uživatelské základny logicky přitahují pozornost firem, reklamních agentur, politických stran i jednotlivých politiků, kteří mohou skrze sociální síte přímo oslovovat širší okruh voličů než kdy předtím. Sociální síte se tedy staly nástrojem politické kampaně, politikům nabízejí jedinečnou platformu osobního kontaktu s potenciálními voliči.

V užším rámci má tato práce ambici ukázat, jak politická kampaň na sociálních sítích vypadá. Pozornost je věnována Twitteru, který nepatří mezi největší a nejrozšířenější sociální síte, ale vybudoval si zvláštní postavení mezi politiky, viz např. anglický novotvar *twitplomacy*, který odkazuje k diplomacii prováděné skrze tuto sociální síte. Jako příklad politického užití

¹ Global social media ranking 2019. Statista [online]. 2019 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www-statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>

Twitteru lze dále jmenovat účet prezidenta Spojených států Donalda Trumpa, který tuto sociální síť využíval hojně v době prezidentské kampaně a využívá ji i během výkonu funkce. I v České republice je mezi politiky Twitter rozšířen. Soukromý účet na této síti mají předsedové všech parlamentních politických stran, prostřednictvím svého mluvčího skrze Twitter komunikuje i prezident republiky. Užívání Twitteru bylo relevantní i době volební kampaně v roce 2017.²

Za účelem splnění cílů, které si tato práce stanovuje, je text strukturován do tří částí. V první části je pozornost věnována teoretickému ukotvení práce. Přiblížena je teorie sociální konstrukce reality, která představuje základ konstruktivistického přístupu, jenž je v této práci aplikován. Dále je pozornost věnována komunikaci, jejím možným definicím, roli kontextu a také pojetí komunikace jako jednání. Zvláštní pozornost je věnována komunikaci politické – ta je vymezena a charakterizována se zřetelem na specifika politické komunikace oproti komunikaci v obecné rovině, naznačen je její historický vývoj a proměny. Diskutována je role sociálních sítí v politické komunikaci a jejich role na další proměny tohoto druhu komunikace. Pozornost je věnována také aktuálním politickým trendům v současných demokratických systémech, které slouží jako politologický základ pro diskurzivní analýzu. Následně je vymezen diskurz, jehož pochopení je klíčové pro užitou analytickou metodu.

Druhá část práce se zabývá právě metodou, již je provedena analýza. Vymezen je předmět výzkumu, přiblíženy jsou hlavní a vedlejší cíle práce a výzkumné otázky, popsán je i výběr vzorku. Podrobně popsána je užitá metoda kritické diskurzivní analýzy inspirovaná prací Normana Fairclougha a způsob její aplikace na výzkumný vzorek.

V třetí části práce jsou analyzovány jednotlivé zkoumané twitterové účty, struktura analýzy je blíže popsána v úvodu dané části. Poznatky získané analýzami jednotlivých účtů jsou shrnuty v dílčích závěrech. V rámci analýzy jsou představeny tweety z výzkumného vzorku, z nichž bylo vycházeno při rekonstrukci jednotlivých argumentů. Veškeré tweety, které tvoří výzkumný soubor, jsou v zájmu možnosti zpětné kontroly přiložené ve formě elektronické přílohy ve formátu xlsx na příloženém CD.

² Sociální demokraté zhustí své myšlenky do 140 znaků. Tweetovou kampaní chtějí porazit Babiše. Hospodářské noviny [online]. Praha: Economia, 2017, 8. 3. 2017 [cit. 2019-03-08]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-65650740-cssd-hleda-recept-jak-vyhrat-volby-proti-babisovu-kamionu-vypusti-tweety-svych-politiku>

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Sociální konstrukce reality

V širším kontextu vychází analytická část této práce z konstruktivistického přístupu, proto považuji za vhodné na úvod, alespoň v kondenzované formě, představit teorii sociální konstrukce reality, s důrazem na roli jazyka při konstruování každodenní reality. Politická kampaň totiž pochopitelně z celospolečenského procesu konstruování reality není vyňata, naopak, jednotliví politikové konstruují nejen obraz svůj, ale i svých spolustraníků, politických konkurentů nebo společenských problémů (šířeji lze mluvit o konstruování politického diskurzu). Politické usilují o to, aby jejich realitu voliči přijali, internalizovali, aby této realitě věřili.

Byť o určité formě konstruktivistického myšlení lze uvažovat již dříve³, za autory samotné teorie sociální konstrukce reality jsou považováni Peter Berger a Thomas Luckmann, kteří teorii rozpracovali v 60. letech 20. století. Základní premisou konstruktivistické teorie je, že neexistuje jednotná sociální realita, nýbrž těchto realit existuje nespočet a jsou neustále zpřítomňovány pomocí procesu označování a vytváření znaků, přičemž nejsložitější znakovou strukturou je jazyk. Jazyk zajišťuje ukotvení v tzv. realitě každodenního života. Tuto realitu podle Bergera a Luckmanna nelze ignorovat, jelikož je uspořádána podle časoprostorové osy „zde a nyní“. Realita každodenního života má proto výsadní postavení mezi všemi ostatními realitami, je to „realita par excellence“. (Berger, Luckmann 1999, s. 25-33)

Kromě udržování jedince v realitě každodenního života má jazyk také schopnost se v kterýkoliv moment od této reality odpoutat a zpřítomnit celý svět. Jazyk se tak stává objektivním skladištěm ohromného množství významů a jeho prostřednictvím lze referovat k věcem, které jedinec osobně nezažívá. „Díky této schopnosti přesáhnout ono ‚tady a teď‘ může jazyk překlenout rozdílné oblasti v rámci reality každodenního života a uspořádat je ve smysluplný celek. Tyto přesahy mají prostorové, časové a sociální rozměry. Skrze jazyk mohu překlenout propast mezi svou sférou působnosti a sférou působnosti jiného člověka.“ (Berger, Luckmann 1999, s. 44)

Právě zmíněná schopnost jazyka přesáhnout a překlenout sféru působnosti jiného člověka umožňuje vytváření společnosti, kultury, sociálního řádu a konstruování reality každodenního

³ Lze například zmínit práci W. Lippmanna Public Opinion z roku 1922, v níž autor píše o pseudoprostředí, o němž si lidé konstruují představu skrze jazyk a řeč.

života, kterou jednotliví členové společnosti považují za objektivní. Tuto objektivní realitu podle konstruktivistického přístupu Bergera a Luckmanna tvoří jednotliví členové společnosti prostřednictvím procesů habitualizace, institucionalizace a objektivace. Zjednodušeně řečeno, jakmile se jakákoliv lidská činnost ustálí do formy vzorce, je habitualizována – díky vzorci může být napodobována v budoucnosti bez většího úsilí opakována. (srov. Berger, Luckmann 1999, s. 56) „Tyto procesy habitualizace předcházejí každé institucionalizaci (...). K institucionalizaci dochází vždy při vzájemné typizaci habitualizovaných činností určitým typem vykonavatelů těchto činností. (...) každá taková typizace je institucí.“ (Berger, Luckmann 1999, s. 58) Instituce potom z podstaty věci řídí lidské chování, jelikož stanovují vzorce chování. (tamtéž) Proces institucionalizace určité činnosti je završen objektivací, při níž jsou vytvořené instituce předávány dalším generacím, jimiž jsou posléze považovány za objektivně existující, nezávisle na jedincích, kteří je zrovna v tu chvíli představují.

Berger a Luckmann v souvislosti přijímání určité reality za objektivní dále hovoří o procesu socializace, který je tvořen třemi složkami: externalizací, objektivací a internalizací.

Byť tyto dílčí procesy probíhají simultánně a neustále, v životě každého člena společnosti existuje časová posloupnost, během níž je jedinec postupně zasvěcen do účasti na této dialektice. „Výchozím bodem tohoto procesu je internalizace – bezprostřední vnímání či interpretace objektivní události jako události mající význam, tedy jako projevu subjektivních procesů jiného člověka, přičemž zároveň význam tohoto projevu přijmu subjektivně za svůj. (...) internalizace v obecném slova smyslu je východiskem nejprve pro porozumění ostatním lidem a pak pro chápání světa jako společenské reality, jež má určitý význam.“ (Berger, Luckmann 1999, s. 128-129) Internalizované vědění je následně zpětně externalizováno (prostřednictvím jazyka), čímž opět dochází k objektivaci sociálního řádu a norem.

2.2 Komunikace

V této práci je zkoumána sebe prezentace českých politiků na sociální síti, kde k ní dochází skrze jazyk, v širší rovině skrze komunikování s dalšími uživateli dané sociální sítě i lidmi, kteří se ke zveřejněnému statusu dostanou skrze jiné komunikační kanály (např. skrze online zpravodajské portály či tištěná periodika, viz např. využití twitterových příspěvků v Hospodářských novinách). Proto je žádoucí, aby před samotným výzkumem byla širěji komunikace, konkrétněji potom komunikace politická (kapitola 2.3), definována a patřičně vymezena.

Vzhledem k tomu, že se komunikací zabývá široká škála vědních oborů a disciplín, je logicky nemožné nabídnout definici komunikace, která by uspokojila veškeré aspekty této činnosti, všechny úhly zkoumání a veškerý odborný zájem. Etymologicky komunikace vychází z latinského *communicatio* a *communicare*: činit něco společným, společně něco sdílet. (Vybíral 2009, s. 25) V souladu s latinským významem slova definuje Hausenblas (1971) komunikaci velmi široce jako „obcování lidí, společné podílení se na nějaké činnosti ve vzájemném kontaktu“. (tamtéž) Už tato definice se odklání od komunikace jako prostého přenosu informace z bodu A do bodu B, jak na ni nazíral např. Harold Lasswell se svým komunikačním modelem nebo Shannon a Weaver se svou matematickou teorií informace. Pojetí komunikace bližší specifikům komunikace politické nabízí Krauss a Chiu (2019), kteří zdůrazňují konstruktivistickou povahu komunikace. Komunikování je snahou produktora o konstrukci reprezentace v mysli příjemce, která bude co nejpřesněji odpovídat představě produktora. V komunikaci je tedy vždy přítomen persvazivní prvek.

Persvaze je pouze jednou z možných funkcí komunikace. Vybíral (2009, s. 31) uvádí sedm hlavních funkcí komunikace: informativní funkci, instruktážní, persvazivní, vyjednávací a zábavní, k nimž doplňuje ještě funkci fatickou a sebe-prezentační. Tyto funkce dávají komunikaci smysl a účel. Komunikační akt může plnit jednu, ale i více funkcí naráz. V kontextu této práce lze jako příklad uvést promluvu politika, který nechce potenciálního voliče pouze informovat o svém programu, ale zároveň ho o něm chce přesvědčit, k čemuž může využít třeba vtipné průpovídky, přičemž zároveň prezentuje svou osobu jako vhodného politického kandidáta.

V širším rámci toto pojetí komunikace jako určitého jednání, které má nějaký cíl, vychází z filozofického obratu k jazyku. Jak upozorňuje např. Austin (2000, s. 19-21), sdělení obsahuje slova, která odkazují ke kontextu komunikačního aktu či navádějí, jak má být sdělení pochopeno. Výpověď jako součást komunikačního aktu nemusí nutně znamenat popisování konání určité činnosti, výpověď může být přímo činností. (Austin 2000, s. 23)

Na podobu komunikace má zásadní vliv již zmíněný komunikační kontext, který celou událost rámuje. Lze rozlišit kontext vnitřní a vnější. (Vybíral 2009, s. 37-38) Vnitřní kontext je tvořen zkušenostmi jedince, který komunikuje, jeho pamětí, vzděláním, psychickým rozpoložením, postoji či fantaziemi. „Partner, kterého chceme informovat nebo o něčem přesvědčit, nikdy není nepopsaným listem papíru. Má v sobě uloženo množství poznatků o světě, včetně případných poznatků o nás. Některá z těchto ‚dat‘, budou-li aktivována určitým propojením, o jehož příčinách a podobě většinou vůbec nemáme tušení, zkreslí do značné míry jeho komunikování s námi (příjem informací, vnímání, selekci, uložení, zhodnocení informací, odpověď).“ (tamtéž) Vnitřní kontext není ustálený, nýbrž je znovuutvářen, doplňován a upravován novými zkušenostmi.

Kontext vnější „je svou podstatou buď sociálněpsychologický (...), nebo také systémový, kulturní, jazykový (...), společensko-politický či technologický.“ (Vybíral 2009, s. 38) Do vnějšího kontextu spadají kategorie normality, slušnosti, nemravnosti, hodnotového ukotvení, pravidel, tradic a mnoha dalších faktorů, které tvoří kulturní filtr. Komunikaci jedinec uzpůsobuje svému kulturnímu pozadí, čímž ho pomáhá stvrzovat a umožňuje jeho pokračování. (tamtéž)

2.3 Politická komunikace a její specifika

Definovat komunikaci politickou není o nic lehčí úkol než definovat komunikaci v širším slova smyslu, jak upozorňuje např. McNair (2003). I přesto pochopitelně k pokusům a definování politické komunikace dochází a ani tato práce se bez vymezení předmětu politické komunikace neobejde.

Křeček (2013) rozlišuje dva přístupy k politické komunikaci: politickou komunikaci jako vědní obor a jako praxi. První kategorii souhrnně označuje jako studia politické komunikace, jimž jsou vymezena témata zkoumání, metody výzkumu a načrtnuta je i historie oboru. Pro tuto práci je podstatnější kategorie druhá, tedy politická komunikace jako praxe. „Klíč k rozlišení toho, co je a co není politická komunikace, se neskývá ve sdělení samém, důležitý bude i adresát, kanál, příjemce a účinek daného sdělení.“ (Křeček 2013, s. 9)

Podobně na politickou komunikaci nahlíží již zmíněný McNair. Původcem politické komunikace v jeho pojetí nemusí být nutně politik, případně politická instituce, ale i média, a dokonce i veřejnost či publikum. Zatímco politický aktér komunikuje, aby dosáhl určitých cílů, politická komunikace od jiných původců takový charakter nutně mít nemusí. Politickou komunikací pak jsou např. sdělení politických komentátorů či přímo voličů politickým aktérům, ale i pouhá komunikace o těchto aktérech ve zpravodajství, komentářích a dalších formách politické diskuze, přičemž tato diskuze probíhá skrze masová média. (McNair 2003) Z hlediska předmětu této práce lze tento aspekt McNairova přístupu podrobit kritice, jelikož pojetí tohoto autora přisuzuje masovým médiím zásadní roli a ignoruje politickou komunikaci mimo ně (viz kapitola 2.3.2).

Dalším důležitým aspektem politické komunikace je přítomnost persvazivního prvku. Politická komunikace ze strany politických aktérů má voliče v první řadě přesvědčit a získat, spíše než informovat. Takové chápání politické komunikace lze vysledovat už v 50. letech 20. století v práci Eulaua, Eldersvelda a Janovitze (1956), podle nichž lze politickou komunikaci chápat jako jeden z procesů, skrze něž je přenášen vliv. S důrazem na persvazivní charakter komunikace ji vymezuje i Svobodová: „Jde o jednu z forem institucionální (a velmi často i mediální) komunikace, jež v životě společnosti plní poměrně specifické poslání a jejímž charakteristickým rysem je zejména její výrazný persvazivní potenciál.“ (Svobodová 2016, s. 39) Politik tedy skrze komunikaci získává a přesvědčuje potenciální voliče o svém vlastním vidění světa, o tom, že daný politik je schopen zvrátit nežádoucí vývoj správným směrem apod. Za tímto účelem

hledá „adekvátní formu sdělení, jež by na straně předpokládaného recipienta vedla k dosažení požadovaného efektu“. (tamtéž)

Tato práce se zaměřuje na komunikaci politiků na sociálních sítích, proto politická komunikace bude dále chápána jako sdělení produkované politikem (či člověkem nebo týmem, který spravuje daný twitterový účet), které má za cíl získat voliče, přesvědčit je, dále usiluje o zkonstruování žádoucího obrazu politika, a naopak vykreslení politických oponentů jako kandidátů nevhodných.

2.3.1 Vývoj politické komunikace

Vymezit politickou komunikaci pro účely této práce ovšem nelze, aniž by byl brán zvláštní zřetel na komunikaci v éře nových médií, přesněji řečeno na komunikaci skrze sociální síť. Právě nástup sociálních sítí (nejen) politickou komunikaci zásadně ovlivnil. Výše je uvedeno pojetí McNairovo (2003), jež klade důkaz na roli masových médií v komunikaci mezi politiky a veřejností. Masová média jsou v takovém vidění zprostředkovateli, přechodným stupněm mezi politikovým sdělením a recepcí na straně publika.

Sociální síť ovšem tento mezistupeň vymazávají, politik skrze platformy jako Facebook, Twitter, Instagram aj. může občany oslovovat přímo. Není to ovšem poprvé, kdy se charakter politické komunikace mění. Blumler a Kavanagh (1999) píšou o třech érách politické komunikace.⁴ První (počínající v poválečných 40. letech 20. století a trávající zhruba do brzkých let 60.) se vyznačuje masovostí politických stran, které svou legitimitu opírají o společenské třídy a skupiny, na něž jsou navázané. V této éře je politická komunikace závislá na síle a stabilitě těchto stran a s nimi souvisejících organizací – odborů, svazů apod. –, které se svými příznivci komunikují silně ideologicky zabarvená sdělení. Postupně také posiluje pozice tištěných i elektronických masových médií. (Macková 2017, s. 19)

Druhá éra (60. až 80. léta 20. století) souvisí s vyšší sociální mobilitou a slábnoucími třídními vazbami na masové politické strany. V důsledku toho tyto strany mění svůj charakter a vzniká řada tzv. „catch-all“ stran, jež oslovují širší voličské základny. Oslabuje tudíž ideologický základ politických stran, naopak posiluje důraz na úlohu volebních kampaní. Politická komunikace se stává velmi masovou záležitostí, jež má za cíl oslovit co největší množství lidí a maximalizovat dosah určitého sdělení. V tomto ovzduší razantnějšího konkurenčního boje

⁴ Je třeba mít na paměti, že při vymezování, a zejména při zasazování do období, autoři berou ohled na západní, ještě přesněji americkou politickou scénu.

dávají strany důraz na profesionalizaci své komunikace. Ta je přizpůsobena mediální logice – strany využívají experty v oblasti mediálního a veřejného vystupování, strategické komunikace v public relations, v důsledku čehož se celá komunikace nejenže stává nákladnější, ale také centralizovanější. Už v tomto období dochází k jisté míře personalizace, důraz je kladen na osobnosti politických lídrů, nikoliv na celé politické strany. (Macková 2017, s. 19-20)

Ve třetím období pokračuje profesionalizace a medializace politiky. Výrazně se rozvíjí oblast PR a politického marketingu, dominantním médiem je televize. Rozdíl oproti druhému období přichází v decentralizaci politické komunikace, kterou umožňuje internet a síťová média. Dále se prohlubuje personalizace politiky, nové technologie navíc umožňují detailnější cílení na voliče. (Macková 2017, s. 20-21)

Podle Blumlera (2013) už v současnosti dělení na tři éry politické komunikace není dostatečné. Autor navrhuje mluvit o čtvrté, na jejímž prahu politická komunikace stojí. Rozlišit třetí a čtvrtou éru podle Blumlera není jednoduché, jelikož čtvrtou éru charakterizuje především další prohlubování už dříve započatých procesů a trendů. Klíčovým znakem čtvrté éry je rozšíření nových technologií do všech oblastí života, veřejného i soukromého. Dochází tak k přesycení občanů ohromným množstvím informací. Dominantním rysem je nadále se prohlubující mediatizace, kdy se politikové stále výrazněji přizpůsobují mediální logice, např. při plánování tiskových konferencí a jiných veřejných vystoupení. „Extenzivní mediatizace může mít vliv například na výběr politických osobností – lídři stran se tak vybírají i s ohledem na komunikační schopnosti a práci s médii.“ (Macková 2017, s. 23) S takovou povahou politiky je pochopitelně spojena ještě hlubší personalizace, kde strana jako taková ustupuje do pozadí a dává prostor své hlavní tváři. (Brettschneider 2008)

2.3.2 Éra sociálních sítí a jejich dopady na (politickou) komunikaci

Významným faktorem v prohlubující se personalizaci politiky jsou právě sociální sítě. Politický marketing si rychle uvědomil, že digitální média mohou být jedním z hlavních nástrojů politické komunikace. (Maarek 2014, s. 14) Twitter a jiné platformy umožňují personalizovaným volebním lídrům a dalším výrazným politickým osobnostem oslovit široké masy přímo, nikoliv pouze prostřednictvím masových médií. Jak píše například Davis (2013), politikové při interakci s potenciálními voliči upřednostňují přímou, nemediovanou, tzv. „no-spin“ komunikaci. (Davis 2013, s. 19) Díky mobilním technologiím tak navíc mohou široké vrstvy lidí oslovit více méně kdykoliv, tudíž se nemusí spoléhat např. na tiskové konference, které podléhají zákonům mediální logiky. Právě důraz na politickou komunikaci na sociálních sítích je důležitým

(pro tuto práci klíčovým) rozšířením Blumlerova konceptu čtvrté éry politické komunikace. Politikové už nutně nepotřebují masová média, aby svá sdělení mohli předat veřejnosti, nýbrž občany mohou oslovovat přímo, bez vlivu masmédií. Proto je třeba se na sociální sítě jako nástroj politické komunikace a nový komunikační kanál zvláště zaměřit a přiblížit, jak ovlivnily komunikaci a další aspekty veřejného života. Tato kapitola nemá za cíl odmítat koncepty popsané výše, nýbrž je rozšířit a doplnit. Sociální sítě jako aktuální komunikační fenomén prochází dynamickým vývojem a jejich vliv na společnost je neustále přezkoumáván a přehodnocován. Tomu se nelze vyhnout ani v této práci.

Jak už je naznačeno výše, s rozvojem sociálních sítí (a podpůrných technologií, online platformy by velmi pravděpodobně nezasáhly do tak širokého spektra lidské činnosti, pokud by nebyl dostatečně rozšířený mobilní internet, Wi-Fi sítě i zařízení, která připojení k internetu dokáží využít, ať už jde o chytré telefony, tablety, konzole, notebooky, chytré hodinky aj.) dochází k proměnám informačních toků na několika úrovních.

V první řadě oslabuje monopol (masových) médií na výklad reality. Média historicky sloužila ke zprostředkování informací o okolním světě, ke kterým se běžný člověk nemohl (a dosud nemůže) přímo dostat. Tisk, rozhlas i televizní zpravodajství přinášely recipientům zprávy z jiných zemí i kontinentů. Konzumenti mediálních obsahů se tak k informacím o dění ve světě dostávali pouze skrze reprezentace, které produkovala média. Už Walter Lippmann (1922) upozorňuje, že lidé dokázali skrze technologie vnímat obrovskou část světa, kterou nikdy nemohou obsáhnout vlastní zkušeností, pouze mentální představou. Sbíráním jednotlivých reprezentací si člověk ve vlastní mysli zkonstruoval určitou podobu světa, který je jinak mimo jeho dosah, mimo možnosti přímého pozorování.

Cestu k formování těchto reprezentací dříve držela v rukou média, hrála roli tzv. gatekeepers (viz např. Shoemaker, Vos 2009). Teorie gatekeepingu spočívá v tom, že média fungují jako jakýsi filtr, který zachycuje proud informací a vybírá, které z těchto informací zveřejní. Kromě toho také informace seskupuje a upravuje do podoby zpráv, jimž veřejnost lépe porozumí. Není třeba na tomto místě teorii dopodrobna rozebírat, podstatné je, že vznikem a úspěšností sociálních sítí se role médií jako gatekeeperů dostala do ohrožení. Média nyní musí soupeřit s platformami, které recipientovi nabízí zdánlivě přímý kontakt s informacemi, kdy mizí mezičlánek výběru zpráv a zůstává iluze nefiltrovaného přísunu informací. Na rozdíl od masových médií nemají sociální sítě žádného editora, který by rozhodoval, jaká zpráva splňuje podmínky a kritéria potřebná k tomu, aby byla zveřejněna. „Editory“ jsou v případě sociálních sítích sami publikovatelné daných příspěvků. (srov. Davis 2013, s. 18) To má za následek to, že do veřejného

prostoru se dostávají informace neověřené, nepravdivé, postrádající kontext apod. Filtrem se stává sám původce zprávy (statusu, tweetu, fotografie,...), který vybírá, jaké informace zveřejnit chce a jaké ne.

Sociální sítě proto nabízí zcela nové možnosti pro politickou komunikaci a politickou kampaň. „Sociální média jako Facebook nebo Twitter dávají důraz na individuálního politika, spíše než na politickou stranu, čímž expandují politickou arénu pro personalizovanější kampaň.“ (Enli, Skogerbø 2013, s. 758) Dále tedy stoupá význam osobností, naopak komunikace politických stran a hnutí pro konzumenty tak přitažlivá není, viz Tabulka 1, jež srovnává sledovanost účtů předsedů politických stran s účty stran jako takových⁵:

Účet předsedy	Počet sledujících	Účet strany	Počet sledujících
Andrej Babiš	372 100	ANO	-
Jan Hamáček	10 800	ČSSD	12 600
Pavel Bělobrádek	31 500	KDU-ČSL	11 600
Petr Fiala	49 000	ODS	21 100
Jiří Pospíšil	19 400	TOP 09	25 500

Tabulka 1: Počty sledujících účty předsedů stran a stran samotných (data k 20. 2. 2019, zaokrouhleno na stovky)

Tito silní, viditelní lídři potom mají možnost oslovovat veřejnost přímo, bez editorských zásahů masových médií. Například se tak politikům i veřejným institucím s rozvojem sociálních sítí otevřel prostor napravovat (z jejich pohledu) mediální pochybení a lapsy. Na to upozorňují např. Enli a Skogerbø (2013, s. 765-766), podle nichž se politici často uchylují např. ke komentování novinových článků, televizních reportáží apod., nabízí odlišné interpretace, opravují práci novinářů a zdůrazňují vlastní úhel pohledu na daný masmediální produkt, a tím nadále prohlubují identitu a veřejnou image, kterou si sami vytváří, a mají přitom záruku, že jejich stížnosti zasáhnou široký okruh příjemců. Získávají prostor, kde mohou prezentovat svůj pohled, své názory a svá data, aniž by je profesionální žurnalisté bezprostředně konfrontovali s odlišnými pohledy, jako tomu bývá např. v televizních diskuzních pořadech. Objeví-li se u

⁵ Hnutí ANO nemá oficiální twitterový účet, je však poměrně bezpečné tvrdit, že v opačném případě by statistik followerů Andreje Babiše nedosáhl, jelikož Babišův účet je třetím nejsledovanějším na celém českém Twitteru. Absence účtu celého hnutí ANO potvrzuje personalizaci kampaně a politiky, jelikož hnutí je zcela prezentované silnou vůdčí osobností. Odchylku u účtů ČSSD a TOP 09 a jejich předsedů lze vysvětlit tím, že jak Hamáček, tak Pospíšil byly k uvedenému datu předsedy relativně krátce. Bývalí předsedové těchto stran, Bohuslav Sobotka (deaktivovaný účet) a Miroslav Kalousek, disponovali 35 300, resp. 109 000 followery.

tweetu či statusu na Facebooku nesouhlasné a konfrontační komentáře, správce účtu je může ignorovat či přímo mazat, a tudíž se vyhýbat názoru protistrany. Jsou-li v první řadě viditelné především komentáře příznivců a podporovatelů, vzniká tzv. echo chamber, ozvěnová komora, v níž skrze vzájemný souhlas diskutujících zanikají opozitní pohledy.

Takové prostředí dokáže politická komunikace a politická kampaň umně využít. Persvazivnímu charakteru politické komunikace prostředí ozvěnové komory vyhovuje. Se zmenšujícím se prostorem pro opozitní argumenty a ověřování faktů roste možnost ovlivnění potenciálních voličů. Pro jednotlivce je složitější odhalit zavádějící či přímo lživou informaci i manipulativní praktiky. Efekt ozvěnové komory (a příbuzná teorie tzv. sociálních bublin) sehrála v posledních letech významnou roli např. v referendu o vystoupení Spojeného království z Evropské unie (Del Vicario a kol. 2016; Bastos a kol. 2018), za hlavní komunikační kanál si Twitter vybral i současný prezident Spojených států amerických Donald Trump, jenž prostřednictvím svého účtu pravidelně napadá důvěryhodnost zpravodajství CNN, Washington Post, New York Times a dalších mediálních organizací. Političtí kandidáti využívají Twitter, protože nejenže nabízí možnost přímo a okamžitě oslovit veřejnost, ale také je zdarma a zveřejněné příspěvky jsou veřejné a snadno dohledatelné. (Davis 2013, s. 19)

Vše výše uvedené jevy přispívají k tomu, že dochází k tříštění sociální reality. Lidé už nemají pouze jedinou možnost dostávat se k informacím ze světa – masová média –, ale nabízí se jim řada, do velké míry neregulovaných, kanálů, skrze které konzumují často naprosto protichůdné výklady sociální reality. Institucionalizované zpravodajství ztrácí privilegovanost reprezentování reality, naopak posilují kanály, v nichž kontrolu nad zveřejňováním obsahu má pouze sám původce. Osobnostem politiky se tak otevírají širší možnosti, jak kontrolovat veřejný diskurz o vlastní osobě, stávají se samy sobě gatekeepery, což posiluje jejich pozici při reprezentování reality. „(...) politici (...) skrze Twitter uplatňují svůj vliv, čímž v důsledku udržují sociální normy a připomínají vysílání, spíše než dyadickou konverzaci.“ (tamtéž) Bylo by chybou předpokládat, že díky rozšíření vlivu sociálních sítí už zpravodajství není pro reprezentování reality relevantní, je ale třeba vzít v potaz popsané paralelní kanály šíření informací.

Enli a Skogerbø (2013, s. 769) doplňují, že i aktivní politici sociální média využívají převážně k oslovování publika, než aby se zapojovali do diskuzí s ostatními uživateli. Pokud k tomu dojde, pak kandidáti komunikují s politickou a kulturní elitou, nikoliv s řadovým voličem. Jejich příspěvky jsou míněny jako jednosměrná sdělení formulována tak, aby propagovala daného politika a jím vybraná témata. (tamtéž) Byť ale politické figury obecně neinteragují s běžnými uživateli sociálních sítí, snaží se jim přiblížit jinými způsoby. „Mnoho politiků

v současnosti odhaluje své soukromé životy a vlastní rodiny, aby oslovili nerozhodnuté voliče tím, že jim ukážou, že jim volič lze důvěřovat, protože jsou stejní jako oni, nikoliv jakési vzdálení elitní občané.“ (Maaarek 2014, s. 18)

2.4 Současný stav demokracie

Není účelem a ambicí této práce podrobně popsat a charakterizovat fungování reprezentativního demokratického zřízení, vzhledem k charakteru analyzovaného materiálu je ovšem nutno věnovat tuto kapitolu alespoň stručnému – a v žádném případě vyčerpávajícímu – přehledu toho, v jakém stavu se demokratický systém nachází, jak funguje aktuální soutěž politických stran a jak tyto subjekty využívají prostor pro soupeření o hlasy voličů.

Zásadní otázkou, které se je třeba věnovat, je, nakolik je vůbec demokratické zřízení v současnosti funkční. Ze své podstaty je totiž demokracie nepoměrně více závislá na společenském konsenzu, aby mohla fungovat. Na rozdíl např. od totalitních režimů, kde státní moc může udržovat status quo pomocí represivních složek, demokracie a její kvalita jsou do značné míry závislé na participaci veřejnosti, ať už jde o základní akt volby nebo další projevy občanské společnosti jako jsou petice, svobodné projevy nesouhlasu atd. Občané demokratického státu svěřují správu státu do rukou volených zástupců, od kterých výměnou žádají řádné hospodaření se státními prostředky, řešení sociálních problémů a zajištění stability systému.

Důvěra v demokratický systém ale v posledních letech oslabuje, jak upozorňuje např. Fukuyama (2015). Podle něj demokracie po celém světě nefungují řádně, ocitají se v krizi, a v důsledku jsou ohroženy, přičemž sílí známky systémů autoritářských. Na rozdíl od některých demokratických krizí minulosti se tentokrát problémy dotýkají i těch nejvyspělejších a nejúspěšnějších demokratických států, včetně Spojených států amerických a zemí Evropské unie. (Fukuyama 2015, s. 11-12)

Je nutno hledat příčiny tohoto trendu, kdy pozice demokratického zřízení slábnou. Fukuyama (tamtéž) vidí kořeny současné vzrůstající nedůvěry v zastupitelskou demokracii v ekonomické krizi, která ve svých důsledcích na konci nultých let jedenadvacátého století postihla celý vyspělý svět. Samotné špatné ekonomické výsledky ale pro vysvětlení demokratického úpadku nestačí, byť jsou pochopitelně významné. Podle Fukuyamy leží v jádru mnoha zklamání z demokracie selhání systému, který nezvládl proces institucionalizace. Jinými slovy, nové i etablované demokratické systémy nezvládly udržet krok s požadavky veřejnosti. Moderní stát se vyvíjel rychleji než demokratické instituce, což vedlo k nevybalancované situaci, kdy státní instituce nezvládají uspokojovat požadavky obyvatel na kvalitní státní správu. (Fukuyama 2015, s. 13)

Tento problém lze názorně ilustrovat např. na přístupu k tzv. elektronickému státu. Zatímco občané jsou v běžném životě zvyklí využívat internet k mnoha různým účelům, od vyhledávání informací, přes nakupování vybavení do bytu, sledování TV, až po hledání partnerů, a tedy vnímají značné pohodlí, které např. internetová objednávka oproti návštěvě kamenného obchodu přináší, při interakci s institucemi státu najednou naráží. V případě České republiky v roce 2019 např. není možné vyřídit si administrativu spojenou s pořízením nového občanského průkazu, založením firmy či oznámením živnosti online, nýbrž občan musí zamířit na příslušné úřady osobně, což v době snadného přístupu k vysokorychlostnímu internetu představuje zdánlivě zbytečnou ztrátu času a komplikace.

Když potom politický subjekt usilující o hlasy voličů slíbí, že elektronický stát pro jejich pohodlí rozšíří a administrativu zjednoduší, ale nepodaří se mu slib realizovat, neklesá důvěra pouze v konkrétního politika či politickou stranu, ale v celý demokratický systém, který svým (ne)fungováním zklamal očekávání občanů-voličů.

V širším rámci lze jako příklad poukázat právě i na světovou ekonomickou krizi, kdy voliči mohli usoudit, že jimi volení zástupci nedokázali ubránit domácí ekonomiku, pracovní místa a stabilitu před cizí hrozbou. Podobně lze analyzovat i situaci v době uprchlické krize, kdy náročný systém demokratického rozhodování – nespočet debat, pohledů z různých úhlů – může veřejnost vnímat jako jakousi brzdu v řešení palčivého problému, který existenciálně ohrožuje jejich domovy, známý svět, civilizaci.

Tormey (2014) upozorňuje na proměnu, ke které v takovém scénáři dochází ve vnímání konkrétních politiků. Slovo politik se podle něj stalo ve veřejném prostoru synonymem inkompetence, narcisismu a službě pouze sobě samému. „O mainstreamovou politiku se zajímáme, když obsahuje negativní příběh, který politiky vykresluje ve špatném světle, jak dělají špatné věci se špatnými důsledky.“ (Tormey 2014, s. 3)

V důsledku nastává krize reprezentativní demokracie, protože voliči přestávají důvěřovat politikům, opouští politické strany a ty musí své aktivity financovat z jiných zdrojů než členské základny. Obrací se tedy na korporace a privátní dárce, čímž se ovšem nadále vzdalují obyčejnému občanu, který dále ztrácí důvěru v jejich práci. Reprezentovaní se čím dál méně cítí být reprezentováni svými reprezentanty. (Tormey 2014, s. 6)

2.4.1 Anti-establishment

V takovém scénáři, kdy ztrácí důvěru v konkrétní politiky i instituce demokratického státu, hledá volič alternativy. Vzniká elektorát frustrovaný „velkou politikou“, skeptický k politickým elitám, který může zpochybňovat zastupitelskou demokracii tvořenou soutěží mainstreamových politických stran. (Hartleb 2015, s. 42)

V ten moment do celého procesu vstupují strany nové, které se snaží uspokojit poptávku voličské skupiny, která ztratila důvěru v tradiční politické subjekty a s nimi spojenou standardní dichotomii pravolevé politiky. „Tyto strany do politické debaty vnášejí větší konflikt a polarizaci, je tomu tak např. v Itálii nebo České republice, kde lidé vyjádřili svou deziluzi z místních politických elit, zvláště po korupčních skandálech, které se propíraly v médiích.“ (Hartleb 2015, s. 43)

Tzv. anti-establishmentové strany podle Hartleba vykazují řadu společných charakteristik napříč Evropou. K těmto znakům patří mj. vytvoření dojmu jednotné masy občanů, mýtus, že dané subjekty nepatří k establishmentu, stojí mimo něj i mimo média, jsou nekonvenčním politickým uskupením, slibují vyčistit špinavou politiku, boj proti korupci a klientelismu a útočí na morálku a kompetenci establishmentu. Často také volají po novém přístupu k demokracii, např. po přímé demokracii, která má nahradit demokracii zastupitelskou, a zpochybňují relevanci politických institucí, mj. tím, že zdůrazňují vlastní expertizu. Naopak svou nezkušenost s politikou prezentují jako ctnost a další důkaz, který ukazuje na jejich odbornost – praxí se liší od kariérních politiků a přijímají hesla typu „nejsme běžní politici“. Aby dále potvrdili to, že nejsou součástí vládnoucí elity, do svých kandidátek zahrnují veřejně známé osobnosti mimo oblast politiky, zejména byznysmeny, osobnosti známé z televize či sportovní hvězdy. (Hartleb 2015, s. 43-44, 47)

Hartleb dále upozorňuje, že jelikož anti-establishmentové strany vznikají poměrně impulzivně a často rychle nabírají členy, pravidelně dochází k tomu, že jsou odhaleny temnější stránky z minulosti předsedů či vysoce postavených členů strany či hnutí, „(...) ovšem vzhledem k protestnímu charakteru těchto subjektů je takové skandály automaticky neohrožují a nepoškozují celý projekt“. (Hartleb 2015, s. 45-46)

Nové subjekty, které vstupují na politickou scénu, „považují mainstreamovou politiku za redundantní a tvrdí, že neexistuje rozdíl mezi politickými stranami a establishmentem“. (Hartleb 2015, s. 41) Skrze populistické strategie se snaží obrátit veřejnost proti politikům a operují s ideou společného nepřítele. Tím nemusí být pouze tradiční politické strany v dané

zemi nebo demokratický systém, ale např. také Západ, islám, George Soros, globalizace, média apod. Tento střet mezi občany a elitou nahrazuje koherentní politický program a ucelenou ideologii. (Hartleb 2015, s. 40)

Tyto poznatky poslouží této práci v analytické části, kde je mj. zkoumáno, jak jednotliví politici pracují právě s přístupem k elitě, establishmentu, voličům, expertize apod., s jakými skupinami se identifikují a proti kterým se naopak vymezují, jak se identifikují v rámci demokratických institucí, kam sami sebe či své oponenty zařazují na ose politik – expert atd. Jinými slovy, tato kapitola poslouží jako určitý opěrný bod pro analýzu toho, jaký diskurz jednotliví politici na svých účtech vytváří.

2.5 Diskurz

Tato práce vychází z výzkumné techniky kritické diskurzivní analýzy, proto je nezbytné věnovat jednu z kapitol vymezení problematického pojmu diskurz. Ten užívá řada disciplín, jednotlivá chápání pojmu se ale (často výrazně) liší, a pojem tudíž ztrácí na přesnosti. (Sedláková 2014, s. 429-430) Tato kapitola alespoň ve stručnosti shrne různá pojetí diskurzu a jeho možné definice tak, jak pojem chápou různí autoři. Nejde o vyčerpávající přehled definic diskurzu, nýbrž o nástin toho, jak o pojmu lze přemýšlet. Jelikož analytická část této práce vychází z práce Normana Fairclougha, největší pozornost je věnována právě jeho vymezení diskurzu.

2.5.1 Diskurz podle M. Foucaulta

V kapitole věnované vymezení pojmu diskurz nelze nezmínit práci Michela Foucaulta, jenž se diskurzem zabývá obšírně. Pro účely této kapitoly postačí, že Foucault považuje diskurz, resp. diskurzivní formaci, za soubor výpovědí o určitém tématu a zároveň za systém pravidel a omezení, které vědění usměrňují – tzv. nediskurzivní formaci – a umožňují produkování nových výpovědí o dané oblasti. (srov. Sedláková 2014, s. 431-432)

Diskurz je tedy nástrojem sociální konstrukce reality, o níž je pojednáváno v úvodu této práce. Diskurz shrnuje vědění a výpovědi o objektech diskurzu, přičemž jeho pravidla vymezují, o čem a jakým způsobem je možné vypovídat, neomezuje se proto pouze na znaky a symboly, ale také na sociální, resp. diskurzivní vztahy mezi institucemi, sociálními rolemi či normami. Foucault hovoří o subjektech diskurzů, protože diskurzy formují jedince, čímž jej přeměňují v subjekt. (srov. Sedláková 2014, s. 432)

Diskurz určuje nejen o čem se mluví (a naopak nemluví), jakým způsobem se o daném poli poznání mluví a s kým se o něm mluví, ale také určuje pozici jednotlivých mluvčích v rámci daného diskurzu. Pravidla diskurzu jsou obecně sdílená a závazná a jedinec se s nimi seznamuje v procesu socializace. Diskurz je pak vždy a nutně neukončený, protože ho rozšiřuje každá promluva či sdělení vztahující se k danému objektu. (srov. Sedláková 2014, s. 433)

Sedláková (2014) upozorňuje, že foucaultovský diskurz nelze uchopit bez duality kategorií vědění a moci, jež jsou od sebe neoddělitelné. Vědění a moc jsou v rámci diskurzu regulovány a přístup k jejich nabytí není pro všechny subjekty totožný. Např. v diskurzu akademickém má student jasně definovaná pravidla, povinnosti a práva, přičemž ty se diametrálně odlišují od pravidel, povinností a práv, které regulují chování či promluvy vyučujících. V diskurzu sportovním má jiné postavení sportovec a jeho trenér, v diskurzu medicínském je jasně odlišena

pozice pacienta a lékaře z hlediska vědění i moci – zatímco pacient se může např. amatérsky na internetu diagnostikovat, jedině lékař mu může předepsat určitý lék či autorizovat potřebnou operaci apod. V důsledku má jedna strana moc nad druhou – lektor nad studentem, trenér nad svým svěřencem a lékař nad pacientem – a podle Foucaulta (1999) je tato moc lépe přijímána, je-li do určité míry zastřena.

Jelikož základní vlastností diskurzu je jeho snaha o nabytí hegemónního statutu, aby obsáhl co nejvíce reality a působil jako přirozený řád věcí, a byl tedy od reality nerozeznatelný, a tudíž svou mocí působil nejúčinněji, je třeba diskurz zkoumat. Foucault (2002) tuto techniku označuje jako archeologii vědění. „Jejím cílem je odkrývat, stejně jako archeologové, nános naturalizující lidské poznání a hledat diskurzivní praktiky, které systematicky reprodukují určité vidění světa, jež slouží mocenskému uspořádání. Jde o odhalování různých vrstev významu s cílem objasnit, jak je v dané historické epoše v rámci diskurzu vytvářena sociální realita.“ (Sedláková 2014, s. 435)

2.5.2 Diskurz podle S. Jägera

Siegfried Jäger vychází z definice diskurzu Jürgena Linka, která v kondenzované podobě považuje diskurz za „institucionálně konsolidovaný koncept řeči, jenž zároveň determinuje a konsoliduje konání, a tím vykonává moc“ (Jäger 2001, s. 34). Podle Jägera k tomuto pojetí lze doplnit, že diskurz je jakýmsi tokem znalostí, které v čase ukládá, a tím determinuje individuální i kolektivní činnost jako akce, které formují společnost, a tudíž vytváří moc. (tamtéž)

Diskurzy ale podle Jägera nejsou zajímavé jen jako vyjádření určité společenské praxe, nýbrž také proto, že slouží k naplnění určitých cílů, mimo jiné právě vykonávání moci. Dominantní diskurzy poté mohou být kritizovány a problematizovány skrze jejich analýzu, která odhalí kontradikce či přijaté pravdy, jež jsou prezentované jakožto racionální a nezpochybnitelné. (Jäger 2001, s. 34)

Analýza diskurzu potom zahrnuje určité spektrum toho, co v daném diskurzu může být řečeno či vykonáno, a postihuje také strategie, jakými se diskurzivní spektrum rozšiřuje, ale také smršťuje, např. relativizováním, bořením tabu témat apod. „Diskurz jako celek je regulátorem, vytváří vědomí.“ (Jäger 2001, s. 35)

Různé diskurzy se potom navzájem proplétají a nejsou statické, nýbrž se neustále vyvíjí. Navzájem jednotlivé diskurzy interagují zejména díky kolektivním symbolům, které jsou známy všem příslušníkům určité společnosti, jde o jakési kulturní stereotypy, skrze něž si

společnost interpretuje dění. „Realita v diskurzu není jednoduše zrcadlena, nýbrž diskurz žije ‚vlastní život‘ ve vztahu k realitě, realitu ovlivňuje, utváří, a dokonce ji umožňuje.“ (Jäger 2001, s. 36) V Jägerově chápání tedy diskurz realitu determinuje tím, jak aktivně prostupuje sociální kontexty, nejde ovšem o prosté pokřivení reality či nutně klamnou ideologii, ale o „reálnou realitu“, která vychází z diskurzů minulosti i současnosti. (tamtéž)

Diskurz potom není záležitostí jednotlivce, ale stojí nad individualitou: ačkoliv jednotlivec pomáhá diskurz produkovat, žádný jedinec ani jediná skupina nedeterminuje, jaký určitý diskurz je. V důsledku toho diskurzy nesou více informací a znalostí, než si jedinec uvědomuje. Proto je podle Jägera pro identifikování sociálních znalostí zásadní rekonstruovat historii, evoluci a původ diskurzu tak, jak se o to pokoušel Foucault. (Jäger 2001, s. 37) Jäger tedy reprezentuje historizující tendence diskurzivní analýzy, podobně jako Foucault či Wodaková.

2.5.3 Diskurz podle J. P. Geeho

Dalším možné pojetí pojmu diskurz představuje James Paul Gee. Ten mluví o tzv. „Diskurzech s velkým D“, v nichž se mísí jazyk s neязыkovou složkou komunikace, např. myšlením, chováním, interagováním, cítěním, užitím symbolů apod. (Gee 1999) Takto chápaných diskurzů je nepočítatelně mnoho, vznikají v jakýchkoliv moderních společnostech. „Být Američanem patřícím ke střední třídě, pracovníkem v továrně, lékařem či nemocničním pacientem, učitelem, administrátorem či studentem, studentem fyziky nebo literatury, členem klubu či pouličního gangu, (...) to všechno jsou diskurzy.“ (Gee 1999, s. 18)

Diskurz ovšem není omezený na identitu jedince, ta musí být propojena s dalšími aspekty. Klíčovou roli pro vymezení diskurzu představuje podle Geeho poznání. V momentě, kdy kdokoliv užije jazyk spolu s určitým úkonem, v interakci, na určitém místě apod. tak, že je ostatními poznán, odlišen jako určitý typ, identifikován, pak utváří diskurz. Jakákoliv taková činnost musí být dostatečně podobná některé, která už byla vykonána, aby byla považována za součást daného diskurzu. Pokud se činnost liší, ale stále je poznatelná a rozlišitelná tak, že se předchozí činnosti podobá, může dojít ke změně a transformování diskurzu. Jakmile ovšem poznatelná není, do diskurzu nepatří. (tamtéž) Poznání tedy umožňuje rozlišovat jednotlivé diskurzy a zároveň diskurzy svou existencí umožňují poznání. Jde o vzájemnostní vztah, ne nepodobný otázce, co bylo dříve, slepice, nebo vejce. (Gee 1999, s. 20)

Diskurzy jsou vždy vázány k určitým sociálním institucím a mohou zahrnovat i „rekvizity“ (knihy, časopisy, prostory – např. fotbalové hřiště jako prostor pro fotbalisty). Dle Geeho mezi sebou v různých situacích nutně neinteragují přímo lidé, ale spíše diskurzy, které jedinci

reprezentují. Člověk, zástupce nějaké skupiny, se tak stává pouhým nositelem diskurzu, který existoval před daným komunikačním aktem a bude existovat i po něm. „Diskurzy, skrze naše slova a činy, přenáší naše vzájemné konverzace časem, čímž formují lidskou historii.“ (Gee 1999, s. 18)

Protože lidé v historii vždy utvářeli nové diskurzy či měnili ty staré, diskurzy nemají rozlišitelné hranice. (Gee 1999, s. 21) Docházet může (a dochází) také k vzájemnému ovlivňování diskurzů. Například je jedinec poznáván jako student vysoké školy, zároveň ale dojde k identifikování tohoto studenta jako fotbalového fanouška. V tu chvíli dochází k mísení obou diskurzů a není naprosto jasně rozlišitelné, které aspekty chování se vztahují k diskurzu studenta vysoké školy, a které k diskurzu fotbalového fanouška. Jinými slovy se oba diskurzy vzájemně ovlivňují. Pokud tyto (a jakékoliv další) diskurzy působí delší dobu společně, dochází k jejich splynutí až do bodu, kdy původní různé zdroje jsou zapomenuty a vzniká jeden diskurz. V opačném duchu se může diskurz i rozdělit na diskurzů více (jako se např. rozdělila sociologie). (tamtéž)

Problematické může být historické zkoumání diskurzu, jelikož nemusí být jasné, jestli nedošlo k vyčlenění diskurzu nebo jeho zániku. Gee jako příklad dává diskurz medicínský. „Moderní medicína má jen málo společného s medicínou zpřed devatenáctého století, ale stále je možné najít některé důležité paralely pro určité účely, zatímco pro jiné už nikoliv.“ (tamtéž) K zániku a zrození diskurzů přitom dochází neustále (viz nespočet subkultur, které nemají výrazně dlouhého trvání). Vzhledem k tomu, že jednotlivé diskurzy se definují vůči jiným diskurzům, pokud nějaký diskurz zanikne, logicky to vede ke změnám v diskurzech jiných. A konečně, diskurzů existuje nepočítatelně mnoho, nejen kvůli neustálému vznikání a zanikání, ale právě kvůli obtížně definovatelným hranicím. (Gee 1999, s. 22)

2.5.4 Diskurz podle van Dijka

Výše jsou představeny pohledy na diskurz z hlediska historické a lingvistické tradice. Je vhodné zmínit také další variantu, a sice sociálně-politickou verzi diskurzivní analýzy, kterou se zabývá Theun van Dijk.

Diskurz je v jeho podání velmi úzce provázán s mocí a kontrolou. Moc nad společenským pořádkem může mít řadu podob – od násilí až po kontrolu skrze finanční sílu – a diskurz (spolu s komunikací) tvoří důležitý symbolický zdroj, který definuje základ moci určité skupiny či instituce. Na rozdíl od výše popsaného chápání diskurzu Jägerem van Dijk uvádí, že určité elity mají více či méně exkluzivní přístup k danému diskurzu, který mohou formovat. Např. profesori kontrolují diskurz akademický, učitelé diskurz vzdělávání, žurnalisté diskurz mediální,

právníci diskurz právní, a konečně politici a jiné výrazné veřejné figury diskurz politický. (Van Dijk 2015, s. 471)

Skrze dominantní postavení ve vztahu k definování diskurzu mohou elity legitimizovat určitou ideologii a upevňovat svou dominanci. Proti nim jsou ale postaveny alternativní skupiny, které se snaží prosadit vlastní diskurz ve společnosti, čímž vzniká soupeření a jednotlivé diskurzy si konkurují. (srov. Sedláková 2014, s. 447)

Vzhledem k předmětu zájmu této práce je vhodné přiblížit van Dijkovo chápání diskurzu na užším příkladu diskurzu politického, který je jednou z forem institucionálních diskurzů. Politický diskurz obsahuje určitý profesionální svět aktivit politiků, které zároveň pomáhá utvářet. Profesionalita je v případě politického diskurzu důležitým kritériem, protože za politický diskurz nelze považovat např. to, když se politik v neformálním soukromém rozhovoru baví se svou ženou. „Diskurz musí být produkován mluvčím v jeho profesionální roli politika v institucionálním prostředí,“ píše van Dijk (2015, s. 20).

Politický diskurz přitom podle van Dijka není postaven na tom, co v jeho rámci zaznívá, existuje pouze několik málo tematických a stylistických hranic, které formují např. parlamentní debatu, vládní jednání či předvolební kampaně. V důsledku toho se na politický diskurz nelze dívat v úrovni textu, nýbrž v úrovni kontextu, argumentuje van Dijk. (tamtéž, s. 21) Pro diskuzi v parlamentu není klíčové její téma, které může být v podstatě jakékoliv, ale její forma: účastníky debaty jsou poslanci či senátoři, diskuze se odehrává v prostorách parlamentního pléna. Debata má jasný cíl: vytvářet zákony, upravovat stávající legislativu či vykonávat další zodpovědnosti, které připadají volenému zástupci. Právě tedy tento kontext formuje schéma, které definuje strukturu politického diskurzu.

2.5.5 Diskurz podle N. Fairclougha

V této práci je vycházeno z práce Normana Fairclougha, proto je klíčové přiblížit jeho chápání pojmu diskurz a užšího pojmu politický diskurz.

Fairclough diskurz chápe jako sociální užití jazyka v sociálních kontextech, způsob reprezentování jednotlivých aspektů světa, ať už jde o procesy, vztahy či struktury materiální reality, myšlenky, pocity, přesvědčení apod. a sociální svět. Fairclough upozorňuje, že jednotlivé aspekty světa mohou být reprezentovány odlišným způsobem, tudíž jedinec se ocitá v pozici, kdy musí vyhodnotit vztah mezi různými diskurzy. Odlišné diskurzy jsou odlišné perspektivy na svět a jsou navázány na odlišné vztahy, které ke světu lidé mají. Ty mohou vycházet např.

z odlišných sociálních pozic či vztahů k jiným lidem. Diskurzy nejenže reprezentují svět takový, jaký se zdá, ale obsahují také představy, projekce, možné světy, které jsou odlišné od toho skutečného. Podobně jako mezilidské vztahy mohou být vztahy mezi diskurzy různé – od vzájemně doplňujícího se vztahu, přes konkurenční až po dominantní. (Fairclough 2003, s. 124)

Jelikož jsou diskurz sdíleny skupinami lidí, vykazují určité společné rysy a také stabilitu v čase. Diskurzy přitom přesahují texty – byť v jednom textu lze najít mnoho různých interpretací a reprezentací světa, každá tato reprezentace není odlišným diskurzem. „Diskurz přesahuje konkrétní a dílčí reprezentace (...), protože sám dokáže generovat mnoho specifických reprezentací.“ (tamtéž)

V závislosti na tom, jaké množství takových reprezentací dokáže diskurz generovat, ale také jak značnou diskurz vyazuje stabilitu či jak běžný ve společnosti je, lze hovořit o jakési škále. Kupříkladu diskurz socialismu je značně obecný, na druhou stranu tzv. třetí cesta, kterou v Jugoslávii prosazoval Josip Tito, je určena místně i časově.

Diskurzy mohou dle Fairclougha (2003, s. 126) být – s výjimkou těch zcela nejkonkrétnějších a nejspecifičtějších – považovány za soubor několika drobnějších diskurzů. Skrze takový proces kombinování existujících diskurzů vznikají diskurzy nové.

V důsledku je diskurz chápán jako sociální užití jazyka v sociálních kontextech, skrze něž je konstruována sociální realita. V souladu s teorií sociální konstrukce reality dokáží jednotlivé diskurzy sociální realitu reflektovat a manifestovat, ale zároveň mají samy efekt na její konstrukci. (srov. Fairclough, Faircloughová 2012, s. 78-79)

Podobně jako u van Dijka je vhodné přiblížit konkrétně politický diskurz tak, jak ho chápe Fairclough. Jeho pojetí je van Dijkovu velmi blízké. Analýza politického diskurzu je kritickou perspektivou soustředěnou na reprodukci politické moci i boj o ni skrze politický diskurz. Politický diskurz je vázán na své aktéry – politiky, aktivisty, instituce či organizace –, kteří se zapojují do politických procesů a dění. V tomto smyslu Fairclough navazuje na práci van Dijkovu. (Fairclough, Faircloughová 2012, s. 17)

Fairclough od van Dijka přejímá definici politického diskurzu jako diskurzu, který se odehrává v institucionálním rámci, např. soukromé rozhovory politika jsou opět z tohoto diskurzu vyňaty. Důraz je tedy kladen na kontext, v jakém boj o politickou moc probíhá. Kontext může být někdy zřejmý – opět lze poukázat na parlamentní diskuzi na plénu –, jindy ale může být méně jasný, např. v případě diskuzí na internetových fórech, kde občané kritizují činnost vlády.

S politickým diskurzem je spjato určité specifické užití jazyka, které dovoluje politickým aktérům konstruovat sociální realitu v žádané perspektivě, např. diskurzu konzervativním, liberálním či neoliberálním. Kolem tohoto užití jazyka se posléze může soustředit analýza politického diskurzu, jelikož politické subjekty s odlišnými názory (např. politické strany) budou pro své cíle využívat jiné diskurzy, které pomáhají reprezentovat aspekty světa tak, jak je žádáno. (Fairclough, Faircloughová 2012, s. 81-83)

Takto je tedy chápán diskurz pro účely této práce a analýzy, ve zkratce je diskurz způsobem nahlížení na svět, jeho reprezentací, která svět zároveň pomáhá spoluvytvářet. Každý diskurz může na totožnou událost nahlížet z jiných úhlů, což se odráží v odlišném užití jazyka jako nástroje sociální konstrukce reality, čímž vzniká prostor pro analýzu. Skrze odlišná prismata totiž dochází k vytváření mocenských pozic a šíření ideologie.

3. METODOLOGICKÁ ČÁST

3.1 Předmět výzkumu

Tématem této diplomové práce je sebe prezentace českých politiků na sociální síti Twitter během kampaně k volbám do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2017. Sledována je argumentační strategie politiků a jejich konstruování vlastního obrazu, konstruování problémů, které považují za zásadní a také konstruování identit svých konkurentů. Sledováno je, v jakých diskurzích a širších sociokulturních směrech se přístupy jednotlivých politiků liší. Jinými slovy, analyzováno je, jak politici v předvolební kampani konstruují vlastní verzi sociální reality, přičemž vstupní premisa této práce předpokládá, že přístupy jednotlivých politiků se od sebe vzájemně odlišují.

Sociální síť Twitter byla pro výzkum vybrána záměrně z důvodu aktuálnosti. Politická uskupení i jednotliví politici si uvědomují důležitost kontaktu s voliči skrze nová média. Zaběhlým a nejrozšířenějším komunikačním kanálem je pro politiky v České republice Facebook, význam Twitteru ale roste. (srov. Macková 2017, s. 70) Kandidáti byli před volbami nabádáni⁶ k užívání této platformy pro mikroblogging, jde tudíž o aktuální problematiku v oblasti nových médií.

Sociální sítě jako fenomén posledních let jsou do značné míry ještě neprozkoumanou oblastí. To neznamená, že žádné výzkumy neexistují, ale například v případě Twitteru a jeho výzkumu v českém prostředí je stále ještě velký prostor pro originální analýzy. Dosud byl Twitter v ČR zkoumán skrze velká data (sítě propojení mezi jednotlivými účty apod.) – takto se touto sociální sítí zabývá (byť ne výhradně) např. Josef Šlerka (2017) na webu Data Boutique.

V zahraničí naproti tomu již proběhla celá řada výzkumů, které nepracují pouze s velkými daty. Jako příklad lze uvést švýcarskou studii online komunikace tamních politiků prostřednictvím Twitteru (Rauchfleisch, Metag 2015), která zkoumala, kolik tamních poslanců Twitter aktivně využívá, s kým skrze něj komunikují a jaké faktory se promítají do toho, kolik novinářů dané politiky na Twitteru sleduje.

Studie Grahama a kol. (2016) zkoumala interaktivitu kandidátů během kampaně v roce 2010 v Británii, resp. Nizozemsku, a srovnala politiky v obou zemích. Tato analýza zjistila, že

⁶ Sociální demokraté zhustí své myšlenky do 140 znaků. Tweetovou kampaní chtějí porazit Babiše. Hospodářské noviny [online]. Praha: Economia, 2017, 8. 3. 2017 [cit. 2019-03-08]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-65650740-cssd-hleda-recept-jak-vyhrat-volby-proti-babisovu-kamionu-vypusti-tweety-svych-politiku>

nizozemští politici tweetovali více než dvakrát tolik oproti svým britským protějškům a také více využívali interaktivity sociální sítě k diskuzi s veřejností. Autoři studie připsali tato zjištění konzervativnějšímu přístupu britských elit k sociálním sítím, ale také větší kontrole jednotlivých kandidátů stranickým aparátem.

Navržená práce se těmito pracemi inspiroje, zároveň má ale ambice posunout je dále, vzhledem k tomu, že k analýze twitterových příspěvků přistupuje kvalitativně, prostřednictvím kritické diskurzivní analýzy, což umožňuje zkoumat politickou komunikaci do větší hloubky.

3.2 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Hlavním cílem práce je zjistit, jak se čeští politici prezentují na Twitteru – jak konstruují svou osobnost, svůj politický program a vizi, ale i jak se vyjadřují směrem ke svým oponentům –, a porovnat jejich případně rozdílné přístupy ke správě svých účtů. Politická komunikace je zkoumána za pomoci kritické diskurzivní analýzy inspirované prací Normana Fairclougha, konkrétně se soustředí na argumentační konstrukce, které jednotliví kandidáti vytváří a skrze něž prezentují vlastní verzi sociální reality.

Hlavní výzkumnou otázkou, na níž analýza hledá odpovědi, je, jak se čeští politici prezentují na Twitteru. S tím souvisí řada dílčích problémů a otázek. Skrze kritickou diskurzivní analýzu je sledováno, jakou sociální realitu svými výroky na sociální síti jednotliví politikové vytváří. Sledováno je, jakým způsobem argumentují ve prospěch vlastní osoby, jaké hodnoty svou argumentací legitimují, v jakých politických diskurzích své argumenty konstruují a jak referují o svých politických konkurentech (viz kapitola 3.4).

3.3 Výběr vzorku

Prvním krokem při výběru vzorku bylo identifikovat účty vhodné k analýze. Klíčové pro tuto analýzu bylo vybrat politiky, kteří jsou na Twitteru aktivní a pravidelně přispívají. Zpravidla platí, že čím aktivnější a atraktivnější účet politika, tím více sledujících daný účet má. Vzhledem k tomu, že počet sledujících je velmi podstatný – účet, který nikdo nesleduje, je pro politickou kampaň irelevantní –, vzorek byl vybrán právě podle počtu sledujících – analýze

bylo podrobeno pět nejsledovanějších účtů politiků, kteří ve volbách kandidovali.⁷ Výběr vzorku tedy byl proveden metodou výběru záměrného.

Druhým krokem při sběru dat pro výzkum bylo shromáždění všech tweetů z vybraných účtů v období tří měsíců před volbami a dva týdny po nich. Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2017 byly prezidentem republiky vyhlášeny v termínu 20.–21. října. Navržená práce tedy zkoumá období počínající 20. červencem 2017 a končící 19. říjnem 2017. Cílovou populací výzkumu jsou twitterové účty českých politiků, kteří v těchto volbách kandidovali do Poslanecké sněmovny PČR.

19. července 2017, tedy jeden den před započítáním sledování tweetů, byl zkontrolován užší výběr účtů⁸ a jejich počty sledujících. Zjištěná data jsou zanesena do následující tabulky:

Účet	Počet sledujících
Andrej Babiš (@AndrejBabis)	326 000
Miroslav Kalousek (@kalousekm)	42 500
Bohuslav Sobotka (@SlavekSobotka)	35 300
Pavěl Bělobrádek (@PavelBelobradek)	19 800
Petr Fiala (@P_Fiala)	16 200

Tabulka 2: Počty sledujících pěti nejsledovanějších účtů k 19. 7. 2017, zaokrouhleno na stovky

Tato pětice nejsledovanějších účtů byla vybrána k analýze. Po uplynutí sledovaného období byly shromážděny tweety z těchto účtů za pomoci webového nástroje Twlets. Toto rozšíření prohlížeče Google Chrome umožňuje extrahovat obsah vybraného účtu do přehledné tabulky ve formátu .xlsx.

Takto shromážděné tweety tvoří výzkumný soubor, z něhož je vyčleněn výzkumný vzorek – tweety publikované v daném období.⁹ V těchto tweetech jsou tedy zkoumány jevy za pomoci diskurzivní analýzy, jejíž postup – včetně užšího výběru tweetů pro podrobnou analýzu – je blíže představen v následující kapitole.

⁷ A zároveň už v té době vrcholnými politiky byli – není v silách autora práce ověřit twitterové účty všech lidí, kteří kandidovali v daných volbách, je ale možné ověřit poměrně úzkou skupinu poslanců a senátorů.

⁸ Výběr vycházel z předvýzkumu, kdy bylo množství twitterových účtů politiků zúženo na patnáct nejsledovanějších. Tento krok byl proveden proto, aby finální výběr byl lépe proveditelný.

⁹ Nástroj Twlets extrahuje až 3 200 tweetů. Vzhledem k tomu, že žádný sledovaný účet se za uvedené období této cifře ani nepřiblížil, bylo extrahováno velké množství tweetů, které se datují před zkoumané období.

3.4 Diskurzivní analýza argumentace

V této kapitole je přiblížen výzkumný nástroj, který tato studie využívá. Vycházejí z výše přiblíženého vymezení diskurzu (viz kapitola 2.5) je v analytické části této práce aplikována výzkumná metoda inspirovaná prací Normana Fairclougha (2012), kterou jsou zkoumány argumenty přítomné v analyzovaném textu.

Fairclough vychází z premisy, že skrze diskurz je vnímána sociální realita: chování jedince ve společnosti, sociální ideje, praktiky, koncepty či reprezentace, které jsou v sociálním životě člověka manifestovány, ale zároveň samy mají na sociální život jedince vliv. Vzhledem k tomu, že jsou tyto sociální aspekty vyjadřovány formou určitého diskurzu, lze skrze ně zkoumat a analyzovat daný diskurz a jeho efekty na sociální realitu. (srov. Fairclough, Faircloughová 2012, s. 79)

Jak bylo postulováno v kapitole 2.5, diskurz se projevuje skrze sociální užití jazyka, skrze něž může být také zkoumán. Fairclough je běžně spojován zejména s analýzou intertextuality. Každý výrok či text odkazuje k některému předešlému textu, který reinterpretuje. Pozornost je věnována užitým jazykovým prostředkům, jež jsou vztaženy k širšímu sociokulturnímu kontextu, a tím je v důsledku šířena určitá ideologie. (srov. Sedláková 2014, s. 442-443)

Tato práce ovšem staví na přístupu, kdy je větší pozornost věnována užití jazyka v argumentaci. Fairclough sám argumentuje tím, že právě argumentace je primární aktivitou, která se v rámci politického diskurzu odehrává. (srov. Fairclough, Faircloughová 2012, s. 86) Jde o rozvinutí myšlenky analýzy jednotlivých reprezentací reality v rámci určitého diskurzu (viz Fairclough 2000), které danou metodu rozšiřuje na analýzu kompletního argumentu.

Skrze způsob argumentace lze rozkrýt diskurz, z něžž je vycházeno, v případě analýzy argumentů politických osobností lze rozkrýt ideologii, skrze kterou daný politik konstruuje sociální realitu, v rámci níž nutně konstruuje vlastní osobnost, osobnosti svých politických konkurentů, připisuje vlastnosti svým i konkurenčním návrhům apod.

Argument lze dle Fairclougha (2012) strukturovat do sedmi částí:

1. TVRZENÍ
2. PROBLÉM
3. CÍL
4. HODNOTY
5. PROSTŘEDKY

6. ALTERNATIVY

7. POPIS ALTERNATIV

TVRZENÍ představuje východisko celého argumentu. Jde o jasně postulované sdělení, které je jakousi výzvou k akci, zpravidla jej lze vyjádřit skrze formulaci „Je třeba něco udělat“. Takové tvrzení připouští a determinuje existencí nějakého PROBLÉMU. Ten představuje popis jevu či situace, kterou daný politik považuje za nežádoucí, negativní a vůči které se může vymezit. Problém může být spojen s odlišnými ideologickými východisky autora argumentu a jevu postulovaného v tvrzení, např. vytvoření nového sociálního programu financovaného státem by levicový politik za problematické považovat nemusel, zatímco pro pravicově smýšlejícího politika by to byl problém, který je nutno řešit.

Řešení je v argumentačním schématu popsáno skrze CÍL a PROSTŘEDKY. Cíl popisuje žádaný stav, kterého je potřeba podle autora argumentu dosáhnout. V případě politického diskurzu může jít např. o prosperující společnost, růst HDP, snížení administrativní zátěže podnikatelů či zvýšení platů či důchodů – v závislosti na diskurzu, z něž daný politik vychází. Prostředek poté vyjadřuje způsob, jakým daného cíle dosáhnout. Může jít o velmi konkrétní návrh – např. zvýšit konkrétní daň a skrze tyto vyšší příjmy do státního rozpočtu financovat vyšší penze – ale i o obecnější prostředky – v případě předvolební kampaně může jejím cílem být neumožnit určité koalici po volbách vládnout, prostředkem pro dosažení cíle se potom stává takový volební zisk, který danému scénáři zabrání, přičemž dopředu nelze konkrétně říci, jaký zisk bude na dosažení cíle potřeba.

Celá argumentační struktura je úzce provázána skrze explicitně či implicitně postulované HODNOTY. Hodnoty tvoří ideologické jádro argumentu, které odkazuje k diskurzu, z něž daný politik vychází, představují proto zásadní aspekt argumentačního konstruktů pro diskurzivní analýzu. Hodnoty také svazují celý argument do koherentní jednotky, jelikož se promítají do problémů, cílů i alternativ (viz dále). Hodnotami mohou být obecné abstraktní pojmy jako demokracie, právní stát či svoboda projevu, mohou ale nabírat i konkrétnější a zacílenou formu, např. podporu rodiny.

Argumentační konstrukt je završen ALTERNATIVAMI a jejich POPISEM. Tato část argumentu představuje scénář, který je politikem nastíněn pro případ, že se nepodaří dosáhnout stanoveného cíle. V rámci diskurzivní analýzy argumentu lze sledovat např. rozdílné jazykové prostředky zvolené pro popis cíle a alternativ, jelikož právě odlišné zacházení může odhalit diskurz a ideologii v pozadí argumentu.

Níže je modelový příklad rekonstrukce argumentu:

TVRZENÍ: Je potřeba zachovat demokratický systém.

PROBLÉM: Existuje strana X, která ho chce změnit.

CÍL: Dosáhnout takového volebního výsledku, který straně X zamezí realizovat její plány.

HODNOTY: Svoboda, demokracie, právní stát.

PROSTŘEDKY: Volební zisk na úkor strany X.

ALTERNATIVY: Dekonstrukce demokratického systému.

POPIS ALTERNATIV: Přetvoření demokracie v autokracii či jiný nesvobodný systém, který prosazuje strana X.

Jak Fairclough (2012, s. 88-90) upozorňuje, pouhé vystavění a deskripce argumentační konstrukce není pro analýzu dostatečné. Rekonstrukce argumentu je zásadní pro identifikování premis a tvrzení, je ale třeba, aby ji doprovázela analýza procesu argumentace. Politik např. v procesu argumentace vytyčí cíl a prostředky, jakými ho dosáhnout, a celou konstrukci zarámuje tak, aby právě jeho řešení vycházelo z argumentu jako jediné možné, přičemž jsou ale ignorovány (příp. explicitně vyloučeny) jiné možnosti reakce na vyřčený problém. Argument v důsledku neslouží jako zdůvodnění pro určitý postoj či akci, nýbrž má pouze legitimizovat určitou politiku. (srov. Fairclough, Faircloughová 2012, s. 90)

Na základě tohoto přístupu tedy lze skrze analýzu jednotlivých argumentů přítomných na vybraných twitterových účtech popsat diskurz skrývající se za jednotlivými sděleními, odhalit lze konstrukci reality, o níž se pokoušejí jednotliví politici. Zkoumat lze, jak referují o vlastních osobnostech či charakteristikách svých politických stran a hnutí, a jak naopak reprezentují své politické konkurenty. Sledovat lze, jaká témata upřednostňují, a kterých témat se naopak straní, jinými slovy, jaké problémy se veřejnosti snaží prezentovat jako podstatné, a naopak které jako dílčí či zcela bezvýznamné.

3.4.1 Aplikace metody na analýzu tweetů

V předchozí podkapitole byla definována užitá analytická metoda pro tuto práci. Na tomto místě je potřeba blíže popsat, jakým způsobem je diskurzivní analýza skrze analýzu argumentace aplikovaná pro specifický vzorek obsažený v této práci, tedy tweety.

Vybraný výzkumný soubor představuje pro diskurzivní analýzu řadu specifik, s nimiž je třeba se vypořádat. Fairclough (2012) svou metodou analýzy argumentů zkoumá např. projev bývalého britského ministerského předsedy Tonyho Blaira, tedy rozsáhlejší jednotku textu, která je koherentní a má jasnou strukturu a myšlenku.

Tato práce naproti tomu zkoumá jednotky minimalistické – jeden tweet obsahuje maximálně 140 znaků, je proto třeba zvolenou metodu poupravit, jelikož není reálné očekávat, že jeden tweet obsáhne celý argumentační konstrukt. Z toho důvodu bylo k výběru výzkumného vzorku přistoupeno následovně:

Shromážděné tweety z celého sledovaného období byly podrobeny předvýzkumu a vysledovány na jednotlivých twitterových účtech byly tematické rámce – např. na twitterovém účtu Andreje Babiše byly identifikovány mj. tweety, které se zabývají kauzou kolem těžby lithia. Zevrubnou prací s výzkumným souborem, tedy všemi tweety publikovanými ve sledovaném období, byl postupně vytvořen na každém účtu výzkumný vzorek, tedy skupiny tweetů se společnými rysy (tematickými či ideologickými), z nichž bylo možné následně rekonstruovat argumentační konstrukce, které daný politik uplatnil. V analytické části této práce jsou tedy představeny skupiny tweetů, které společně tvoří jakousi koherentní strukturu, a z tweetů jsou rekonstruovány argumenty, které jsou následně analyzovány.

Je důležité poznamenat, že analýza se soustřeďuje na autorské příspěvky, a nezohledňuje proto retweety. Tento přístup byl zvolen za účelem co největší autentičnosti analyzovaného materiálu, přičemž retweety představují příspěvky cizí.

Je také nutno zdůraznit, že jelikož se analýza soustřeďuje na užitou argumentaci – a tedy jazykové prostředky, jimiž politici konstruují realitu a diskurz –, tato práce nezohledňuje fotografie či videa k tweetům připojená. Pokud je obrazové sdělení shledáno důležitým pro bezprostřední kontext tweetu, je jeho obsah popsán v poznámkovém aparátu. Pakliže politici ke svým tweetům přikládají odkazy na webové stránky, např. mediální servery, jsou tyto odkazy rovněž zohledněné ve formě poznámky pod čarou ve formě citace.

Vzhledem k tomu, že ne všechny publikované tweety byly shledány vhodnými pro podrobnou analýzu argumentace, jelikož nezapadaly do vysledovaných tematických a argumentačních skupin, bylo nutné celý výzkumný soubor dát k dispozici pro možnost zpětné kontroly, zdali byly vysledovány a správně popsány jednotlivé skupiny tweetů. Výzkumný soubor je poskytnut v podobě elektronické přílohy ve formátu tabulky xlsx na příloženém CD.

4. ANALYTICKÁ ČÁST

4.1 Struktura analýzy

V této části práce jsou prezentována zjištění získaná při analýze vybraných twitterových účtů. Každému účtu je věnována samostatná kapitola, přičemž konkrétnější zjištění v rámci jednoho účtu jsou tříděna do tematicky jednotných podkapitol. Poznatky z každé kapitoly jsou shrnuty v dílčích závěrech.

Účty jsou v této části práce seřazeny sestupně od nejsledovanějšího. V rámci každého účtu je postup totožný – kapitoly jsou vždy strukturovány do tematických podkapitol, v nichž jsou představeny vysledované argumentační konstrukce, k nimž jsou připojeny tweety, ze kterých popis argumentačních konstrukcí vychází. Argumentace je posléze analyzována s poukázáním na zjištění identifikovaná v tweetech.

Vybrané tweety, které jsou uvedeny jako příklady, jsou ponechány zcela v původní podobě, přítomny jsou tedy překlipy, gramatické chyby a jiné nedokonalosti, např. vynechávání mezer za čárkami či chybějící diakritika a interpunkční znaménka. Tweety jsou v rámci skupin, v nichž byly identifikovány, seřazeny tematicky tak, aby reflektovaly strukturu argumentu, nikoliv chronologicky.

4.2 Twitterový účet Andreje Babiše

Nejsledovanějším účtem této analýzy je účet předsedy hnutí ANO Andreje Babiše, který k 19. červenci 2017 sledovalo 326 tisíc uživatelů Twitteru. Počet sledujících je tedy téměř osminásobkem druhého nejsledovanějšího politického účtu, jímž je účet Miroslava Kalouska. Navzdory obrovskému zájmu o Babišův účet nebyl lídr ANO ve sledovaném období příliš aktivní.¹⁰ Publikováno bylo 57 tweetů, což činí z tohoto profilu vůbec nejméně aktivní účet ze všech analyzovaných. V tomto analyzovaném vzorku byly vysledovány prvky popsané v následujících podkapitolách.

4.2.1 Argumentace o špatném systému

TVRZENÍ: Stávající státní správa je nefunkční, je nutné ji změnit.

PROBLÉM: Nefunkční stát, který je zatížen procesy v parlamentní demokracii.

CÍLE: Zlepšit správu státu, „řídít stát jako firmu“.

HODNOTY: Manažerské kvality, zkušenosti a schopnosti, znalosti z oblasti ekonomie a byznysu.

PROSTŘEDKY: Omezení parlamentní diskuze, změna pravidel přijímání legislativy.

ALTERNATIVY: Pokračování stávajícího stavu.

POPIS ALTERNATIV: Nehospodárný stát, jenž není schopen sloužit občanům.

Pro pochopení širšího kontextu předvolební kampaně Andreje Babiše a hnutí ANO, do níž spadají i tweety zveřejněné na Babišově twitterovém účtu, je třeba vzít na zřetel publikaci, kterou předseda ANO vydal ještě před obdobím, které sleduje tato práce. V knize *O čem sním, když náhodou spím* Babiš shrnuje svou vizi pro Českou republiku. Byť není klasickým předvolebním programem, kampaň hnutí ANO z této publikace vychází. V twitterových příspěvcích lze vysledovat určitou formu obrany Babišových idejí, tweety často pouze reagují na určitou událost či prohlášení, vyžadují znalost předchozího kontextu. Neslouží jako platforma pro zveřejňování programu, nýbrž z větší části jako prostor pro rozvinutí myšlenky a podporu vize.

¹⁰ Je obecně známo, že Andrej Babiš svůj twitterový účet nespravuje sám, jelikož ale účet slouží k prezentování jeho myšlenek, je analýza psána tak, jako kdyby autorem tweetů byl sám Babiš. Tento přístup slouží i ke zjednodušení textu a je aplikován i na další analyzované účty.

Významnou argumentační linkou na twitterovém účtu Andreje Babiše v období před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2017 je důraz na potřebu systémových změn. Jak ukazuje např. dvojice tweetů níže, Babiš ukazuje nespokojenost kupříkladu se stávajícím jednacím řádem Poslanecké sněmovny. Procesy v tzv. legislativním kolečku jsou Babišem vnímány jako určitá brzda ve zlepšování legislativy, a v důsledku brzda zlepšování života v České republice. Babiš skrze tento postoj prezentuje svůj argument pro změnu současného parlamentního systému.

Podle předsedy ANO Poslanecká sněmovna, tedy vrcholný orgán moci zákonodárné, omezuje možnosti moci exekutivní. Skrze úpravu jednacího řádu a zkrácení diskuzního prostoru k jednotlivým předkládaným novelám chce Babiš docílit snazšího přijímání zákonů a de facto posílit možnosti vlády na úkor volených zástupců dolní komory Parlamentu ČR.

Šéf francouzského Národního shromáždění OMEZÍ DISKUSI o některých reformách jen na výbory a plénum úplně vynechá 👍 <https://t.co/Dl6FueX7eQ>¹¹

AndrejBabis, 3. 8. 2017, 12:51

Je francouzská demokracie v ohrožení? 🤔

AndrejBabis, 3. 8. 2017, 12:52

Babiš si je zároveň vědom, že u části veřejnosti může být takový krok vnímán negativně jako omezení demokratičnosti země skrze omezení možností volených zástupců. Proto je poukázáno na příklad francouzského Národního shromáždění, jehož předseda plánuje podobná opatření, jako navrhuje Babiš. Dochází tedy k ospravedlnění Babišových idejí, jelikož Francie je vnímána jako jedna z nejvyspělejších demokracií na světě, jde o úspěšnou, hospodářsky silnou zemi západní Evropy, která není běžně spojována s riziky pro demokratický chod státu. Jinými slovy, pokud Francie omezuje parlamentní diskuzi, neznamená to zároveň omezení demokracie, jelikož se k takovému kroku uchyluje etablovaná demokratická země.

Zároveň je skrze tento argumentační rámec Babišových tweetů legitimována jeho idea prezentovaná předvolebním heslem „Řídit stát jako firmu“, s nímž jsou hnutí ANO i Babiš osobně spojovány už od kampaně v roce 2013, tedy posílení moci exekutivní na úkor moci

¹¹ LEBRUN, Claire. François de Rugy veut limiter l'examen de certains textes en commission, qu'est-ce que ça changerait? *Le Journal du Dimanche* [online]. 2017 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.lejdd.fr/Politique/de-rugy-veut-limiter-l'examen-de-certains-textes-en-commission-quest-ce-que-ca-changerait-3401147>

zákonodárné a přímější, podstatně centralizovanější rozhodování např. o finančním plánování, podpoře projektů, navrhování a prosazování legislativy apod.

Facebook žije poslední dny tím, jak se má řídit stát. Podle mě jako firma a tady jsem napsal, co to přesně znamená. <https://t.co/L8az29JpZs>¹²

AndrejBabis, 10. 8. 2017, 7:52

V důsledku jsou takovou argumentací posilovány hodnoty, jež jsou spojovány s působením ve světě obchodu. Vyzdvihovány jsou nepřímo manažerské kvality: rozhodnost, schopnost řídit tým či vize. Tyto kvality jsou upřednostňovány před jinými, které jsou naopak tradičně spojovány s prostředím politiky – upozaděno je ideové zakotvení, rozdělení na pravici či levici apod.

Uvedená argumentace také stanovuje, že demokratické procesy parlamentní demokracie nejsou nutné pro vyvažování moci výkonné. Babiš implicitně říká, že pod jeho vedením by vláda nezneužila výhodnější postavení určené snazším procesem přijímání legislativy, ale v obecnější rovině je také argumentováno tak, že parlamentní diskuze představuje pouze brzdu legislativního procesu. Opomíjen je fakt, že legislativní proces má za úkol propustit pouze kvalitní zákony a skrze diskusi novely navrhované vylepšovat. Vykreslením parlamentu jako pouhé brzdy důležitých reforem šéf hnutí ANO implicitně dává najevo, že bude-li u moci on a jeho vláda, navrhované zákony budou – díky zmiňované expertize – kvalitní a nebudou potřebovat kontrolu ze strany zákonodárců.

Nastíněným argumentačním rámcem Babiš spadá do kategorie protestních politiků, stran a hnutí, jak byli nastíněni v teoretické části této práce v kapitole 2.4. Důraz je dáván na odbornost, zkušenosti, nové postupy a neotřelost, naproti tomu existující pravidla a jejich funkčnost jsou zpochybňovány.

¹² BABIŠ, Andrej. Řídit stát jako firmu? A proč ne.... *Anobudelip.cz* [online]. 2017, 10. 8. 2017 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/blogy/35090/ridit-stat-jako-firmu-a-proc-ne>

4.2.2 Argumentace o neschopnosti

TVRZENÍ: ČR potřebuje novou politickou reprezentaci.

PROBLÉM: Tradičním politikům schází expertiza, stát řídí špatně, jsou nekompetentní.

CÍLE: „Řídit stát jako firmu“.

HODNOTY: Pracovitost, expertiza, manažerské zkušenosti.

PROSTŘEDKY: Kontrola nad hospodařením státu skrze vládnutí, přijímání zákonů typu EET.

ALTERNATIVY: Špatné hospodaření

POPIS ALTERNATIV: Stát bude kvůli nekompetenci politiků dále hospodařit špatně, bude zvyšován státní dluh a prostředky se budou „krást“.

Tato podkapitola je úzce provázána s podkapitolou předešlou. Vyčleněna je z ní z důvodu bližšího prozkoumání argumentační logiky na konkrétním příkladu přístupu k veřejným financím. Níže je uveden řetězec tweetů zkraje sledovaného období, kde Babiš rozebírá státní dluh, konkrétně jeho snížení za dobu, kdy působil jako ministr financí ve vládě Bohuslava Sobotky v letech 2013-2017.

@maestrosill @kalousekm Takže pane kolego, celý příběh, fakta: k 30.6.2017 jsme napůjčovali 313,3 mld Kč, z toho 257,5 Kč za minus.

AndrejBabis, 24. 7. 2017, 18:43

@maestrosill @kalousekm Splatilo se za stejné období 138 mld Kč, z toho Kalouskův desetiletý dluhopis za 90 mld za 4 % p.a., který nás stál za 10 let 36 mld úroků.

AndrejBabis, 24. 7. 2017, 18:44

@maestrosill @kalousekm Splátky ve 3Q budou 195,1 mld Kč, tudíž koncem září bude dluh stejný nebo menší než 31.12.2016, takže ten graf je co? Účelovka 🤔

AndrejBabis, 24. 7. 2017, 18:44

Ve výše uvedených příkladech dochází k hlubší identifikaci Andreje Babiše jako odborníka a schopného manažera, jemuž se podařilo zlepšit hospodaření s veřejnými financemi, přičemž

je toto pozitivní působení šéfa hnutí ANO na ministerstvu financí ilustrováno skrze snížení státního dluhu. Použitím konkrétních čísel a údajů Babiš dává důraz na vlastní orientaci v tématu a zároveň skrze jmenovité ukázání na Miroslava Kalouska ilustruje nekompetenci jeho předchůdců ve funkci ministra financí. Babiš je – na rozdíl od „tradičního politika“ – ukazován jako úspěšný ministr, který díky své kompetentnosti prospívá veřejným financím České republiky.

Za pozornost stojí samotná práce se státním dluhem, která je v této argumentační konstrukci využita. Státní dluh je popisován jako něco vysoce nežádoucího a abnormálního, ve skutečnosti ale český státní dluh netvoří tak výrazný problém, za který je Babišem vydáván. Výše státního dluhu v roce 2017 odpovídala 34,7 % HDP ČR, v rámci EU jde o čtvrtý nejnižší státní dluh.¹³ Babiš tedy konstruuje problém, skrze nějž zvýznamňuje svou identitu schopného ekonomy, přičemž marginalizuje fakt, že tento problém není tak vážný, jak by se z tweetů a užití argumentační linky mohlo zdát. Zároveň je skrze tuto argumentaci posilován dojem, že potřeba expertů, nikoliv politiků, ve vedení státu je akutní a je třeba ji řešit.

Poslední plnění rozpočtu před volbami: k 30.9. přebytek 17,4 mld Kč, dluh o 73 mld Kč nižší, než před mým nástupem do funkce.

AndrejBabis, 2. 10. 2017, 12:37

Inkaso DPH meziročně vyšší o 26,1 mld Kč, tedy o 10,6 %. EET přineslo 2,7 mld Kč DPH navíc. Mise splněna.

AndrejBabis, 2. 10. 2017, 12:38

V roce 2013 nám kradli ročně DPH za 71 mld Kč. Za mě jako ministra jsme s to kolegy snížili o 31 mld. Kč. <https://t.co/hljaUMpOZN>¹⁴

AndrejBabis, 19. 10. 2017, 10:22

¹³ General government gross debt - annual data. Eurostat [online]. 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://tinyurl.com/y6hlwvfn>

¹⁴ BABIŠ, Andrej. Podvody s DPH se za mě snížily o 31 miliard korun. *Anobudelip.cz* [online]. 2017, 19. 10. 2017 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/blogy/35090/ridit-stat-jako-firmu-a-proc-ne>

Uvedená trojice tweetů dále dokládá výše popsanou a vysvětlenou argumentační strategii Andreje Babiše, v těchto případech využívá k dokladu o přínosu odbornosti kromě snížení státního dluhu také vyšší příjmy z DPH, které zařídil Babišem navržený zákon o elektronické evidenci tržeb. Prací z exaktními čísly je opět posilována identita znalce ekonomických pravidel a lídra, který přesně ví, jak zakročit proti nežádoucím jevům („kradení“), na rozdíl od profesionálních politiků.

Naše první video ke kampani! Hraje tam kromě mě i tradiční politik.¹⁵

AndrejBabis, 19. 9. 2017, 13:00

Tento tweet slouží jako příklad zmiňované dehonestace politiků v kontrastu s odborníky ze soukromé sféry, dochází k jasnému vymezení ve smyslu „my versus oni“, čímž se Babiš explicitně staví do pozice protestního hnutí, jak byla popsána v teoretické části práce v kapitole 2.4. Nepřímo touto argumentací a nálepkováním dochází k destrukci politické kultury. Politik je vykreslen jako něco nežádoucího, nepotřebného, ba dokonce škodlivého. Více je tento způsob argumentace rozveden v následující podkapitole, která se problému věnuje obšírněji.

Už v srpnu 2015 jsem se ptal, na co máme @NATO? Nemohli by prosím pomoci Italům proti těm pašerákům?

AndrejBabis, 3. 8. 2017, 11:50

Tento příklad ukazuje, že Babiš se v argumentaci proti nekompetentnosti neomezuje pouze na českou politickou scénu. Uvedený tweet je zajímavý v několika rovínách. Zaprvé, využívá toho času stále významného a společensky citlivého tématu uprchlické krize, pracuje tedy se strachem, emocemi. Babiš zdůrazňuje, že po řešení volá „už“ od roku 2015, čímž opět posiluje svou identitu odborníka, který dokáže odhadnout a odhalit problémy dříve než ostatní. Zadruhé, dovoláváním se k Severoatlantické alianci je problém uprchlíků zvýznamněn, neboť podle Babiše vyžaduje vojenské řešení, na němž se musí podílet mezinárodní společenství. Z něj je ale užitím třetí osoby množného čísla vyjmuta Česká republika, členská země NATO. V Babišově podání jsou tento vztah a identita ČR jako členské země roztrženy, ČR se ocitá mimo problém a řešení, bezmocná. To je dále zdůrazněno slovem „prosím“, které značí, že zástupci ČR nemohou s problémem nic dělat a musí se spolehnout na činy ostatních, čímž je nadále podpořena

¹⁵ K tweetu je přiloženo propagační video hnutí ANO, v němž vystupuje Babiš jako protipól blábolícího politika.

emoce strachu a bezmoci. V tweetu je sice explicitně jako oběť neschopnosti zakročit zmíněna Itálie, kvůli zvolené formulaci výroku se ale v pozici oběti ocitá i Česká republika. Lze uvažovat i v rovině toho, že Babiš strach vyvolává záměrně, aby posílil důvěru veřejnosti v to, že dokáže problém vyřešit – opět díky své expertize a nepolitčnosti. Stejně jako jiné problémy, by předseda hnutí ANO řešil problém z centra, osobně a rázně.

Pan premiér mě nepozval na bilanční schůzku, tak jsem si udělal bilanci sám 😊

<https://t.co/7ukc3Z98NU>¹⁶

AndrejBabis, 4. 9. 2017, 17:54

Poslední příklad slouží jako dodatečná ilustrace hlubokého rozdílu, který je Babišem konstruován mezi ním a „tradičním politikem“. Babiš se staví do opozice vůči moci, v tomto případě někdejšímu premiérovi Bohuslavu Sobotkovi. Sobotka ovšem sice zastává mocenskou pozici, ale Babišem je postaven do pasivní role, zatímco šéf hnutí ANO je naopak aktivním hráčem, který se vůči aroganci moci staví. Babiš konstruuje obraz Sobotky jako nekompetentního politika, který se obává svých oponentů. Tím je v širším rámci dotvářena identita jakéhosi bezpáteřního politika, který není schopen podílet se na řízení státu, a proto je potřeba ho nahradit schopným a aktivním „nepolitikem“. Tato identita potom už není připisována pouze Sobotkovi, ale všem „tradičním politikům“.

4.2.3 Argumentace o korupci

TVRZENÍ: Je potřeba změnit politickou reprezentaci.

PROBLÉM: Politická reprezentace má klientelistické vazby na podsvětí.

CÍLE: Dostat do politiky čisté lidi bez korupční minulosti.

HODNOTY: Čest, pravda, slušnost, transparentnost, hospodárnost.

PROSTŘEDKY: Zabránění svěření těžby lithia do rukou zahraniční firmy, udržení ČEZu.

ALTERNATIVY: Pokračování stavu, kdy politici neslouží občanům země, ale osobním či klientelistickým zájmům.

POPIS ALTERNATIV: Ztracení „rodinného stříbra“ – lithia.

¹⁶ Uvedené URL odkazuje na web hnutí ANO, konkrétní článek již ale nelze dohledat.

Tato podkapitola je věnována argumentačnímu stylu, kterým Babiš diskredituje českou politickou reprezentaci skrze její propojování se světem podsvětí. Zdůrazňovány jsou klientelistické vazby na různé negativní vlivy, jež jsou v některých případech jmenované, v jiných zůstávají neurčité. Babiš tímto argumentačním rámcem nadále podkopává důvěryhodnost české politické scény, potažmo celého systému (podkapitola je úzce provázána s podkapitolami předšlými), který místo aby sloužil občanům země, slouží pouze úzké skupině privilegovaných: podnikatelům, lobbistům, případně doslova „mafii“. Babiš sám se staví do role bojovníka proti těmto zavedeným pořádkům, člověka zvenčí, který má schopnost klientelistický systém rozbít, čímž dojde k lepšímu fungování státu ve prospěch veřejnosti.

Je to pokus o ovlivnění voleb. Podle mě jednoznačné načasování.
<https://t.co/O5oLpo7h21>¹⁷

AndrejBabis, 17. 8. 2017, 10:02

Výše uvedený tweet ilustruje, že Babišova argumentace se neomezuje pouze na politické oponenty, na útok vůči nim, ale také na obranu samotného Babiše. Kontrast mezi jeho konstruovanou identitou čistého „nepolitika“ a politiků s vazbami na mafii je tedy dále posilován, jelikož Babiš nestojí mimo střet mezi poctivými a nepoctivými politiky, ale je jeho součástí. Konstruování identity oběti v uvedeném tweetu ale neukazuje slabost člověka, který se neumí bránit, nýbrž vyzdvihuje sílu klientelistických vazeb v české politice. Babiš de facto propojuje politickou reprezentaci se zneužitím policejních složek za účelem likvidace člověka, který ohrožuje stávající uspořádání. Babiš se tedy na jednu stranu staví do pozice oběti, na druhou stranu ale ukazuje svou schopnost nabourat zneužívání politické moci, což je důvod, proč je ostrakizován.

Současně tento tweet také slouží jako příklad toho, jak je dekonstruován obraz fungujícího státního aparátu a vlády práva v demokratické zemi. Babišem je podryvána důvěryhodnost klíčových institucí, v tomto případě policie. Lze-li ovlivnit svobodnou politickou soutěž trestním stíháním „na zakázku“, pak lze jednoznačně konstatovat, že v České republice nefunguje právní stát, klíčová složka demokratického systému. Pakliže takto zásadní principy neplatí, je potřeba jednat a něco zásadně změnit – např. svěřit politickou moci do rukou Babišovi, který je obětí

¹⁷ BARTONÍČEK, Radek. Babiš: Já ten projekt dělat nechtěl. Čapí hnízdo je Kubiceho zpráva 2, ale já se jich nebojím. *Aktuálně.cz* [online]. 17. 8. 2017 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: https://zpravy.aktualne.cz/domaci/babis-capi-hnizdo-je-kubiceho-zprava-2-ovlivni-volby-to-jsme/r~f1bb4a9c827811e7b4dc0025900fea04/?_ga=2.67882709.574524494.1502960939-910505937.1493059784

klientelického systému, který chce rozbít –, aby začala platit daná pravidla a zákony a nebyla zvýhodněna pouze určitá elitní vrstva společnosti, která díky osobním vazbám pravidla ohýbá ve vlastní prospěch. Babiš se tedy staví do role jakéhosi bojovníka za zájmy bezmocných.

Koukněte, kvůli tomu jsem dostal padáka. Plán akce: loutka ČEZu Sobotka připraví stát o lukrativní část ČEZu.<https://t.co/QU2qhY5XOi>¹⁸

AndrejBabis, 27. 9. 2017, 7:18

Stát už bude mít jenom výrobu. Kámoši této mafie si koupí obchod a distribuci. Zaplatíme to my všichni, v cenách elektřiny.

AndrejBabis, 27. 9. 2017, 7:18

Babiš se ve své argumentaci neomezuje pouze na obecná vyjádření a nemíří pouze na obecnou figuru „tradičního politika“. Jak ukazují příklady výše (ale i níže), jeho kritika je i jmenovitá. V tomto případě rozvádí výše popsany koncept klientelistických vazeb v české politice a přisuzuje ho konkrétnímu člověku: premiéru a bývalému předsedovi ČSSD Bohuslavu Sobotkovi. Toho nejenže dává do souvislosti s „mafii“, ale zároveň z něj opět dělá pasivního aktéra. Dle Babišových slov je Sobotka pouhou „loutkou“ klientelismu, který koná v zájmu někoho jiného. Vážnější je celá konstrukce v tom, že Sobotka jako premiér zastává nejmocnější exekutivní funkci v České republice, ale nejenže on de facto moc nadržuje (místo něj ji drží někdo v pozadí), svými kroky navíc poškozuje zájmy Česka a v důsledku zájmy českých občanů. Opět je tedy podryvána důvěra v ústavní pořádek České republiky a fungování státní správy, tentokrát skrze propojování konkrétních politiků s konkrétními negativními činy. Babiš zároveň opět dává explicitně najevo, že on stojí v jasné opozici vůči těmto jevům, opět se staví do role oběti, která kvůli své práci a postojům přišla o místo ministra financí. Tím je zdůrazňována síla, jakou disponují politici v napojení na mimopolitické vlivy.

Gratuluji ex-kolegům na @MinFinCZ, že zažehnali další Kalouskovo dědictví, kterým chtěla solární lobby vysát z veřejných rozpočtů 20 mld.

AndrejBabis, 12. 10. 2017, 9:26

¹⁸ PROCHÁZKA, Martin. Beneš: Stát má plán na jádro a jak získat 100 procent v ČEZ. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/benes-stat-ma-plan-na-jadro-a-jak-ziskat-100-procent-v-cez-40046734>

Kromě Sobotky podobně Babiš atakuje i další politiky, v příkladu výše Miroslava Kalouska. Princip je téměř totožný jako v příkladech výše, přičemž sílu argumentace posiluje poukázání na „solární lobby“, která v České republice nemá kvůli dotacím na fotovoltaické elektrárny a s nimi spojenými problémy dobrou pověst. Spojením konkrétního politika s konkrétním jevem, nikoliv pouze obecnou hrozbou, slouží ke zdůraznění negativní alternativy, jakou představují politici oproti Babišovi. Podobný princip lze vysledovat i v následujících tweetech:

Lithium? O připravované zlodějíně ČSSD za dva BILIONY korun jsem mluvil už na začátku srpna. <https://t.co/IkAkNI2g86>¹⁹

AndrejBabis, 8. 10. 2017, 10:13

Lithium. Můj dopis ministrovi Jiřímu Havlíčkovi. 16 otázek. Trvám na zodpovězení do mimořádné schůze Sněmovny. <https://t.co/SO69wDrOH0>²⁰

AndrejBabis, 11. 10. 2017, 13:07

“Zájmy ČR” jsou podle socanského Senátu svěřit těžbu, potichu a týden před volbami, AUSTRALSKÉ firmě s vazbou na Zdeňka Bakalu 🤔

AndrejBabis, 12. 10. 2017, 7:00

Téma budoucnosti těžby lithia se zhruba dva týdny před volbami stalo jedním z dominantních témat kampaně Andreje Babiše. Opět vykresluje negativní alternativu, jakou by bylo pokračující vládnutí tradičních politických stran, přičemž užity jsou i expresivní výrazy přidávající na naléhavosti a vytváří také hlubší střet mezi Babišem, jenž hájí zájmy České republiky a občanů, a „socany“. Kromě toho, že konkrétní politická strana a její představitelé jsou spojení s konkrétním tématem (lithium), jsou také spojeni se jménem Zdeňka Bakaly. Babiš tím využívá nepříznivého veřejného mínění o podnikateli, který je mediálně spojen s několika problematickými kauzami. Dochází tedy k dalšímu prohloubení argumentu, že tuzemská politická elita je provázána s pochybnými osobnostmi a jedná „potichu“ proti zájmům občanů.

¹⁹ Události. Česká televize [online]. 6. 8. 2017 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivy-silani/1097181328-udalosti/217411000100806/obsah/560827-spory-o-moznou-tezbu-lithiaa>

²⁰ BABIŠ, Andrej. Dopis Andreje Babiše ministrovi průmyslu a obchodu za ČSSD Jiřímu Havlíčkovi. *Anobudelp.cz* [online]. 11. 10. 2017 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.anobudelp.cz/cs/makame/aktuality/novinky/dopis-andreje-babise-ministrovi-prumyslu-a-obchodu-za-cssd-jirimu-havlickovi-36644.shtml>

*Že by měl Agrofert zájem o pozemky v okolí naleziště lithia je naprostý nesmysl.
Zajímalo by mě, jak na to pan Zaorálek přišel.*

AndrejBabis, 11. 10. 2017, 19:02

Lže ostatně pořád. Jeho dnešní výrok, že pro zrušení memoranda bylo dne na vládě jen ANO, je čistá lež.

AndrejBabis, 11. 10. 2017, 19:02

Poté, co byla vystavěna argumentační konstrukce ke kauze těžby lithia jako jakési spiknutí ČSSD proti českým zájmům ve prospěch některých podnikatelských subjektů, je na Babišově účtu věnována pozornost obraně proti rétorickému výpadu protistrany. Tím, že je sociálním demokratům, konkrétně jejich volebnímu lídrovi Lubomíru Zaorálkovi, připsána identita lhářů, Babiš nadále konstruuje obraz nedůvěryhodného tradičního politika. Navíc se opět ocitá v pozici toho, kdo odráží útok, což pomáhá jeho vlastní identitě bojovníka proti systému, která byla popsána výše.

4.2.4 Argumentace o médiích

TVRZENÍ: Je třeba upozornit na problematická média.

PROBLÉM: Média nejsou profesionální, objektivní a nestranná.

CÍLE: Diskreditace médií kritických vůči Babišovi.

HODNOTY: Pravda, profesionalita, objektivita, nestrannost.

PROSTŘEDKY: Relativizace pravdivosti mediálního obsahu, zejména toho kritického vůči Babišovi.

ALTERNATIVY: Neprofesionální média píšící na zakázku, napojená na klientelistickou síť.

POPIS ALTERNATIV: Novináři nebudou nestranní, objektivní, ale naopak budou psát v zájmu třetích stran

Poslední argumentační rámec Babišovy předvolební kampaně na Twitteru byl identifikován ve vztahu k médiím. Útoky na práci novinářů či jejich zpochybňování patří mezi standardní politické taktiky zejména mezi anti-establishmentovými stranami a hnutími, jak upozorňuje Hartleb (2015). Zpochybňování role médií jako instituce, která je podstatnou částí soukolí

demokratického systému, přispívá k relativizaci této role mediálních organizací i jednotlivých novinářů. Tweety níže ukazují, jak se vůči médiím staví Andrej Babiš.

Na rozdíl od jiných politických uskupení či politiků se Babiš nevěnuje – alespoň ve sledovaném období na Twitteru – veřejnoprávním médiím, atakována jsou ovšem konkrétní soukromá média, čímž Babiš posiluje vliv jejich majitelů na veřejné mínění: Pokud majitel média je Babišovým obchodním konkurentem či se o něm negativně vyjadřuje, je tento odpor znatelný i v práci novinářů daného média, argumentuje Babiš. Novináři se tudíž dostávají do role „aktivistů“, kteří nepíší objektivně a nestranně, ale na zakázku, stávají se nástroji zákulisních her a klientelistických vazeb, jež byly popsány v předchozích podkapitolách.

Zajímavostí je, že Babišem je zcela ignorován fakt, že on sám skrze svěřenské fondy vlastní koncern Agrofert, který vlastní jeden z největších mediálních domů v České republice, skupinu Mafra. Ignorováním této skutečnosti se Babiš staví do opozice vůči majitelům jiných médií, kteří své tituly využívají k účelům konkurenčního boje, zatímco Babiš sám do fungování svých médií nijak nezasahuje.

Vsaďte se, že do voleb se nikomu z těch novinářů-aktivistů nebude líbit už ani jedna věc, co řeknu. <https://t.co/Kndif6IWAN>²¹

AndrejBabis, 24. 7. 2017, 6:55

Relativizace úlohy médií v demokratické společnosti dochází například skrze nálepkování – žurnalisté jsou Babišem označeni za aktivisty, čímž je zásadním způsobem narušována jejich důvěryhodnost.

Super, že se @Seznam_Zpravy zeptal druhý den konečně i mě na absurdní politické obvinění dva měsíce před volbami <https://t.co/ajhwEjzWPM>²²

AndrejBabis, 11. 8. 2017, 11:34

²¹ BABIŠ, Andrej. Pojd'te se vsadit, že o mně do voleb nevyjde jediný pozitivní článek Zdroj: <https://andrej-babis.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=614717>. IDNES.cz [online]. 20. 7. 2017 [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://andrej-babis.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=614717>

²² KOSOVIČ, Pavlína. Jak vypadal policejní výsledek Andreje Babiše? Měl jsem být jen svědek, říká šéf ANO. Seznam Zprávy [online]. 11. 8. 2017 [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/mel-jsem-byt-jenom-svedek-babis-prozradil-co-rekl-na-policii-k-capimu-hnizdu-35563>

Opravdu by mě zajímalo, jak se s tímhle @seznam_cz vypořádá. Asi nijak, jako vždy. <https://t.co/uavsspwxkY>²³

AndrejBabis, 19. 10. 2017, 22:04

Upozorněním na činnost konkrétních médií Babiš nejenže zpochybňuje jejich motivy a profesionalitu, ale zároveň tím redukuje množství médií, která důvěryhodná zůstávají. Nepřímo tak může být větší důvěryhodnost připisována médiím z vydavatelství Mafra, které Babiš vlastní.

A zmiňoval jsem tam tenhle evidentní PR článek, vyznívající ve prospěch Australanů: <https://t.co/8kKMnTx4Jb>²⁴

AndrejBabis, 8. 10. 2017, 10:13

Profesionalita a nestrannost je dále zpochybněna poukázáním na text Hospodářských novin, který pojednává o těžbě lithia. V propojení s argumentační linkou popsanou v předešlé kapitole dochází k napojení médií do klientelistické sítě, proti které Babiš bojuje. Posílněn je argument, že žurnalisté nedělají svou práci nezaujatě, ale hájí zavedené pořádky a vazby před silou zvenčí, kterou Babiš představuje.

4.2.5 Dílčí závěr

Provedená analýza twitterového účtu Andreje Babiše odhalila několik směrů, jimiž se Babiš při komunikaci na Twitteru vydává. V jádru argumentační strategie předsedy ANO je přítomen hluboký rozpor mezi ním a identitou tzv. tradičního politika. Babišem je vytvořen protikladný vztah, přičemž zatímco tradiční politik zosobňuje celou škálu negativních vlastností – od nekompetence, přes neschopnost až po zkorumpovanost, Babiš je identifikován jako expert, schopný manažer, apolitický lídr, který bude problémy Česka řešit inovativně, osobně a důrazně.

Lze ale konstatovat, že Babišem vyřčené problémy a navrhovaná řešení nejsou nutně invenční. Poukázat lze na problematiku státního dluhu, kdy Babiš argumentuje nutností jeho

²³ RICHTEROVÁ, B. a T. A. NOVÝ. Agrofert nechal zlikvidovat firmu? Získali jsme zcela nový pohled na věc v souvislosti s vaší bývalou prací, paní Slonková. *Parlamentní listy* [online]. 19. 10. 2017 [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Agrofert-nechal-zlikvidovat-firmu-Ziskali-jsme-zcela-novy-pohled-na-vec-v-souvislosti-s-vasi-byvalou-praci-pani-Slonkova-508763>

²⁴ BIBEN, Martin a Petr ZENKNER. Lithium na Cínovci vyteží Australané. Kov do elektroaut se ale bude zpracovávat v Česku, slibuje vznikající memorandum. *IHNED.cz* [online]. 17. 7. 2017 [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-65800710-lithium-vytezi-australane-ale-ma-zustat-v-cesku>

snižování. Argument je konstruován v rámci Babišem vytvořeného diskurzu řízení státu jako firmy, přičemž je opomenut fakt, že stát jako firma nefunguje, jelikož disponuje privilegiem tisku vlastní měny, a tudíž může se státním dluhem nakládat jiným způsobem, než by se svým dluhem nakládala firma. Jinými slovy, Babiš adoptuje již existující neoliberalní diskurz, který nepředstavuje nový směr, ale který byl v české politice přítomný už dříve, mj. během hospodářské krize po roce 2008, kdy se pravicová vláda státní dluh rovněž rámovala negativním způsobem.

V Babišově argumentaci je přítomná dekonstrukce demokratických institucí. Např. legislativní proces je chápán jako redundantní, zdlouhavý a neefektivní, a je proto třeba ho změnit a uchýlit se k centralizovanějšímu rozhodování, argumentuje Babiš. Zároveň lze ale sledovat určitou opatrnost, s níž jsou možné změny představeny. Babiš argumentuje příklady ze zahraničí, aby dokázal, že jeho návrhy nejsou antidemokratické. Jinými slovy, předseda hnutí ANO stojí o charakterizaci své osobnosti jako antisystémového (ne)politika, která mu dodává punc svěžesti, potřebné změny, na druhou stranu ale nechce být vnímán jako boříč a autoritář. Lze konstatovat, že přístupem ke státním institucím a kvalitě expertizy se Babiš profiluje jako technokraticky uvažující lídr.

Babišova argumentace splňuje charakteristiky antisystémového politika popsané v teoretické části této práce. Důraz je kladen nejen na výše zmíněnou odbornost, ale také na boj s korupcí. Babiš sám sebe staví mimo systém, identifikuje se skrze argumentaci jako outsider, přičemž systém samotný je nefunkční či přímo protiprávní, a je proto potřeba ho změnit. Politici jsou Babišem uvázáni do světa klientelismu, neslouží tedy zájmům občanů při výkonu státní správy, nýbrž sobě a určitým vrstvám a skupinám vyvolených. Není bez zajímavosti, že Babiš takto argumentuje ve svůj prospěch, i když sám v minulosti jako podnikatel figuroval u některých problematických momentů, např. privatizace společnosti Unipetrol. Babiš se tedy argumentačně vyjímá z establishmentu, jehož byl dlouhá léta součástí.

Ačkoliv se Babiš prezentuje jako svěží síla na české politické scéně, která pomůže řešit problémy s korupcí, je vhodné doplnit, že tato argumentace není v České republice nikterak nová, jak se jí předseda ANO snaží prezentovat. Boj s korupcí je dlouhodobým tématem českých politických kampaní – lze poukázat např. na působení Věcí veřejných, které se jako nový politický subjekt dostaly do parlamentu v roce 2010 po své protikorupční kampani. Připomenout lze také ještě starší akci Čisté ruce, v rámci níž na sklonku 90. let slibovala boj proti hospodářské kriminalitě ČSSD. Babiš tedy na jednu stranu vystupuje jako antisystémový a protikorupční lídr nového hnutí, na druhou stranu ale používá argumentaci, jíž v minulosti používaly i ony

„tradiční strany“. Podobně jako v případě přístupu ke státnímu dluhu Babiš neargumentuje ve prospěch nových myšlenek, nýbrž se pohybuje v rámci zažitých politických diskurzů a trendů, jinými slovy, v mezích určitého politického mainstreamu – i když sám sebe vykresluje jako outsidera.

Je také nutné poznamenat, že předseda hnutí ANO s různými politickými diskurzy zachází do jisté míry svévolně, čímž splňuje charakteristiku populistického politika, který není ideově zakotvený. Např. výše zmíněný neoliberalní diskurz, který je zastáván v přístupu ke státním financím, je negován v argumentační konstrukci zabývající se těžbou lithia, kde je adoptována myšlenka silného státu, který intervenuje v tržním prostředí a reguluje jej.

4.3 Twitterový účet Miroslava Kalouska

Účet někdejšího předsedy TOP 09 Miroslava Kalouska byl druhým nejsledovanějším účtem této analýzy. K 19. červenci 2017 ho sledovalo 42 500 uživatelů Twitteru. Miroslav Kalousek byl na Twitteru ve zkoumaném období velice aktivní, publikoval celkem 354 tweetů.

Miroslav Kalousek na svém twitterovém účtu volí značně konfrontační styl, jenž je v některých případech personifikovaný (např. není atakováno hnutí ANO, ale osoba Andreje Babiše, ke kritice KDU-ČSL dochází skrze osobu Mariana Jurečky), v jiných cílený na politický subjekt jako takový (ČSSD). Lze se domnívat, že emotivní styl, jenž je podrobněji rozebrán v příslušných podkapitolách, má za cíl fragmentovat nejen politickou reprezentaci skrze vyvolávání konfliktů, ale také voliče. Ostrá rétorika polarizuje, čím ostřejší konflikt, tím více přesvědčené o vlastní pravdě mohou jednotlivé skupiny voličů být.

Kromě konfrontačního stylu Kalousek na svém twitterovém účtu funguje jako jakýsi glosátor. Svými tweety často komentuje články v médiích či výroky jiných politiků a sám sebe tak staví mimo sporné situace, mimo veřejné dění, ocitá se tzv. nad věcí. Taková konstrukce vlastního vztahu k vnějšímu světu mu umožňuje získat identitu nezávislého komentátora, spíše než politika, který soutěží spolu s ostatními o hlasy voličů ve volbách.

Zároveň tato vykonstruovaná identita vnějšího pozorovatele umožňuje Kalouskovi nenabízet řešení velkého množství jím kritizovaných problémů, čehož bývalý šéf TOP 09 využívá. Lze konstatovat, že z pozice uchazeče o hlasy voličů by politik měl představovat svou vizi, stranický program, ideje a návrhy na vylepšení fungování státu. Kalousek tak na svém Twitteru ovšem nečiní a zpravidla se omezuje na kritiku jiných politických subjektů či varování před možným podkopáním demokratického systému a jeho institucí.

To ovlivňuje i argumentační schéma a dochází k situacím, kdy je jasně identifikovatelné tvrzení a problém, ovšem nejsou dostatečně konkrétně stanoveny cíle, jakých by Kalousek chtěl dosáhnout (kromě obecného cíle zachování demokracie), či prostředky, jakými cílů dosáhnout.

Podrobněji vysledované trendy přibližují následující podkapitoly.

4.3.1 Argumentace o A. Babišovi

TVRZENÍ: Je třeba se mít na pozoru před Andrejem Babišem.

PROBLÉM: Andrej Babiš zneužívá státních financí a prostředků k vlastnímu osobnímu prospěchu, jedná v rozporu s demokratickými a právními normami.

CÍLE: Zamezit Andreji Babišovi v přístupu k ovládnutí státní moci.

HODNOTY: Spravedlnost, právní stát.

PROSTŘEDKY: Porážka hnutí ANO ve volbách.

ALTERNATIVY: Vláda hnutí ANO a Andreje Babiše: „řízení státu jako rodinné firmy“.

POPIS ALTERNATIV: Pokračování stavu, kdy Babiš zneužívá státního aparátu a systému k vlastnímu obohacování, porušování pravidel právního státu.

Dominantní argumentační linkou přítomnou na twitterovém účtu Miroslava Kalouska se v době předvolební kampaně v roce 2017 stala kritika na adresu předsedy hnutí ANO Andreje Babiše. Babiš představuje v Kalouskových tweetech určitý pevný bod, na nějž se váže další kritika, která – jak ukazují příklady v následujících podkapitolách – nemusí vždy nutně cílit pouze na Babiše či jeho hnutí ANO.

Následující tweety ilustrují argumentační konstrukci, skrze níž je Babiš vykreslován jako člověk, který zneužívá své politické pozice k vlastnímu obohacování, přičemž po případném vítězství ve volbách se tato jeho pozice ještě dále posílí.

Všeci kradnú...Jenom Andrej "legálně"čerpá a drancuje. S věrnou a poslušnou pomocí @kducsl <https://t.co/TIzMO28PpO> ²⁵

kalousekm, 20. 7. 2017, 4:16

²⁵ SEZEMSKÝ, Jiří. Nejen biopaliva aneb Jak stát podporuje impérium Agrofertu v zemědělství. *Forum 24* [online]. 20. 7. 2017 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/nejen-biopaliva-aneb-jak-stat-podporuje-imperium-agrofertu-v-zemedelstvi/>

Čtvrt miliardy? To je pakatel proti tomu,co všichni platíme přímo Babišovi...<https://t.co/7W2AbuzTiQ>.²⁶

kalousekm, 26. 7. 2017, 3:28

Svatbu na svém soukromém sídle měl už na světě leckdo.Ale svatba na soukromém sídle z veřejných zdrojů se koná až dnes.U nás.Jsme první!

kalousekm, 29. 7. 2017, 5:22

"Řídit stát jako podvod." Zcela vědomě,s dokonalou znalostí všech skutečností. Hlavně ve prospěch AB a jeho rodiny. <https://t.co/hmqWLUwN27>²⁷

kalousekm, 15. 8. 2017, 12:24

V uvedených příkladech lze vyzorovat využití kauzy Čapí hnízdo proti politickému konkurentovi. Kalousek upozorňuje na podstatu problému: zneužití veřejných peněz, tj. peněz daňových poplatníků, Čapí hnízdo slouží ale pouze jako jakýsi odrazový můstek a bývalý šéf TOP 09 varuje před rozšířením Babišova vlivu na veřejné finance v případě jeho vítězství ve volbách.

Jak bylo ale naznačeno výše, Kalousek celý konstrukt spíše glosuje a v argumentačním schématu jsou cíl a prostředky pouze implicitní a značně obecné – jelikož Babiš představuje vysoce nežádoucí jev v české politice, je třeba ho udržet pryč od moci. Kalousek v tomto případě nerozporuje Babišovu politiku, např. jeho působení v čele ministerstva financí, tak, že by poukázal na konkrétní chyby, nýbrž se drží obecnější roviny střetu zájmů šéfa hnutí ANO, která je v českém politickém diskurzu přítomna od vstupu Babiše do politiky. Jinými slovy, Kalousek se nepokouší o kritiku založenou na konkrétní politické ideologii (konzervatismus, liberalismus, ...), nýbrž své vymezování zakládá na širších hodnotách jako svoboda, demokracie, vláda práva apod.

²⁶ HOLUB, Petr. Jurečka: Nevylučuji, že čtvrt miliardy jsme zaplatili za Babiše. *Echo24* [online]. 26. 7. 2017 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/iLQfJ/jurecka-nevylucuji-ze-ctvrt-miliardy-jsme-zaplatili-za-babise>

²⁷ KLÍMOVÁ, Jana. Babiš dotační podvod organizoval, řídil a koordinoval. Faltýnek pomáhal, píše policie. *IROZHlas.cz* [online]. 15. 8. 2017 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/babis-dotačni-podvod-organizoval-ridil-a-koordinoval-faltynek-pomahal-pise_1708151200_ogo

To mají Zeman i Babiš společně. Dodržování zákonů, které jim nevyhovují, považují za kampaň proti sobě. Autokratům právní stát překáží.²⁸

kalousekm, 2. 8. 2017, 18:34

Mohl byste, prosím, pane předsedo, zveřejnit datum, které byste pokládal za vhodné a neútočil pak na demokratické instituce našeho státu?²⁹

kalousekm, 17. 8. 2017, 10:18

V uvedených dvou tweetech dochází k rozvedení identifikace Babiše jako problému nejen z hlediska střetu zájmů, ale zohledněna je i širší rovina hrozby pro demokratické zřízení, která se pro Kalouska v předvolební kampani stává klíčovým opěrným bodem. Zatímco Babišem samotným je status politického outsidera používán jako pozitivní rys, Kalousek ho prezentuje jako nežádoucí a ohrožující demokracii. Babiš přichází vně politického systému s novým politickým subjektem, proto podle Kalouska do demokratického systému nenáleží – jako „autokrat“ stojí Babiš stále mimo něj, a tedy ho může ohrozit, dostane-li se k moci.

Zároveň v tomto argumentu Kalousek sám sebe profiluje jako jistého obránce demokratických institucí, a staví se tedy na opačný pól oproti Babišovi. Vzniká ostrá polarizace, jež prostřednictvím přisuzování velmi negativních vlastností politickému oponentovi vytváří z Kalouska figuru na opačném konci spektra – vedle Babiše jako hrozby pro demokracii vzniká Kalousek, ochránce demokratických hodnot.

V příkladech níže je potom prohloubena identita Babiše jako vnějšího elementu, který existuje vně právní normy a pravidla.

To není pravda. Podsvětí by o finanční správě nikdy neřeklo "naši". To řekne jen arcilotr, který se cítí být nad zákonem.³⁰

kalousekm, 28. 8. 2017, 10:04

²⁸ Reagováno je na tweet mluvčího Kanceláře prezidenta republiky Jiřího Ovčáčka, v němž mluvčí píše o kampani proti prezidentu M. Zemanovi.

²⁹ Tweet je reakcí na tweet A. Babiše, v němž předseda ANO píše o pokusu o ovlivnění voleb.

³⁰ Reagováno je na tweet P. Fialy, v němž předseda ODS přirovnává Babišova slova k žargonu podsvětí.

Jasně, proč ne? Vito Genovese řídil Mafii i z kriminálu. A když chceme stát řídit jako rodinnou firmu...<https://t.co/QVdaF7cjhN>³¹

kalousekm, 8. 9. 2017, 6:03

4.3.2 Argumentace o stranách loajálních ANO

TVRZENÍ: Je potřeba mít se na pozoru před některými politickými subjekty.

PROBLÉM: Některé strany pomohou po volbách Babišovi sestavit vládu, protože jsou loajální k ANO.

CÍLE: Vykreslení politických konkurentů jako někoho, kdo pomůže s rozkládáním demokratického systému.

HODNOTY: Demokracie, svobodné podnikání, lidskost, právní stát.

PROSTŘEDKY: Podpora TOP 09 ve volbách místo KDU-ČSL, Pirátů, STAN či ČSSD.

ALTERNATIVY: Vláda hnutí ANO za podpory uvedených stran.

POPIS ALTERNATIV: Babiš získá neomezenou moc díky přispění menších stran.

Jak bylo naznačeno výše, osoba Andreje Babiše na twitterovém účtu Miroslava Kalouska slouží jako jakýsi opěrný bod, na nějž se vrší kritické argumenty vůči jiným konkurenčním politickým subjektům. Kalousek tedy neargumentuje v neprospěch jiných stran (KDU-ČSL, Starostové a nezávislí, Piráti, ČSSD) pouze poukázáním na případné negativní jevy jejich politického programu, nýbrž velmi často právě napojením na problematiku Babišovu osobnost.

Kalousek řešení opět nabízí pouze nepřimo: vymezením se vůči několika politickým subjektům, které představují soupeře pro TOP 09, je tato strana vytknuta z konkurenčního pole. Jako jediná podle Kalouska představuje záruku, že se nespojí s hnutím ANO, a v důsledku tedy bude bojovat za demokratické zřízení, instituce a právní stát.

³¹ Babiš: I když mě obviní, budu kandidátem na premiéra. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/babis-i-kdyz-me-obvini-budu-kandidatem-na-premiera-40045049>

4.3.2.1 KDU-ČSL

Takový přístup je patrný například ve vztahu ke KDU-ČSL, která byla nejmenší koaliční stranou ve vládě Bohuslava Sobotky, a vládla tedy spolu s hnutím ANO.

Lidovci se konají konzistentně. @kducsl hájí Babišovy zájmy celé 4 roky. Hájí je tedy i teď před Policií ČR. <https://t.co/Gmu1M6YmHv>³²

kalousekm, 23. 8. 2017, 9:44

@Pater_JanSpacek @iDNEScz @kducsl Dík za odpověď. Pochopil jsem, že kolaborace s AB Vám nevadí. Plně respektuji.

kalousekm, 5. 9. 2017, 10:46

Já nevím.. Chybí mi tam vysvětlení, proč s takovým člověkem KDU-ČSL seděla ve vládě a je připravena s ANO vládnout zas.³³

kalousekm, 15. 10. 2017, 15:05

Geniální nápad! Nejlepší by byl @MJureka, ten už se Burešovi osvědčil. Chceme-li mít nestranné represivní orgány, tak ANO ve vládě být nesmí.³⁴

kalousekm, 18. 9. 2017, 16:29

Tohoto faktu Kalousek využívá pro argumentaci proti lidovecké straně. Jelikož Babiš je na jeho účtu vykreslen jako někdo, kdo zneužívá státního aparátu ve vlastní prospěch a může ohrozit i demokratické zřízení, spojení s ním automaticky vytváří ostrý kritický argument v neprospěch KDU-ČSL. Vzhledem k podobným předvolebním preferencím TOP 09 a KDU-ČSL (CVVM 2017) lze konstatovat, že Kalousek se snaží vymezit vůči bezprostředním konkurentům a upozornit na vlastní stranu právě jednoznačným vymezením se vůči komukoliv, kdo by se po volbách mohl spojit s hnutím ANO.

³² BESSER, Vilém. Čunek už nepokrytě kope za Babiše: Vyšetřovatelé prý účelově vstoupili do voleb. *Forum 24* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/cunek-uz-nepokryte-kope-za-babise-vysetrovatele-pry-ucelove-vstoupili-do-voleb/>

³³ Reagováno je na prohlášení člena KDU-ČSL Hayata Okamury o Babišovi.

³⁴ Reagováno je na tweet Jana Bartoška, v němž navrhuje, aby v případné vládě ANO zastával post ministra vnitra ministr za jinou stranu.

Venkov hlavně potřebuje zrušit likvidační buzerace živnostníků, které jste se svými koaličními partnery zavedli. To pomůže víc než dotace.³⁵

kalousekm, 28. 7. 2017, 10:05

@honzabartosek Fakt? Např. o EET a kontrolních hlášeních jste hlasovali jak? Pro, nebo proti byrokracii a vícenákladům?

kalousekm, 29. 7. 2017, 19:49

Min.zemědělství M.Jurečky bude bojovat za Agrofert do poslední hroudy. My chceme podporovat malé farmy. <https://t.co/Dws7jgW6sP>³⁶

kalousekm, 1. 9. 2017, 8:43

Uvedené tweety představují částečné odchýlení od kritiky na osobní rovině, kterou bylo možno vidět u předchozích příkladů. V těchto případech je přítomen argument proti konkrétním politickým krokům, jmenovitě přijetí zákona o elektronické evidenci tržeb (EET). Vzhledem k povaze zákona lze konstatovat, že se v tomto případě projevuje ideologická rovina Kalouskova argumentu ve formě tradičního dělení politického spektra na levicí a pravici, která je v jiných případech Kalouskova Twitteru upozaděna oproti rovině demokracie – nesvobodné režimy, přičemž bývalý předseda TOP 09 se identifikuje jako liberální politik stojící proti regulaci trhu a svobody podnikání.

Kalousek se tedy profiluje nejen jako ochránce demokracie, ale v tradičnějším dělení jako pravicový politik dbající o zájmy podnikatelů a živnostníků oproti kontrolním snahám byrokratického státu. Jak už ale bylo popsáno, tato pozice je na jeho twitterovém účtu spíše marginální a větší důraz je kladen na obranu demokracie, jak ukazují i příklady v dalších podkapitolách.

4.3.2.2 STAN

Obdobnou argumentační strategii jako v případě KDU-ČSL volí Miroslav Kalousek také u vymezení se vůči hnutí Starostové a nezávislí (STAN). Jelikož STAN nepůsobili v Sobotkově vládě, chybí v tomto případě jasné navázání na hnutí ANO, proto je využito personálních spojení, případně příklady spojení ANO a STAN z komunální a krajské politiky slouží Kalouskovi

³⁵ Reagováno je na tweet J. Bartoška, v němž píše o nutnosti pomoci venkovu.

³⁶ ZENKNER, Petr. Česko bude v Bruselu bojovat za velké zemědělské podniky. Trend v Evropě je ale přesně opačný. *IHNED.cz* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-65865670-cesko-bude-v-bruselu-bojovat-za-velke-zemedelske-podniky-trend-v-evrope-je-ale-presne-opacny>

jako nástroj pro varování před vývojem situace na celostátní úrovni, jak ukazují následující tweety.

Farský:S Babišem ne.Rakušan:S Babišem ano, chceme být ve vládě. Ve StČ kraji STAN zmařil koalici bez ANO a KSČM a Babiše podržel. Model pro PS?

kalousekm, 29. 7. 2017, 10:58

Babišovi fanoušci jdou na kandidátku STAN. Soutěž o to, kdo bude "béčkem" ANO, vrcholí...<https://t.co/HIoYaJT0ZS>³⁷

kalousekm, 1. 8. 2017, 10:17

Kromě hnutí ANO Kalousek upozorňuje také před spoluprací s KSČM, což zapadá do jeho argumentační konstrukce o ohrožení demokratického zřízení v České republice. Přimknutím Starostů a nezávislých k této lince je nepřímou vylučuje z bloku demokratických stran, s nimiž je možno počítat v případném střetu o demokratické instituce a normy.

Bez zajímavosti pochopitelně není, že TOP 09 a STAN v minulosti dlouho úzce spolupracovaly, proto nelze vyloučit, že roli v Kalouskově postoji mohou hrát i případné osobní rozpory mezi subjekty a jednotlivými politiky. Stejně jako u KDU-ČSL také platí, že STAN s ohledem na voličské preference představovali bezprostředního soupeře pro TOP 09, s níž také sdílí část politického programu.

Dědek(STAN) : Já už Farského naučím, aby si koalici s Babišem představil uměl...<https://t.co/vSvE5J5qI>³⁸

kalousekm, 2. 8. 2017, 4:41

@JanFar_sky V dnešním @tydenikeuro se Váš pan Dědek těší, jak budete po volbách rozvíjet "Andrejův fenomenální talent". Tak hodně štěstí...

kalousekm, 28. 8. 2017, 5:42

³⁷ Podnikatel Dědek obdivuje Babiše. I tak zamýšlí kandidovat za Starosty. *Echo24* [online]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/iW4gM/podnikatel-dedek-obdivuje-babise-i-tak-zamysli-kandidovat-za-starosty>

³⁸ DANDA, Oldřich. Miliardář Dědek kandidující za STAN: Měli bychom Babiše uznat. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/miliardar-dedek-kandidujici-za-stan-meli-bychom-babise-uznat-40041387>

*Nelze zapomenout na prohlášení @dedekdalibor, který je stále tváří @STANcz :
"..v porovnání s tím, co AB nainvestoval, je 50 mio vlastně nic.."*

kalousekm, 6. 9. 2017, 11:24

Výše uvedená trojice tweetů dokresluje argumentační strukturu poukázáním na konkrétní příklad propojení osobnosti Dalibora Dědka, jenž byl krátce na kandidátce STAN, s hnutím ANO a Dědkovou vstřícností vůči Babišovi. Kalousek tímto vztahem potvrzuje svou premisu, že STAN se po volbách spojí s ANO a podpoří Babiše v jeho krocích.

4.3.2.3 ČSSD

Ve výrazně menší míře Kalousek spojení s Babišem používá i při argumentaci vůči ČSSD, která byla nejsilnější koaliční stranou ve vládě s hnutím ANO v letech 2013-2017. Lze se domnívat, že je to z důvodu očividného ideologického rozporu mezi ČSSD a TOP 09 na pravolevém politickém spektru, kritika skrze propojení s Babišem tedy může ustoupit do pozadí, naopak významnější jsou spory v oblastech přístupu k byrokracii či podnikání.

*Paraziti? Pseudopodnikatelé? Darebáci? Tak dost! Ti lidé si zaslouží úctu.
Přestaňte je sprostě urážet, pánové z ČSSD! <https://t.co/Wb5LL1FuIY>³⁹*

kalousekm, 16. 8. 2017, 10:08

Přesto je na Kalouskově twitterovém účtu přítomen i prvek kritiky vůči ČSSD (a KDU-ČSL) opřený o argument, že uvedené politické subjekty rezignují na humanismus. Opět je tedy využit nikoliv pravolevý politický spor, ale fundamentálnější argument ohrožení základních hodnot západní společnosti. Kalouskovi tato pozice umožňuje se opět postavit do role obránce těchto hodnot – v tomto případě svobody vyznání, jak ukazují níže uvedené tweety:

Hm... Já myslel, že tady nechceme teroristy. A ČSSD se nám soustřeďuje na monitoring té či oné víry... To už tady bylo.⁴⁰

kalousekm, 31. 8. 2017, 16:20

³⁹ MARTINEK, Jan. Další kopanec ČSSD podnikatelům: Platíš nízké mzdy, jsi neschopný darebák. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/dalsi-kopanec-cssd-podnikatelum-platis-nizke-mzdy-ysi-neschopny-darebak-40042715>

⁴⁰ Reagováno je na tweet obsahující vyjádření premiéra Sobotky o nepřijímání uprchlíků.

Předvolební hysterie nutí zástupce ČSSD a KDU-ČSL k rezignaci na zásady humanismu. Volič to odmění, nebo potrestá? <https://t.co/YFJvt2mvFf>⁴¹

kalousekm, 6. 10. 2017, 13:32

4.3.3 Argumentace o médiích

TVRZENÍ: Je třeba reflektovat, že některá média neplní svou roli.

PROBLÉM: Média neplní svou funkci „hlídacího psa demokracie“.

CÍLE: Posílení nedůvěry v některá média.

HODNOTY: Demokracie, svobodná a nezávislá média, odvaha.

PROSTŘEDKY: Spojení médií a novinářů s problematickou osobností A. Babiše.

ALTERNATIVY: Média nehájící demokracii a právní stát, nýbrž státní moc.

POPIS ALTERNATIV: V Česku zmizí kontrola státní moci ze strany nezávislých médií, což může ohrozit demokratický systém.

Značný prostor je na twitterovém účtu Miroslava Kalouska věnován práci médií a novinářů. Těm bývalý předseda TOP 09 připisuje zejména negativní vlastnosti a znaky, přičemž se odvolává na určité vyšší ideály, profesní integritu a žurnalistické normy a zásady. Spojování jsou novináři, podobně jako někteří politici, s figurou Andreje Babiše, skrze niž Kalousek tvoří negativní konotace. Využito je pochopitelně v tomto argumentačním schématu vlastnictví vydavatelského domu Mafra společností Agrofert, jejímž majitelem Babiš byl, než ji v souladu s přijatým zákonem o střetu zájmů vložil do svěřenských fondů. Kritika ale nesměruje pouze na média z tohoto vydavatelství, ale např. i na televize Nova a Prima.

Zatímco u argumentů vůči politickým oponentům Kalousek alespoň částečně odkazuje k možnému řešení (volbě TOP 09, viz dále), u argumentace v případě novinářů východisko převážně chybí. Lze se domnívat, že Kalousek se svými výroky snaží o diskreditaci některých médií, nicméně dle jeho slov kritika nemíří na všechny žurnalisty a užito je rovněž spojení „pocitiví novináři“. Z kontextu ale není nijak patrné, koho má politik namysli. Opět je tedy

⁴¹ NĚMCOVÁ, Barbora a ZELENKA, Jakub. Člověk, jenž degraduje lidi na slimáky, nemá v ČSSD místo, vzkazuje Zaorálek Hrdličkovi. *Aktuálně.cz* [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: https://zpravy.aktualne.cz/domaci/slimaci-jsou-tu-a-mnozi-se-pise-o-migrantech-brnensky-politi/r~cae61f30aa8e11e7a7000025900fea04/?_ga=2.245053389.915714327.1506526025-99787739.1471560648

patrné, že Kalousek na Twitteru působí v roli komentátora, který glosuje okolní dění, nikoliv jako přímý aktér politické soutěže. V důsledku neurčitost jeho argumentu může potenciálně poškozovat média jako instituci, tedy média jako celek.

Také jsem byl přeložen 😊.Prima i Nova plní Babišova přání v termínech i souperích.Věřím však,že voliče si "nekupí". <https://t.co/comnP31Fqc>⁴²

kalousekm, 22. 9. 2017, 13:14

Něco na tom je. Autor však zcela opomíjí "zásluhy" prodejnosti a "nechumelismu"velké části novinářské obce.⁴³

kalousekm, 4. 10. 2017, 5:26

Jistěže oslabí,plní svůj úkol vzorně.Za pomoci "politiků"jako je @stropnickym a řady všehoschopných novinářů. <https://t.co/1OH4QqGqQ5>⁴⁴

kalousekm, 13. 10. 2017, 20:30

@jakub_b69 @stropnickym Říkám řady,zdaleka ne všech. Leč těch prodejných a zastrašených je víc,než jsem si kdy uměl představit.

kalousekm, 13. 10. 2017, 20:39

Konstruován je v uvedeném argumentu obraz novinářů, kteří buď přímo plní vůli Andreje Babiše, nebo neplní svou úlohu „hlídacích psů“, a porušují tedy profesní standardy. Vzniká tak obraz nedůvěryhodných médií, která místo kontroly orgánů moci slouží jako nástroje moci, ať už v roli aktivní či pasivní.

@pavelsafr @PetrHonzejk @david_klimes Oni nezradili demokratické strany.Těm nic nedlužili. Zradili sami sebe a své povolání.

⁴² KOPECKÝ, Josef. Zaorálek sehraje užitečného idiota, tvrdí ODS. Chybí jí střet s Babišem. *IDNES.cz* [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ods-si-stezuje-na-tele-vize.A170922_115851_domaci_kop

⁴³ Tweet reaguje na již nedohledatelný tweet.

⁴⁴ Zvolení Babiše a Zemana může oslabit EU i NATO, píše Washington Times. *Lidovky.cz* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/washington-times-zvoleni-babise-a-zemana-muze-oslabit-eu-i-nato.A171013_142428_In_domov_ele

kalousekm, 4. 10. 2017, 20:49

"Hlídací pes demokracie" se mnou polemizuje, zda není lepší oligarchie než dem. vláda. The Times They are A-changing...

kalousekm, 5. 10. 2017, 22:45

Toto je apel, který by měl znít jako zvon ve všech demokratických médiích. Kontrolní otázka: Kolik jich ještě máme? <https://t.co/nfwMEiWCWm>⁴⁵

kalousekm, 8. 10. 2017, 15:58

@FilipHorky @balsinek @jakubzelenka Zkuste pochopit, že zbytky poctivých novinářů někdy už neví co říct, abyste se Vy nechápající, probrali.

kalousekm, 10. 8. 2017, 17:27

Novináři jsou Kalouskem zapojeni do konstruovaného střetu o demokratické zřízení České republiky, přičemž bývalý předseda TOP 09 zpochybňuje právě „demokratičnost“ tuzemských médií. Kalousek sice zmiňuje poctivé novináře, ovšem bez uvedení konkrétnějších specifikací – ať už s ohledem na konkrétní médium, jednotlivce či ukázkou práce –, není nijak patrné, o koho se jedná. Jak bylo naznačeno výše, argument je v důsledku primárně kritický vůči instituci médií jako celku.

Jen technická-kdybyste bránili Kalouska proti StBáckým pomluvám tak, jako bráníte Bureše proti faktům, byl bych dnes "holubička bílá".⁴⁶

kalousekm, 8. 10. 2017, 19:28

Celý argumentační konstrukt je dokreslen výše uvedeným příkladem. Kalousek sám sebe staví do role oběti médií, naopak Andrej Babiš je podle něj médii hájen (přičemž není bez zajímavosti připomenout, že sám Babiš se ve vlastních tweetech považuje za oběť médií – Kalousek tedy aplikuje podobný přístup jako předseda hnutí ANO, proti němuž se jinak jednoznačně a otevřeně vymezuje). Dotvořen je obraz nedůvěryhodných médií, která slouží moci či lidem, kteří chtějí zničit demokratické instituce České republiky.

⁴⁵ HOVORKOVÁ, Johana a ŠAFR, Pavel. Výzva voličům: Nenechte se zmást nesmyslnými průzkumy a volte demokratické strany. *Forum 24* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/vyzva-volicum-nenechte-se-zmast-nesmyslnymi-pruzkumy-a-volte-demokraticke-strany/>

⁴⁶ Reagováno je na polemiku o novinářském přístupu k informacím z anonymního účtu tzv. skupiny Šuman.

4.3.4 Argumentace o ohrožené demokracii

TVRZENÍ: Je potřeba zachránit demokratický systém v ČR.

PROBLÉM: Ve volbách jde o udržení demokratického státního zřízení.

CÍLE: Zachovat v Česku demokracii.

HODNOTY: Svoboda, demokracie, volební právo, právní stát, západní orientace zahraniční politiky, konzervativní politika, křesťanská morálka.

PROSTŘEDKY: Porážka antisystémových stran ve volbách.

ALTERNATIVY: Autokracie, vláda jedné strany, orientace zahraniční politiky na východ.

POPIS ALTERNATIV: Orientace Česka na Rusko a autokratický režim, v němž je pokřiven právní systém.

Ústředním motivem argumentace na Kalouskově twitterovém účtu je ochrana demokracie, na níž analýza opakovaně narazila už v předchozích podkapitolách. V této podkapitole je toto argumentační schéma přiblíženo detailněji.

Bývalý předseda TOP 09 varuje před přerodem demokratického systému v systém autoritářský či v oligarchii, přičemž za záruky demokratického směřování České republiky jsou považovány členství v Evropské unii a obecněji západně orientovaná zahraniční politika. Kalousek se vymezuje proti politickým subjektům, které toto zahraničněpolitické zakotvení zpochybňují či přímo popírají, ale také proti antisystémovým stranám, které chtějí modifikovat přímo demokratický systém v České republice.

@okundra @JanFar_sky @MichKucera @petrgazdik Nemám důvod slavit. Házard s hlasy demokratických voličů ve chvíli, kdy jde o vše, na oslavu není.

kalousekm, 25. 7. 2017, 16:27

Chápu. Pochopte, prosím Vy, že vzhledem k vážnosti chvíle si klademe otázku, co všechno udělat, aby lidé zpozorněli, že jim jde o všechno.
<https://t.co/PYD6f9NecV>⁴⁷

kalousekm, 2. 10. 2017, 7:09

⁴⁷ Reagováno je na tweet s negativní reakcí na volební spot TOP 09.

Strany, které chtějí umožnit referendum o EU, hazardují s budoucností našich dětí. (SPD, KSČM, STAN, Piráti)

kalousekm, 5. 10. 2017, 7:56

Hlavní téma voleb: Zachování demokracie, právního státu a západního azimutu. Kdo to tají, tak tvrdí, že nejsou témata.

kalousekm, 16. 10. 2017, 9:24

Miroslav Kalousek explicitně jmenuje téma voleb, kterým je podle něj zachování demokracie, právního státu a západního azimutu, přítomen je i proevropský argument zakotvení v institucích Evropské unie. Kalousek užitými slovními obraty (hazardují, jde o všechno apod.) vytváří napětí, jeho argument ve prospěch prozápadního a prodemokratického směřování získává na vážnosti a naléhavosti. Cílí také na konkrétní politické subjekty, čímž opět pomáhá vymezit pozici TOP 09 v politické soutěži.

Varování před možným úpadkem demokracie je dále posílen nastíněním alternativy, k němuž se Kalousek uchyluje v dalších tweetech. Konkrétně varuje před vlivem Ruska jakožto autoritářského státu na českou politickou scénu:

Obávám se, že naopak početná Putinova pátá kolona u nás velmi dobře ví, co dlouhodobě chce.⁴⁸

kalousekm, 25. 7. 2017, 9:43

21. srpen... Přes zkušenosti z okupace a totality má Moskva u nás stejně silnou pátou kolonu, jako tenkrát. To je na tom výročí nejsmutnější...

kalousekm, 21. 8. 2017, 6:53

Část argumentační struktury o ruském vlivu v ČR je dále posílena historickou analogií na okupaci vojsky Varšavské smlouvy v roce 1968 a zároveň varováním, že „pátá kolona“ má jasný plán a cíl, na rozdíl od váhajících českých demokratů.

⁴⁸ Reagováno je na tweet, v němž je uvedeno, že Česko „dlouhodobě neví, co chce“.

Trestní stíhání pro podvod je politický spor? Zeman zrušil na Hradě právní odbor? Nebo chce rovnou zrušit právní stát? <https://t.co/3z5uppxHLt>⁴⁹

kalousekm, 15. 9. 2017, 10:34

Zeman: "Babiš jako premiér bude mít moji podporu ve zrušení "ruských sankcí". Aby ne. Společný řídicí orgán z FSB nepřipustí odlišná stanoviska.

kalousekm, 6. 10. 2017, 11:37

Mynář(Čt24): "Není správné měnit pana prezidenta v jeho názorech." Souhlasím. Je však správné a nutné vyměnit prezidenta. Nejpozději v lednu.

kalousekm, 30. 8. 2017, 16:54

Předčasně schátralý stařec ztratil veškerou soudnost a asi i svéprávnost. Musí skončit, tohle si ČR nezaslouží. <https://t.co/ryxyvfrl3MZ>⁵⁰

kalousekm, 8. 9. 2017, 18:51

Zabíjet ho nechci, ale vyhnat ho musíme. Nejpozději v lednu. Už té ostudy bylo dost. <https://t.co/PVNIT2YD9Q>⁵¹

kalousekm, 11. 10. 2017, 7:30

Možná destrukce demokratického systému a právního státu dle Kalouska může přijít skrze prezidenta ČR Miloše Zemana. Toho Kalousek argumentačně propojuje s oběma předešlými příklady – pokríváním tuzemských pravidel právního státu i zahraničněpolitickou orientací směrem na východ. V prvním případě spojuje prezidenta s kauzou Čapí hnízdo, a tedy ho dává do souvislosti s A. Babišem a možným autoritářským povolebním vývojem. V případě druhém argumentuje Zemanovým apelem na zrušení protiruských sankcí přijatých v důsledku války na Ukrajině a anexi Krymu.

⁴⁹ Zeman se chce setkat s Chovancem kvůli kauze Čapí hnízdo. *IRozhlas.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/zeman-se-chce-setkat-s-chovancem-kvuli-kauze-capi-hnizdo_1709142135_kro

⁵⁰ Babiše jmenuji premiérem, i kdyby byl ve vazbě, prohlásil Zeman. *Echo24* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/wRjN3/babise-jmenuji-premierem-i-kdyby-byl-ve-vazbe-prohlasil-zeman>

⁵¹ Zemanův nevkusný „žert“: Vyžente toho kameramana, nebo ho zabijte. *Echo24* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/pPh8E/zemanuv-nevkusny-zert-vyzente-toho-kameramana-nebo-ho-zabiju>

Kalousek komentuje také Zemanův hluboce negativní postoj vůči novinářům. Zatímco jak ukázala předešlá podkapitola, Kalousek sám na novináře útočí a zpochybňuje mj. jejich profesní integritu, zároveň je nepřímo brání před výpady jiných politiků.

Václav Klaus st.nás ktitizuje,že jsme "pravdolásková,ekologická a protiruská strana".Ano,to konzervativní dem.strana bývá.Nejsme nár.soc.

kalousekm, 1. 8. 2017, 10:40

@lumidek Pravdu a lásku učil už Ježíš. A ochrana živ.prostředí je konzervativní téma.Jako první ho zvedl Th.Roosevelt.Tolik k "pokrokářství"

kalousekm, 1. 8. 2017, 11:08

Dlouho jsme byli jediní,kdo jasně říkal ANO ne a proč.Dnes Vám to slibuje kdekdo,ale jen u TOP 09 máte jistotu.

kalousekm, 13. 10. 2017, 15:17

Na rozdíl od jiných podkapitol, v tomto případě Kalousek explicitně nabízí cestu, jak se vyhnout popsáním nežádoucím alternativám, byť ta je značně obecná: ve volbách do Poslanecké sněmovny podpořit strany hájící právní stát a demokracii (což je vzhledem ke Kalouskově argumentaci pouze TOP 09 a zřejmě také ODS, proti které se politik nevymezuje) a ve volbách prezidentských podpořit protikandidáta Miloše Zemana.

Konkrétněji je volba TOP 09 zarámována do hodnot konzervativní politiky, která má kořeny mj. v křesťanské víře a křesťanských morálních hodnotách. Kalousek se tím vymezuje vůči zakotvení TOP 09 jako liberální strany, lze se domnívat, že je to ve snaze zaujmout voliče ze širšího pravicového spektra. Explicitně je opět zdůrazněno, že TOP 09 nepodpoří hnutí ANO, strana je opět vytknuta z české politické scény jako solitér v tomto ohledu.

Na letošních „Dnech lidí dobré vůle“ na Velehradě jsem prezentoval vydání knihy „Naši pastýři 1939 – 1945“.

kalousekm, 20. 7. 2017, 8:03

*Upřímnou soustrast pozůstalým a modlitbu za oběti...*⁵²

kalousekm, 18. 8. 2017, 10:07

*Mou víru neruší naděje, že náš Pán má v ráji kousek místa pro naše pejsky a kočky. My je milovali a Pán je láska sama. Bigotní ať se vztekají..*⁵³

kalousekm, 29. 8. 2017, 11:37

Uvedené tweety slouží jako ilustrace Kalouskovy sebeidentifikace jako věřícího. Víra v Boha s sebou nese řadu konotací, je spojována s hodnotami jako láska, morální jednání, poctivost, nemateriální myšlení, pomoc druhým aj., s nimiž chce být spojován i Kalousek sám. Křesťanské vyznání je Kalouskem užíváno k zakotvení vlastní identity, nedochází ovšem k ukotvení ideologickému.⁵⁴ Jinými slovy, Kalousek s vírou pracuje značně niterně a intimně, nikoliv jako s ideologickým nástrojem – například v rovině ochrany tradičních křesťanských hodnot, s níž v (nejen) českém politickém prostoru pracují jiné politické subjekty. Není bez zajímavosti, že v posledním uvedeném tweetu se Kalousek nevyhýbá konfrontačnímu stylu, když nepřímou připisuje Pavlu Bělobrádkovi „bigotní“ identitu.⁵⁵

4.3.5 Argumentace o pravici

TVRZENÍ: Bylo potřeba spojit menší strany na středopravém spektru.

PROBLÉM: Ostatní subjekty nabídku spolupráce odmítly.

CÍLE: Společně porazit hnutí ANO ve volbách.

HODNOTY: Demokracie, odpovědnost.

PROSTŘEDKY: Úspěch ve volbách a zablokování vlády hnutí ANO.

ALTERNATIVY: Roztříštěná a oslabená opozice.

POPIS ALTERNATIV: „Snění A. Babiše“ – slabá opozice neschopná kontrolovat mocenské kroky hnutí ANO.

⁵² Reagováno je na teroristický útok v Barceloně v srpnu roku 2017.

⁵³ Reagováno je na slova P. Bělobrádka o tom, že psi neumírají.

⁵⁴ Jako užívá tzv. „křesťanské hodnoty“ k ideologickému vymezení např. SPD Tomia Okamury.

⁵⁵ V čemž lze zároveň pozorovat určité vymezení vůči náboženskému vyznání jako ideovému rámci pro politický program, jehož příkladem může být právě KDU-ČSL.

V této podkapitole je rozebráno jakési vyvrcholení Kalouskovy argumentační linie v předvolebním období. Jak bylo několikrát uvedeno výše, Kalousek z pozice glosátora často nenabízí cíle, řešení či způsoby, jak cílů dosáhnout. Na jeho twitterovém účtu je ale přítomen všeobjímající cíl – neumožnit hnutí ANO vládnout. Prostředkem, kterým lze tohoto cíle dosáhnout, je uspět ve volbách takovým způsobem, který by umožnil sestavit vládní koalici bez hnutí ANO.

Vzhledem k českému poměrnému systému a přepočítávání odevzdaných hlasů D'Hondtovou metodou, jež – ve zkratce – při rozdělování mandátů v Poslanecké sněmovně zvýhodňuje strany s větším procentuálním ziskem ve volbách oproti stranám se ziskem menším, a predikci předvolebních výzkumů v roce 2017 (CVVM 2017), nebylo pro TOP 09 realisticky možné se mandátovému zisku hnutí ANO přiblížit.

Kalousek si tohoto faktu byl vědom, a proto nabízel společný postup stran na středopravém spektru. Na svém twitterovém účtu argumentuje, že právě takový postup by vedl k úspěchu stran vymezujícím se vůči hnutí ANO, a tedy i k jeho oslabení.

Loni v listopadu jsem nabízel společný postup i za cenu, že bude beze mě. Neochota ostatních svědčí o tom, že snění AB jim až tak moc nevadí.⁵⁶

kalousekm, 26. 7. 2017, 10:18

Kdyby ostatní strany od středu doprava slyšely na mou nabídku společného postupu, bylo by dnes méně obav. Kdyby...⁵⁷

kalousekm, 27. 8. 2017, 14:34

Nabízel jsem, ať do toho jdeme spolu a byl jsem ochoten platit i sám sebou. Zeptejte se těch, kteří to drobili a přitom mluví o odpovědnosti.⁵⁸

kalousekm, 20. 10. 2017, 6:31

Zároveň ale – podobně jako v předchozích podkapitolách – je zřetelný značně kritický postoj. Kalouskův argument není vystaven na potřebě sjednotit strany, ale spíše nad posteskem,

⁵⁶ Reagováno je na tweet o tříštění pravice.

⁵⁷ Okamurova SPD posiluje, podpora KSČM naopak od jara klesá. ANO drží náskok. *IDNES.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/predvolebni-pruzkum-spd-kscm-ano-top09-ods-cssd-parlamentni-volby.A170827_150541_domaci_amu

⁵⁸ Reagováno je na tweet, jenž již není dohledatelný.

že se to nepodařilo. Bývalý předseda TOP 09 zdůrazňuje část argumentu stanovující problém: ostatní subjekty na nabídku spolupráce nekývly, i když ji Kalousek nabízel.

Podobně jako v případě argumentaci vůči médiím se zde Kalousek staví do role oběti – podle svých slov byl připraven potlačit vlastní zájmy ve prospěch celku, ale byl odmítnut. Kalousek tímto argumentem tedy ve skutečnosti neupozorňuje na to, že spolupráce některých politických stran by vedla k volebnímu úspěchu a případně porážce ANO, nýbrž opět na to, že je outsiderem na české politické scéně, který se jako jediný zavázal nespojit se s Babišovým hnutím.

4.3.6 Dílčí závěr

Argumentační konstrukce vysledované na twitterovém účtu Miroslava Kalouska ukazují, že někdejší předseda TOP 09 především vyvolává konflikt. Kalousek není dominantně ideologicky zaměřen a politická přesvědčení se v jeho argumentaci vyskytují spíše okrajově.

Určitým centrálním bodem veškerých vysledovaných argumentů je Kalouskův výrazně negativní postoj vůči Andreji Babišovi. Babiš je identifikován jako politik, který svými kroky ohrožuje demokratický a právní stát, který symbolizuje rozklad demokracie a jejích institucí a proplétání osobního byznysu se státní správou. Lze tudíž konstatovat, že Kalousek užívá podobných argumentačních strategií jako právě Babiš, nicméně k nim přistupuje odlišně. Zatímco Babiš – jak ukázala předchozí kapitola – se vymezuje vůči tradičním a zavedeným politickým stranám, kterým připisuje klientelistické vazby, skrze něž dochází k poškozování státu, Kalousek takové chování identifikuje přímo u Babiše.

Kalousek hojně argumentuje ve prospěch demokratického zřízení, premisou o jeho ohrožení vytváří konflikt, který je hodnotově ukotven jen vágně, resp. je ukotven ve vyšších a abstraktnějších idejích – v Kalouskově podání převážně nesoupeří konzervatismus s liberalismem či pravice s levicí, nýbrž demokratické síly proti silám nedemokratickým.

Kolem ústředního argumentu, že česká demokracie je v ohrožení, Kalousek neidentifikuje negativně pouze Babiše, ale skrze jeho osobu také další politické subjekty: STAN, KDU-ČSL, Piráty či ČSSD, ale např. i prezidenta Miloše Zemana. Skrze toto vymezení je nepřímou konstruována identita samotné TOP 09 jako zastávce demokratických hodnot, přičemž jen vágně je vymezeno její ideologické zakotvení.

Kalousek svou stranu a sebe reprezentuje skrze argumenty jako konzervativní stranu ukotvenou v křesťanských hodnotách, důraz je tedy dáván na morální zásady. Vzhledem k vymezení se vůči množství jiných subjektů lze konstatovat, že Kalousek konstruuje obraz TOP 09

jako jediné volitelné strany (vedle ODS, proti níž argumentace zaměřená není), chce-li volič mít jistotu, že v Česku přetrvá demokratický systém a pravidla právního státu.

Kromě ohrožení demokracie ze strany tuzemských politických subjektů někdejší předseda TOP 09 identifikuje také vnější rizika pro zdejší systém, zejména vliv Ruské federace na českou politickou scénu a společnost. Opět je vytvořen konflikt, tentokrát mezi západním a východním směřováním zahraniční politiky, přičemž Kalousek sám sobě přisuzuje identitu ochránce lidských práv a hodnot humanismu.

V neposlední řadě byla odhalena argumentace příkrá k českým médiím. Na první pohled se zdá, že Kalousek kritizuje vybranou množinu tuzemských mediálních organizací, leč bez konkretizace, na koho kritika míří, lze konstatovat, že dochází k dekonstrukci médií jako instituce, tedy dekonstrukce jednoho z pilířů demokratického systému. Kalousek se tak paradoxně podobá jím tolik kritizovanému Babišovi, když sám sebe staví do role oběti českých médií, která považuje za nedůvěryhodná.

Na závěr lze tedy konstatovat, že Kalousek částečně splňuje kritéria pro antisystémového politika, jak byla představena v kapitole 2.4. Sám sebe prezentuje jako politického outsidera, který oponuje valné většině tuzemského politického spektra, čímž se stylizuje do role oběti. Své protivníky kritizuje zejména skrze poukazování na korupční a klientelistické vazby, přičemž ke kritice na základě ideologie dochází pouze okrajově. Na rozdíl od anti-establishmentových politiků ale Kalousek argumentuje ve prospěch existujícího systému, proto ho nelze za antisystémového politika považovat bezezbytku.

4.4 Twitterový účet Bohuslava Sobotky

Třetím nejsledovanějším politickým účtem byl účet někdejšího předsedy vlády Bohuslava Sobotky, který se zároveň stal účtem zdaleka nejaktivnějším. Ve zkoumaném období publikoval Sobotka 945 tweetů. Vysoké množství tweetů je důsledkem značného množství retweetů, které ovšem v této analýze reflektovány nejsou, jelikož nejde o autorské příspěvky, přesto je výzkumný vzorek rozsáhlý.

Bohuslav Sobotka vstupuje do předvolební kampaně z odlišné pozice než jiní vybraní politici. ČSSD byla nejsilnější vládní stranou mezi lety 2013 a 2017 a on sám stál v čele kabinetu jako premiér. Nemůže se proto vymezovat vůči špatně vedené vládě, přičemž negativní vymezování se vůči opozici často nepředstavuje validní způsob vedení kampaně, protože opoziční práce není pro širší veřejnost tak viditelná, aby o ni šlo opřít silné argumenty.

Sobotka proto volí odlišný způsob vedení kampaně. Místo negativního vymezování se a přímé argumentaci vůči svým politickým konkurentům se dominantně uchyluje k argumentační strategii, která vyzdvihuje úspěchy jeho vlády, přičemž negativní argumentaci využívá pouze okrajově k vymezení se vůči koaličnímu hnutí ANO, viz níže.

4.4.1 Argumentace o ekonomice

TVRZENÍ: Je třeba zajistit pokračování prosperující ekonomiky.

PROBLÉM: Oligarchie a populismus může příznivou situaci zničit.

CÍLE: Udržet pozitivní trend vývoje českého hospodářství.

HODNOTY: Růst, nezaměstnanost, životní úroveň, růst mezd.

PROSTŘEDKY: Levicová sociální politika.

ALTERNATIVY: Pravicová politika, oligarchie, populismus.

POPIS ALTERNATIV: Nebude-li v Česku pokračovat rozvoj sociálního státu, stav ekonomiky se zhorší.

V nejobecnější rovině je na Sobotkově twitterovém účtu přítomna argumentace ve prospěch vlády a jejího vlivu na širší ekonomickou situaci státu.

Rostou investice i spotřeba domácností. Je evidentní, že lidé i firmy mají důvěru v pozitivní vývoj české ekonomiky a nebojí se utrácet.

SlavekSobotka, 16. 8. 2017, 9:07

Výbornou zprávou je, že se daří všem složkám ekonomiky a že jsme dokázali zvýšit životní úroveň našich občanů. V tom musíme pokračovat.

SlavekSobotka, 16. 8. 2017, 9:08

Dobrou situaci české ekonomiky a kupní sílu českých domácností Sobotka připisuje právě opatřením vlády, která pomohla vytvořit ve společnosti důvěru ve stabilitu příjmů a zlepšila životní úroveň široké veřejnosti. V pozadí této argumentační linky je přítomen očividný levicový diskurz projevující se vztahem mezi státem a funkční ekonomikou.

V Sobotkově argumentaci je to právě stát, který svým rozhodováním zajišťuje stabilitu a prosperitu ekonomiky, zcela potlačen je vliv volného trhu na tyto trendy. Firmy se tedy podle někdejšího premiéra nebojí utrácet díky činnosti státní správy, která vytvořila podmínky vhodné pro podnikání, nikoliv díky vlastní kupní a investiční síle, kterou si postupně vydobýly v konkurenčním prostředí volného trhu.

Tento závislý vztah mezi vládní politikou a ekonomickou situací se projevuje i v další dílčí argumentační lince, a sice vlivem státu na růst mezd a snižování nezaměstnanosti.

Úspěchy ekonomiky za naší vlády se projevuje i růstem příjmů a rekordně nízkou nezaměstnaností. Musíme využít situace a dál tlačit mzdy nahoru.

SlavekSobotka, 16. 8. 2017, 9:09

Tlak vlády na vyšší platy a nízká nezaměstnanost fungují. Mzdy ve druhém čtvrtletí 2017 rostly nejrychleji za posledních 10 let!

SlavekSobotka, 5. 9. 2017, 10:24

Tato čísla souvisí s růstem zaměstnanosti a mezd. Po létech stagnace se podařilo vrátit důvěru v prosperitu ekonomiky a státu.

SlavekSobotka, 6. 10. 2017, 8:04

Jak ukazují výše uvedené příklady, Sobotka spojuje činnost své vlády se zvyšováním mezd, což dále podtrhuje levicový diskurz jeho předvolební kampaně, jelikož mzdy jsou předmětem soukromého sektoru, nikoliv státního, kde vláda reálně výši platů ovlivňuje. Soukromý sektor se naproti tomu řídí základními zákony nabídky a poptávky a výše mezd se odvozuje od celé

škály kritérií, z nichž platy na srovnatelných pozicích ve státní správě je pouze jedním z vodítek. Přesto Sobotka přisuzuje zásluhu na ekonomické prosperitě a růstu mezd vlastní vládě.

ČR má nejméně nezaměstnaných od května 1998. Je vidět, že kroky naší vlády v podpoře tvorby nových pracovních míst fungují. #úspěšnávláda

SlavekSobotka, 9. 10. 2017, 9:03

Vláda vedená ČSSD zlepšila sociální situaci: Česko má nejnižší nezaměstnanost a současně nejméně lidí ohrožených chudobou v rámci celé EU.

SlavekSobotka, 19. 10. 2017, 16:46

Důraz na sociální politiku je patrný i ve dvojici výše uvedených tweetů. Sobotka zdůrazňuje vliv vlády na tvorbu nových pracovních míst skrze politické nástroje, nikoliv konkurenční tržní prostředí. Jako východisko z krizové situace či recese někdejší předseda vlády nabízí řešení v režii státu, nikoliv soukromých subjektů. Jinými slovy, kabinet je hlavním strůjcem ekonomické situace, který řídí podobu českého hospodářství. Zcela opomenuty jsou v Sobotkově argumentační strategii vlivy zahraniční, např. hospodářský růst eurozóny, která zaznamenávala téměř soustavný růst od roku 2012 (World Bank 2020), a tedy největších vývozních partnerů (ČSÚ 2018) pro exportně orientovanou českou ekonomiku.

Prosadili jsme historicky nejvyšší rozpočet pro Min.školství, mládeže a tělovýchovy. V roce 2018 vzroste o rekordních 20,3 mld. #úspěšnávláda

SlavekSobotka, 25. 9. 2017, 15:48

Dobré zprávy: Státní rozpočet skončil v září v přebytku 17,4 mld. Kč. Ekonomika šlape, nezaměstnanost je nejnižší v EU, roste výběr daní.

SlavekSobotka, 2. 10. 2017, 13:11

Ve výše uvedených příkladech Sobotka argumentuje ukazateli, které vláda přímo ovlivňuje – schodkem či přebytkem státního rozpočtu a výdaji na jednotlivé resorty. Přbytek státního rozpočtu má ukazovat na skvělou kondici ekonomiky, jde ovšem jen o dílčí měsíční ukazatel, nikoliv o souhrnný údaj za celý rok. Zároveň je přbytek považován za pozitivní ukazatel, přičemž reálné příčiny mohou být i negativního charakteru – např. mohou ukazovat na neschopnost jednotlivých resortů alokovat přidělené finance konkrétním projektům, neschopnost vypisovat výběrová řízení apod.

Příjmy do státního rozpočtu Sobotka spojuje s vyšším výběrem daní, což opět podtrhuje levicové smýšlení, kdy je výběr daní zásadní pro financování silného státu a jeho sociální politik (oproti pojetí pravicovému, které díky „hubené“ státní správě umožňuje nižší daňové zatížení obyvatelstva).

Kdyby ČSSD neprosadila zásadní změnu valorizace penzí, zvýšení by příští rok nebylo v průměru 475 Kč, ale jen 234 Kč!

SlavekSobotka, 18. 9. 2017, 15:05

Jde mimo jiné o výsledek dlouhodobého boje ČSSD o udržení a rozvoj sociálního státu v Česku. Pozor, ať to oligarcha a populisté nezničí!

SlavekSobotka, 19. 10. 2017, 16:17

Poslední dva příklady této podkapitoly dále ilustrují důraz na levicový diskurz na Sobotkově twitterovém účtu a propojují sociální aspekty vládní politiky se zásluhami sociálních demokratů ve vládě.

Kromě toho dochází k vymezovací argumentaci, kdy Sobotka explicitně varuje před riziky, která štedrý sociální stát mohou ohrozit. V rovině politické ideologie se lze domnívat, že Sobotka varuje před pravicovou politikou, která by mohla v mnoha směrech popírat vládní politiku ČSSD.

Přítomno je ale také vymezení vůči Andreji Babišovi a hnutí ANO. Vzhledem k tomu, jaké politické kroky ANO ve vládě prosazovalo (např. EET, kontrolní hlášení apod.) se lze domnívat, že v tomto případě jde od Sobotky o pokus vymezit se vůči konkurenci na levé části politického spektra, přičemž Babiš je dán do kontrastního vztahu s levicovou politikou jakožto oligarcha.

4.4.2 Argumentace o mzdách

TVRZENÍ: Je třeba zvyšovat mzdy.

PROBLÉM: Nízké mzdy.

CÍLE: Zlepšování ekonomické situace občanů.

HODNOTY: Sociální politika, levicová politika.

PROSTŘEDKY: Další zvyšování mezd ve veřejném sektoru.

ALTERNATIVY: Stagnování mezd.

POPIS ALTERNATIV: I když roste ekonomika, mzdy se zvyšovat nebudou, čímž zeslábnou kupní síla obyvatel a ti se budou mít hůř.

Podkapitola věnující se zvyšování mezd je v této práci vyčleněna zvlášť, byť je velice úzce spjata s podkapitolou předešlou. Sobotka věnuje problematice mezd ale tak značnou pozornost, že je vhodné se věnovat této argumentační lince odděleně.

Argumentační strategie věnující se růstu mezd je z velké části podobná širší argumentaci o ekonomické situaci. Sobotka svůj argument konstruuje velmi zřetelně v diskurzu levicové sociální politiky, kdy stát má promlouvat do tržního prostředí a regulovat různé aspekty volné soutěže, v tomto případě výši minimální mzdy.

Naše ekonomika stabilně roste, stát vybírá mnohem lépe daně, máme nejnižší nezaměstnanost v EU. Dobrý čas na další zvýšení mezd!

SlavekSobotka, 15. 8. 2017, 11:16

Dlouhá léta minimální mzda stagnovala a její nezvyšování devastovalo zaměstnance a jejich platy. My jsme ji zvýšili již 3x celkem o 2500 Kč.

SlavekSobotka, 15. 8. 2017, 10:35

Vláda schválila již 4. zvýšení minimální mzdy. Od 1.1.2018 se minimální mzda v ČR navýší o 1 200 Kč na celkových 12 200 korun hrubého.

SlavekSobotka, 21. 8. 2017, 8:38

Zvyšování mezd prosazují celé 4 roky, je součástí vládní hospodářské politiky. Výsledkem je růst spotřeby a tím i HDP.

SlavekSobotka, 22. 8. 2017, 18:02

Ve výše uvedených příkladech Sobotka argumentuje potřebou dále zvyšovat mzdy, přičemž ale dominantně upozorňuje na to, že jeho vláda tak učinila hned několikrát. Argumentačním rámcem je sociálnědemokratické přesvědčení, že navyšovaná minimální mzda zlepšuje ekonomickou situaci nízkopříjmových skupin, přičemž potlačen je např. protiargument, že menší podnikatelé, které zvyšování minimální mzdy může ohrozit, se v důsledku vládní politiky mohou uchýlovat např. k tzv. švarcsystému, jímž regulaci státu obejdou.

V této práci není prostor široce pojednávat o všech aspektech regulace minimální mzdy, ani to není účelem analýzy. Ve zkratce lze ovšem konstatovat, že Sobotkou užitá argumentační strategie zakotvená v levicovém pohledu jednoznačně potlačuje veškeré možné negativní důsledky vládní politiky. Sobotka nabízí levicový způsob zvyšování životní úrovně obyvatelstva, přičemž růst minimální mzdy je jasným a jednoduchým ukazatelem takového zlepšení.

Jednu z důležitých priorit se daří plnit: navýšili jsme platy zaměstnanců v kultuře.

Ale je potřeba v tom pokračovat, situace stále není dobrá

SlavekSobotka, 26. 7. 2017, 10:09

Podporuji růst tarif. platů všech zaměstnanců veřejného sektoru od 1.11. o 10%.

Učitelům bych chtěl přidat 15%. Věřím, že to koalice podpoří.

SlavekSobotka, 11. 8. 2017, 14:44

V těchto příkladech je Sobotkou ukázáno, že jeho kabinet se nesoustředil pouze na regulaci minimální mzdy, ale také na regulaci platů, tzn. odměn pro zaměstnance veřejného sektoru. Vyčleněné místo mají v Sobotkově argumentaci pedagogové jako skupina dlouhodobě vnímaná jako podhodnocená. Bývalý předseda ČSSD tím zdůrazňuje přínos sociálních demokratů ve vládě – při rozdělování veřejných finančních prostředků ČSSD hájí ty skupiny, které byly dlouho opomíjeny. Opět lze tedy konstatovat sociální rámec v Sobotkově argumentaci, přičemž analogicky lze zhodnotit vytknutí zaměstnanců pracujících v kulturním odvětví.

Spolu s tisícovkou sociálních demokratů jsem v Praze podpořil požadavek na vyšší růst mezd. Protože když bohatne země, musí bohatnout i lidé!

SlavekSobotka, 15. 10. 2017, 13:26

Poslední příklad této podkapitoly z hlediska argumentační konstrukce nepřináší oproti předešlým tweetům nic nového, vytknut zvláště byl proto, že předseda vlády se v něm profiluje jako de facto opoziční politik, případně člověk zcela bez politické moci. Apel na potřebu dalšího růstu mezd Sobotka v uvedeném tweetu vznáší z pozice sociálního demokrata, nikoliv premiéra, což mu dovoluje „požadovat“ růst mezd, i když to byl právě on, kdo uplynulé roky stál v čele vlády a mohl výši minimální mzdy a platů spoluurčovat a prosazovat. Byť tak činil, jak bylo nastíněno výše, nešlo o dostatečné zvýšení, jak naznačuje tento tweet.

Sobotka se tedy v tomto případě vzdává role aktivní a přijímá roli pasivní, by zdůraznil nutnost pokračovat v sociálnědemokratické politice i po volbách, přičemž sám se vzdává pozice lídra, který by takovou politiku měl dále prosazovat.

4.4.3 Argumentace o migrační krizi

Významným tématem Sobotkova twitterového účtu se ve vztahu k vládní politice stala uprchlická krize, která byla v roce 2017 stále citlivým a závažným tématem v české společnosti, a byť to v mediálním prostoru už nerezonovalo tolik jako v letech 2015 a 2016, v předvolební kampani stále šlo o silné téma, jemuž se věnovaly všechny významnější politické subjekty.

TVRZENÍ: Je třeba řešit problematiku migrace.

PROBLÉM: Migrační krize představuje bezpečnostní riziko.

CÍLE: Ochrana ČR a EU.

HODNOTY: Bezpečnost, humanismus.

PROSTŘEDKY: Poskytnutím financí pomáhat s řešením migrační krize mimo hranice EU, případně na hranicích schengenského prostoru.

ALTERNATIVY: Migrace se nezastaví v místě vzniku, příp. na hranicích EU.

POPIS ALTERNATIV: Nekontrolovaná migrace bude představovat riziko pro bezpečnost a stabilitu Česka

Na Sobotkově Twitteru lze pozorovat především argumentační strategii, která obhájí pomoc v kritických oblastech v Evropě i mimo ni. Jde v podstatě o extenzi tehdejší vládní politiky, která prosazovala pomoc v uprchlických táborech mimo území Evropy, obranu evropských hranic a pomoc postiženým státům EU. Sobotka svými twitterovými příspěvky tuto vládní politiku legitimizuje, zdůrazňuje její pozitivní přínos, přičemž implicitně dochází

k vymezení vůči přijímání uprchlíků, přeneseně konkrétně systému kvót, s nímž česká vláda a další země Visegrádské čtyřky nesouhlasily. Česká vláda byla v některých médiích portréto-
vána jako nečinná, neochotná přispět ke společnému evropskému řešení migrační krize.⁵⁹ Absence tweetů o tematice kvótního systému ukazuje, že Sobotka se vůči výtkám o nečinnosti brání, ovšem snaží se konstruovat pozitivní obraz České republiky, nikoliv se negativně vymezovat vůči nechtěným politikám.

Česko se dnes stalo v rámci EU největším přispěvatelem na fungování libyjské pobřežní a námořní stráže. Vláda poskytla 24 mil. Kč.

SlavekSobotka, 24. 7. 2017, 9:02

Navýšením příspěvku na libyjskou pobřežní a námořní stráž přispíváme k řešení migrace ve Středomoří a pomáháme zejména Itálii.

SlavekSobotka, 24. 7. 2017, 9:15

Zlepšení libyjské pobř.stráže snížilo migrační tlak na Itálii. Česko na výcvik poskytlo více než 24mil,nejvíce z EU.

SlavekSobotka, 16. 8. 2017, 5:30

ČR pomáhá Itálii při zvládnání migr.krize. Působí tam policisté, přispíváme významně na libyjskou pobř.stráž, chystáme spol.projekty v Africe

SlavekSobotka, 7. 9. 2017, 20:01

Výše uvedené tweety ilustrují Sobotkovu argumentační strategii směrem k migraci tzv. středomořskou cestou. Finanční pomoc je nazírána jako efektivní způsob, jak omezit či zastavit migraci a pomoci zasaženým zemím, v tomto případě Itálii. Celá argumentační konstrukce je doplněna o zdůraznění, že Česká republika patří v tomto ohledu k rekordně přispívajícím zemím. Ignorováno je, že jiné země mohou pomáhat jinou strategií, např. vysláním policejních složek či přijímáním migrantů, aby Itálii ulevily. Implicitně tedy dochází k relativizaci smyslu přijímání uprchlíků či jiných druhů pomoci než finanční. V důsledku tedy Sobotkova

⁵⁹ Jediné, co nám politici říkají o uprchlické krizi, je, že se máme bát. *IHNED.cz* [online]. Praha: Economia, 2015 [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://nazory.ihned.cz/komentare/c1-64212200-jedine-co-nam-politici-rikaji-o-uprchlicke-krizi-je-ze-se-mame-bat>

argumentace na jednu stranu ospravedlňuje přístup české vlády, přičemž marginalizována je možnost řešit migrační krizi jiným způsobem.

*Včera jsme na vládě rozhodli o poslání dalších 15 mil.Kč na pomoc Jordánsku.
Zemi zasažené migrační krizí vedle peněz pomáhají čeští lékaři.*

SlavekSobotka, 22. 8. 2017, 9:28

*Za naší vlády rostl každoročně finanční objem prostředků na humanitární a roz-
vojovou pomoc. Pomáhali jsme i v uprchlických táborech.*

SlavekSobotka, 28. 8. 2017, 15:50

*Jsmo jednou z neaktivnějších zemí v řešení migrační krize. Důsledně pomáháme
na Blízkém východě i v Africe a při ochraně vnějších hranic.*

SlavekSobotka, 28. 9. 2017, 13:44

Uvedená trojice tweetů dále ilustruje argumentační strategii, kterou Sobotka ospravedlňuje přístup svého kabinetu k řešení migrační krize, přičemž pozornost je tentokrát upřena k pomoci v uprchlických táborech, což byl jeden z hlavních argumentačních bodů vládních politiků prosazujících pomoc mimo hranice Evropské unie a schengenského prostoru. Argumentováno je v rovině humanitární, kdy je český přínos ke zvládnutí migrační krize z významován skrze lékařskou pomoc přímo v uprchlických táborech. Ignorován je fakt, že takovýto přístup přináší značný tlak na země, které se potýkají s největším migračním nápoem, v tomto případě Jordánsko, a má tedy i záporné aspekty. Ty jsou potlačeny a ze Sobotkových tweetů vyplývá, že finanční pomoc dokáže problém vyřešit.

4.4.4 Argumentace o A. Babišovi

Sobotka se na svém twitterovém účtu vesměs vyhýbá kritice politických oponentů a útokům na ně, soustředí se na pozitivní prezentaci vlády (a částečně své osoby a ČSSD). Lze však identifikovat jednu velice výraznou výjimku, již představuje Andrej Babiš.

Předsedu hnutí ANO Sobotka vykresluje v negativním světle z několika úhlů – je argumentováno, že Babiš představuje ohrožení demokratického systému v Česku, nikoliv nepodobně, jako tomu bylo v případě twitterového účtu Miroslava Kalouska. Sobotka se soustředí také na argumentační linii, v níž zdůrazňuje Babišovu faktickou příslušnost k establishmentu, a v neposlední řadě je poukázáno také na problematiku korupce a střetu zájmů.

TVRZENÍ: Je potřeba uchránit českou demokracii a politickou kulturu.

PROBLÉM: A. Babiš je rizikem pro demokratický systém v ČR, rozkládá politickou kulturu, byl členem KSČ a StB, je zkorumpovaný.

CÍLE: Udržet Babiše od moci.

HODNOTY: Demokracie, svoboda, politická kultura, právní stát, korupce.

PROSTŘEDKY: Porážka hnutí ANO ve volbách.

ALTERNATIVY: Rozklad demokracie a právního státu.

POPIS ALTERNATIV: Babiš v čele klientelistického systému, který zvýhodňuje jeho podnikání a zájmy. Česko jako země vytržená z vazeb se Západem.

Babiš je na Sobotkově účtu identifikován nejen jako politik ohrožující demokratický systém ČR ve smyslu institucionálního rozkladu, ale také jako politik narušující tuzemskou politickou kulturu.

1/2 Sleduji, jak se AB a ANO snaží posunout hranice polit. kultury zase o krok blíže žumpě. Stíhání člena vlády prý není problém. Je to jinak.

SlavekSobotka, 29. 8. 2017, 14:06

2/2 Trestně stíhaný člověk nemá ve vládě demokratické země, jako je Česko, co pohledávat. Natož aby byl premiér. To opravdu není téma k diskusi.

SlavekSobotka, 29. 8. 2017, 14:07

Člověk, který šidí stát na daních, podvádí s evropskými dotacemi a neustále lže, nemůže být předsedou vlády. V Česku ani jinde v Evropě.

SlavekSobotka, 7. 10. 2017, 10:02

Co by asi říkal Babiš, kdyby nějaký jiný politik získal ve státních lesích zakázku za stovky milionů? Korupce? Tunel? Krádež za bílého dne?

SlavekSobotka, 11. 10. 2017, 17:53

Ve středu této identifikace jako hrozby stojí dle Sobotky provázání Babiše-politika s jeho obchodními zájmy, čímž vzniká korupční potenciál, který předseda hnutí ANO naplňuje. Posun

politické kultury je vyargumentován poukázáním na trestní stíhání kvůli kauze Čapí hnízdo, navzdory kterému Babiš před volbami trval na to, že v případě vítězství se stane premiérem.

Babiš tedy v Sobotkově argumentaci není osobou nežádoucí z hlediska ideologie. Argumentační linie je vedena na ose apolitických a všeobecně přijímaných hodnot jako poctivost, čest a bezúhonnost proti korupci a lži, nikoliv v levopravém politickém diskurzu. Lze se domnívat, že takto zvolená je argumentační strategie především proto, že Babiš byl ministrem financí v Sobotkově vládě a prosadil např. EET a další nástroje, které pomohly navýšit výběr daní, a tím posílit příjmy do státního rozpočtu, které umožnily přijímat levicově orientované zákony jako např. výše zmíněné zvyšování mezd.

A.Babiš je součástí establishmentu celý život. Prominentní bolševik, pak privatizátor, teď oligarcha v politice. Jen na to rád zapomíná :)

SlavekSobotka, 1. 9. 2017, 15:00

Přijďte volit! Českou republiku nesmí ovládnout trestně stíhaný oligarcha a lhář Babiš s stbáckou minulostí. To by byla pro naši zemi ostuda!

SlavekSobotka, 19. 10. 2017, 20:10

Bývalý komunista Babiš, podezřelý z rozkrádání evrop.fondů, se přirovnává k obětem z 50.let. To je opravdu absurdní.

SlavekSobotka, 13. 8. 2017, 10:49

Druhá argumentační linie vůči Babišovi naráží na jeho členství v KSČ a údajnou spolupráci se Státní bezpečností. Sobotka tedy Babiše identifikuje explicitně nikoliv jako outsidera, jak se o to snaží sám Babiš, ale jako pevnou a dlouholetou součást establishmentu. Skrze Babišovo podnikání je poukázáno na to, že se předseda ANO dokázal udržet mezi společenskou elitou i po sametové revoluci v roce 1989 a nikdy nebyl jakýmsi obyčejným, „nespokojeným“ občanem, za něž se vydává.

Opět je dán důraz také na úpadek politické kultury spojený s Babišovým vzestupem k moci. Předseda ANO je identifikován jako figura nevhodná pro vrcholnou ústavní funkci, jelikož kvůli trestnímu stíhání a komunistické minulosti nesplňuje standardy vyspělého demokratického státu, což může negativně ovlivnit obraz země v zahraničí.

Nejlépe fňukat a naříkat, jak mu celý svět ubližuje, uměl svého času Mečiar. Vidím, že se mu Babiš začíná čím dál víc podobat. Docela varující.

SlavekSobotka, 7. 9. 2017, 11:51

Výše uvedený příklad Babiše identifikuje pomocí analogie skrze osobnost Vladimíra Mečiarara. Éra vlády slovenského politika běžně označovaná jako mečiarismus je obecně vnímána jako temná kapitola porevolučních slovenských dějin, v níž došlo k devalvaci demokracie a oslabení demokratických institucí. Přímě Mečiar je spojen s řadou korupčních skandálů, mj. unesením syna slovenského prezidenta a smrtí svědka této události. Vzhledem ke kulturní, společenské a historické blízkosti Slovenska je přirovnání Babiše k Mečiarovi silnou argumentační strategií, která zvyrazňuje Sobotkovo tvrzení, že Babiš ohrožuje českou demokracii.

ANO před volbami vykřikuje: Ted' nebo nikdy! Tak v zájmu občanů, naší republiky i udržení svobody a demokracie opravdu raději nikdy.

SlavekSobotka, 3. 9. 2017, 10:33

Koalice Babiše, Filipa a Okamury změní dříve nebo později prozápadní orientaci země a zpochybní členství v EU a NATO. Nesmí mít tedy většinu!

SlavekSobotka, 19. 10. 2017, 21:44

V těchto příkladech Sobotka završuje svou argumentační konstrukci, když postuluje cíl a prostředek, jakým ho dosáhnout, tedy porazit Babiše ve volbách takovým způsobem, aby nemohl sestavit vládu.

Upozorněno je na možnost koalice ANO, KSČM a SPD, která je v argumentační strategii využita jako alternativní scénář, pokud se nepodaří splnit cíl. Sobotka upozorňuje na to, že takto složená koalice by znamenala vážné ohrožení nejen demokratického zřízení a jeho institucí, ale také členství v mezinárodních organizacích, které ukotvují českou zahraniční politiku v prozápadním smýšlení.

4.4.5 Argumentace o lithiu

TVRZENÍ: Je nutné uvést situaci kolem lithia na pravou míru.

PROBLÉM: Problémová situace kolem lithia je zodpovědnost ministra za ANO.

CÍLE: Přenést odpovědnost z ČSSD na ANO.

HODNOTY: Ekonomické zájmy, vlastenectví, zájmy ČR.

PROSTŘEDKY: Vysvětlení role ministra za ANO.

ALTERNATIVY: Poškození obrazu ČSSD.

POPIS ALTERNATIV: ČSSD bude vnímána jako strana zodpovědná za ztrátu kontroly nad významnou strategickou surovinou.

Jak bylo uvedeno již v kapitole věnované twitterovému účtu Andreje Babiše, jedním ze silných témat předvolební kampaně se v říjnu 2017 stala tzv. kauza lithium. Dění kolem sporu o těžbu strategické suroviny reflektuje na svém účtu také Bohuslav Sobotka. Oproti předsedovi hnutí ANO je premiér v odlišné pozici, jelikož zatímco Babiš s tématem těžby lithia přišel a byl tak schopen určovat tzv. spin, tedy směr a způsob veřejné debaty, Sobotka se ocitá v roli defenzivní, kdy odráží útoky politického konkurenta.

Do situace tedy Sobotka v důsledku vstupuje znevýhodněn, jelikož musí reagovat na nepředvídatelná tvrzení. Předseda ČSSD volí argumentační strategii, při níž se nesnaží popřít existenci problému kolem těžby lithia, nýbrž přenést zodpovědnost za nežádoucí situaci na stranu ANO.

Zatímco Brabcovo ministerstvo, vedené ANO, v tichosti umetalo cestu k těžbě pro australskou firmu, Havlíček se snaží pro ČR zachránit co se dá.

SlavekSobotka, 9. 10. 2017, 9:45

Na návrh ministra Havlíčka vláda schválila koncepční dokument, který řeší ekonomické zájmy státu u superstrategických surovin, včetně lithia

SlavekSobotka, 11. 10. 2017, 12:46

Sobotka konstruuje svůj argument skrze ministra životního prostředí Richarda Brabce, jehož resort se na přípravě těžby podílel, přičemž zároveň skrze tehdejšího ministra průmyslu a obchodu Jiřího Havlíčka personifikuje obranu ČSSD. Ministr této strany je identifikován jako

někdo, kdo řeší problém, který vzniknul kvůli práci hnutí ANO, přičemž ta je zároveň vykreslena jako potenciálně korupční, protože byla konána mimo veřejnou kontrolu.

Naproti tomu jednání ministra Havlíčka je v argumentu vykresleno jako transparentní, vedené dle pravidel a odpovídající povinností člena vlády. Navíc ministr ČSSD hájí strategické a ekonomické zájmy České republiky, tedy koná ve prospěch občanů, kteří budou mít z těžby lithia prospěch, např. vznikem nových pracovních míst.

Babiš fabrikuje kauzu Lithium bez ohledu na to, kolik másla na hlavě v tom má jeho ministr. Potřebuje odvést pozornost od Čapího hnízda.

SlavekSobotka, 9. 10. 2017, 10:18

*Vrtěti lithiem aneb Jak Andrej Babiš odvádí pozornost od vlastních kauz:
<https://t.co/Cnjga4bzfP>⁶⁰*

SlavekSobotka, 13. 10. 2017, 6:35

V pokusu o protiargument vůči Babišovým tvrzením se Sobotka nadále uchyluje k propojení kauzy lithium s kauzou Čapí hnízdo. Jde o strategii, která má posílit argument o lživém tvrzení A. Babiše, který se dle Sobotky pokouší stočit veřejnou debatu pryč od vlastních problémů. Tím premiér zároveň nadále odvádí pozornost od problematického tématu pro vlastní stranu.

4.4.6 Dílčí závěr

Jak bylo zmíněno v úvodu kapitoly, pozice Bohuslava Sobotky jakožto premiéra je v předvolební kampani oproti ostatním politikům v této analýze do značné míry výjimečná. Lze se domnívat, že kvůli absenci silného protikladného proudu, který by byl zřetelný pro širší veřejnost, se Sobotka uchyluje zejména k pozitivní identifikaci směrem k vlastní osobě, své straně a vládě. Představuje tedy výjimku v jinak dominantně vedené negativní kampani, kterou bylo možné sledovat u výše analyzovaných účtů Andreje Babiše a Miroslava Kalouska.

Na rozdíl od Babiše a Kalouska se Sobotka také profiluje jako ideolog, se svými argumenty pracuje konzistentně v rámci hodnot levicové politiky a sociálního státu, čímž vytváří protikladný vztah oproti pravicovým idejím a hodnotám. Zdůrazňované ekonomické úspěchy jsou tedy zásluhou levicové vlády vedené ČSSD a politik s takovým diskurzem spjatými, mj. státní

⁶⁰ SEZEMSKÝ, Jiří. Vrtěti lithiem aneb Jak Andrej Babiš odvádí pozornost od vlastních kauz. *Forum 24* [online]. [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/vrteti-lithiem-aneb-jak-andrej-babis-odvadi-pozornost-od-vlastnich-kauz/>

regulace např. ve věci minimální mzdy či platů zaměstnanců veřejného sektoru. Růst ekonomiky je rovněž jako zásluha připsán vládní politice, přičemž implicitně negovány jsou případné jiné vnější vlivy, např. příznivá hospodářská situace v celé Evropské unii.

Zmíněný negativní vztah k pravici ze Sobotkových tweetů vyplývá převážně implicitně, byť v jednotkách případů je zmíněn explicitně. Skrze argumentační konstrukce bývalý premiér vylučuje pravicové ideje jako nežádoucí alternativy, které ohrozí pozitivní vývoj ekonomiky a povedou ke stagnaci či propadu českého hospodářství, což se v důsledku negativně projeví na ekonomické situaci všech obyvatel České republiky.

Sobotka se na svém twitterovém účtu v předvolební kampani rovněž extenzivně věnoval problematice migrační krize. Z pozice ministerského předsedy pochopitelně identifikuje vládní řešení jako efektivní, ale zasazuje jej také do diskurzu humanismu – český postoj dle Sobotky zajišťuje zároveň bezpečnost pro obyvatele Česka a Evropy a také příznivé vyhlídky pro migranty, jimž je asistováno ve formě finanční pomoci. Lze konstatovat, že Sobotkova argumentační konstrukce slouží jako ospravedlnění politiky vlády země, která byla opakovaně označována za pasivní v řešení migrační krize. Sobotka svůj kabinet identifikuje naopak jako aktivního hráče, který chrání bezpečnost schengenského prostoru a pomáhá výrazně zasaženým zemím (Itálie) a také mimo hranice Evropy (Libye, Jordánsko). Ignorována je možnost, že primárně finanční pomoc nemusí být dostatečná či efektivní.

Do jisté míry, byť implicitně, je v argumentaci ohledně migrační krize pracováno s emocí strachu. Ta není využívána tak extenzivně, jak by ji využívala např. otevřeně krajně pravicová strana, ale je v argumentaci přítomna. Poukázáním na to, že žádoucí je řešit problém mimo hranice Evropy a České republiky, je de facto přiznáno, že v případě, že by Česko muselo řešit migrační vlnu přímo na svém území, vznikla by problematická situace. Myšlenka humanismu je tedy v Sobotkových tweetech přítomna spíše jako nástroj pro ospravedlnění existující politiky, nikoliv jako rámec pro přemýšlení o tom, jak krizovou situaci řešit. Jinými slovy, je-li o migraci referováno tak, že je potřeba ji řešit co nejdále od hranic České republiky, je v důsledku migrace identifikována jako rizikový jev, nebezpečí pro Česko.

Posledním obecnějším argumentačním rámcem přítomným na Sobotkově účtu je vymezení se vůči Andreji Babišovi. Sobotka se staví do opoziční role oproti šéfovi ANO, profiluje se jako zastávce demokratického zřízení a identifikuje se jako reprezentant politické kultury vyspělé demokratické země. Není bez zajímavosti podotknout, že Babiš byl více než tři roky ministrem financí v Sobotkově vládě, a podílel se tedy na – podle Sobotky – úspěšném působení kabinetu.

Zřejmě proto tedy argumentace vůči Babišovi není vedena na ideologické ose levice a pravice, nýbrž na základních a všeobecně přijímaných hodnotách jako pravda, čest či poctivost. Babiš tedy není shledán vhodným pro vedení země na základě charakterových vlastností, nikoliv politických přesvědčení, byť i těch se Sobotka okrajově dotýká, když Babiše identifikuje jako partnera pro KSČM či SPD, tedy další strany, které dekonstruuji demokratický systém. Sobotka také identifikuje Babiše jako součást establishmentu, nikoliv outsidera, jak se snaží prezentovat sám šéf hnutí ANO.

Sobotka rovněž využívá jistý antikorupční étos přítomný v české politice, když argumentuje ve svůj prospěch v tzv. kauze lithium. Ta je prezentována jako selhání ANO, jehož ministři jednali netransparentně, tedy v opozici vůči zájmům demokratické kontroly kroků státních institucí. Kauzu také Sobotka propojuje s kauzou Čapí hnízdo, čímž Babiše ještě důrazněji identifikuje jako nikoliv antikorupčního, ale korupčního politika.

4.5 Twitterový účet Pavla Bělobrádka

Čtvrtým zkoumaným účtem této analýzy je Twitter někdejšího předsedy KDU-ČSL Pavla Bělobrádka. K 19. červenci 2017 měl tento účet 19 800 sledujících a s 393 publikovanými tweety v analyzovaném období se řadí na druhou pozici z hlediska aktivity.

Bělobrádkův twitterový účet je do značné míry výjimečný a v této analýze se vyjímá zcela odlišným přístupem politika. Bělobrádek tweetuje hojně, většina jeho tweetů ovšem nejsou tzv. parent tweety, tedy příspěvky publikované samostatně, od nichž se pak může odvíjet diskuze, ale právě tweety závislé. Jinými slovy, Bělobrádek většinou svých twitterových příspěvků vstupuje do diskuze, odpovídá ostatním uživatelům, komentuje cizí tweety, ale vlákna sám otevírá spíše sporadicky.

Takový přístup automaticky dává Pavlu Bělobrádkovi určitý punc autentičnosti, bezprostřednosti. Někdejší lídr KDU-ČSL oslovuje uživatele na Twitteru přímo, čímž naplňuje teze zmíněné v teoretické části této práce – Bělobrádek dělá tzv. osobní politiku, soustředí se na svou osobnost, své myšlenky a své ideje.

Identity, souvislosti a vztahy konstruované v tweetech P. Bělobrádka jsou blíže popsány v následujících podkapitolách.

4.5.1 Argumentace o KDU-ČSL

TVRZENÍ: Je třeba KDU-ČSL ukázat jako jednotnou a stabilní stranu.

PROBLÉM: Zvěsti o různých zájmových křídlech jsou nepravdivé, KDU-ČSL jde do voleb sjednocená a silná.

CÍL: Uspěť ve volbách tak, aby strana mohla prosazovat svůj program.

HODNOTY: Tradice, jednota, stabilita, férovost, zodpovědnost, solidarita, prorodinná politika.

PROSTŘEDKY: Podpora rodin skrze nižší daně.

ALTERNATIVY: KDU-ČSL neuspěje a neprosadí svůj program.

POPIS ALTERNATIV: Rozhodování politických subjektů, které nevidí rodinu jako základ státu a nebudou podporovat prorodinnou politiku.

Pavel Bělobrádek se na svém twitterovém účtu extenzivně věnuje identifikaci vlastní strany. KDU-ČSL je stálíci tuzemského politického prostoru a je stranou s hlubokou historickou tradicí, Bělobrádek má proto široký prostor pro argumentaci zarámovanou v ideologickém diskurzu křesťansko-demokratické tradice. Zdůrazňován je tedy vztah strany k rodině jakožto základu státu, hodnotám stability a zodpovědnosti, nikoliv novosti či nekonvenčnosti.

Bělobrádek ale skrze svou argumentaci také odráží negativní identitu KDU-ČSL jako strany roztržité, v níž je přítomno vícero názorových proudů a ve vedení probíhá boj o moc. Právě tento bod vidí bývalý předseda lidovců jako problematický a pokouší se proti němu argumentovat.

By mě zajímalo, zda by @JiriPehe mohl jmenovat další členy čunkova křídla ve straně, kromě J. Čunka. Rad si rozšířím obzory o straně 😊

PavelBelobradek, 27. 7. 2017, 8:36

@JiriPehe @cabanmart To má být vtip? Hejmanem se stal díky volicum, v nejsilnějším našem regionu, ne "křídlo ve straně".

PavelBelobradek, 27. 7. 2017, 9:48

@cabanmart @JiriPehe A těch 10% delegátů, co mě standardně na sjezdech nevolilo, když jsem neměl protikandidata, bylo cí křídlo, vaši logikou? 😊

PavelBelobradek, 27. 7. 2017, 10:43

Jak bylo uvedeno výše, Bělobrádek na Twitteru nejčastěji vstupuje do již existující diskuze, než aby sám diskuzní vlákna zakládal. Stejně je tomu i v případě argumentace kolem jednoty KDU-ČSL. Reagováno je na spekulace o mocenském střetu mezi Bělobrádkovým a Čunkovým křídlem ve straně. Bělobrádek argumentuje vůči samotné podstatě takových spekulací tím, že hejtman Zlínského kraje Jiří Čunek nepředstavuje jakousi alternativní KDU-ČSL, část strany, která by znamenala problém pro stávající vedení. Popíráním možné názorové roztržitosti je argumentováno ve prospěch jednotné KDU-ČSL, kterou nesoužijí vnitřní neshody, a voliči tedy této straně a programu, s nímž jde do voleb, mohou důvěřovat, jelikož představuje stabilní a čitelný politický subjekt.

@JiriPehe @cabanmart Když je to lídr v jeho kraji a sám je na té kandidatce, tak má napsat něco jiného? To má být vtip?

PavelBelobradek, 27. 7. 2017, 10:55

@JiriPehe @cabanmart To není agresivní. Já se vás vážně ptám, koho myslíte křídlem, protože žádné není. A vy mi nejste schopni poctivě odpovědět.

PavelBelobradek, 27. 7. 2017, 10:57

@cabanmart @JiriPehe Rozhodně ne křídlo. Je to soliter

PavelBelobradek, 27. 7. 2017, 19:08

Bělobrádek svou argumentační linii podporuje tvrzením, že J. Čunek nepředstavuje alternativní myšlenkový proud, který by v KDU-ČSL zastávalo více členů, nýbrž je ve svém postoji osamocen. Bělobrádek tedy nepopírá, že hejtman Zlínského kraje zastává odlišné postoje oproti stranickému vedení, ale tuto alternativu oslabuje, když ji identifikuje jako výjimečnou. Lze konstatovat, že v ideové rovině toto nadále potvrzuje Bělobrádkovu tezi o KDU-ČSL jako stabilní straně, jde o jakousi argumentační extenzi hesla „Klidná síla“, které strana přijala za předsednictví Josefa Luxe v 90. letech. Sám Bělobrádek se právě k Luxovi často sám odkazuje jako k úspěšnému šéfu strany a jedné z jejích nejvýraznějších figur.

@Postulka @JiriPehe Pro vaši informaci: Byl to J. Čunek, kdo přesvědčil CK na jaře, abychom do koalice šli a hlasoval pro tuto koalici. Vliv má. Je 1/30 CV

PavelBelobradek, 27. 7. 2017, 19:09

Poslední příklad argumentační linie o stranické jednotě ukazuje Bělobrádkovu snahu o začlenění Jiřího Čunka do konstrukce jednotné KDU-ČSL. Hejtman Zlínského kraje v tomto případě již nestojí mimo jako solitér, ale je funkční částí celostátní konference, aktivní článek, který vystoupil na podporu volební koalice se STAN, kterou prosazovalo vedení strany. Ergo, Čunek není antitezí vedení KDU-ČSL, ale jeho součástí, sám přispívá ke stranické jednotě. Tento tweet ukazuje pomyslné završení této argumentační linky, kdy Bělobrádek potenciálně problematického straníka začleňuje do pevného soukolí KDU-ČSL a konstruuje tak jednotnou, sebevědomou a stabilní stranu.

"Lidovci jsou do voleb pod heslem Zodpovědně <https://t.co/puzXybmG6f>"⁶¹

PavelBelobradek, 1. 8. 2017, 20:40

⁶¹ Přiložené URL odkazuje k článku Českých novin, který ale pod daným odkazem již není dohledatelný.

Zodpovědnost ukazuje na plnění odpovědnosti. Princip zodpovědnosti nejen za sebe, ale i za svěřené činnosti a věci.

PavelBelobradek, 1. 8. 2017, 20:52

K slovu ZODPOVĚDNOST- KDU-ČSL ho používá jako heslo od roku 2011. Např. 2012 ideová konference Zodpovědná solidarita, nebo letos na sjezdu 😊

PavelBelobradek 8. 8. 2017, 15:00

Ve výše uvedených tweetech Bělobrádek nadále posiluje identitu KDU-ČSL jako strany pevně ideově zakotvené. Přijímány jsou skrze heslo „zodpovědně“ konzervativní hodnoty, vytvořen je implicitně protipól k progresivním politickým směrům a idejím. Onen zmiňovaný klid a rozvážnost jsou považovány za jednoznačně pozitivní jevy, naopak implicitně je odmítnuto experimentování, nové myšlenky. Bělobrádek tímto postojem staví KDU-ČSL mezi strany tradiční, historické, hodnotově ukotvené (mezi strany jako ODS, ČSSD), tedy do protipólu vůči novým uskupením (ANO, SPD, Piráti atd.).

@Houmr_9 @PepaKopecky @JiriPehe postupujeme morálně, byli jsme domluveni se STAN, že když nebudou vycházet průzkumy, zatáhneme za brzdu. Oni to řeší rozchodem, škoda

PavelBelobradek, 27. 7. 2017, 19:13

@lenka_hk @Jarda_Kubiska @STANcz To nebylo moje rozhodnutí. A byli jsme tak s lidmi STAN dohodnutí. Tudiž držíme dohody a slovo

PavelBelobradek, 2. 8. 2017, 17:30

@lenka_hk @Jarda_Kubiska @STANcz My je neodkoplí. Dostali ferovou a zodpovědnou nabídku, kterou odmitli

PavelBelobradek, 3. 8. 2017, 17:00

Zodpovědnost je zdůrazněna také ve výše uvedených tweetech, které adresují jeden z hlavních momentů předvolební kampaně KDU-ČSL. V roce 2017 strana vytvořila volební koalici s hnutím Starostové a nezávislí. Jelikož ale v předvolebních průzkumech koalice nedosahovala na potřebnou hranici 10 % pro vstup do Poslanecké sněmovny, oba politické subjekty nakonec kandidovaly samostatně.

Bělobrádek se skrze výše uvedené tweety zříká zodpovědnosti za rozpad koalice, KDU-ČSL podle něj dodržela sliby a slovo. Adresován je tudíž moment problematický pro image KDU-ČSL jako zodpovědné, spolehlivé a důvěryhodné strany – pokud by KDU-ČSL byla identifikována jako viník rozpadu předvolební koalice, její identita by byla výrazně poškozena. Proto je identita KDU-ČSL jako solidního politického subjektu podpořena skrze vymezení se vůči STAN. Jinými slovy, zodpovědnost – volební heslo lidovců – za selhání spolupráce je přenesena na Starosty a nezávislé. Bělobrádek mírní potenciální poškození obrazu své strany také poukázáním na předem dohodnuté scénáře.

Sledovat lze tedy pokus o spin pohledu dění – důraz je dán nikoliv na to, že KDU-ČSL předčasně ukončila dohodnutou spolupráci, nýbrž na to, že při tomto kroku dodržela veškerá stanovená pravidla. Jinými slovy, KDU-ČSL může být nadále považována za zodpovědnou a stabilní stranu, jelikož respektuje dohody, Bělobrádek ji dále identifikuje jako klidnou sílu, která i přes rozpad předvolební koalice vytrvá na české politické scéně.

Rodina s dětmi je pilíř společnosti, ne sociální případ, jak si myslí ČSSD. Odlišná perspektiva = odlišný přístup. #zodpovedne

PavelBelobradek, 22. 9. 2017, 14:50

Nechci nikomu říkat, jak má žít, ale odmítám zvyšovat daně těm, kteří žijí v manželství. Nerušme slevu na manžela či manželku. #zodpovedne

PavelBelobradek, 29. 9. 2017, 6:53

Argumentační konstrukce identity KDU-ČSL je na twitterovém účtu Pavla Bělobrádka uzavřena důrazem na ústřední téma lidovecké politiky, a sice podporu rodiny. Jde o jednoznačné a explicitní přihlášení se ke křesťanským ideovým kořenům. Za poznámku stojí, že KDU-ČSL Bělobrádkem v tomto případě je sice identifikována v rovině politického diskurzu, ale nikoliv ve stylu, jaký je možno sledovat u B. Sobotky či P. Fialy (viz dále). Argumentace ve výše uvedených tweetech tedy není soustředěna na politický střet mezi pravicí a levicí a příslušnost KDU-ČSL k jednomu z těchto pólů, nýbrž na osu konzervatismus – liberalismus.

Bělobrádkovi tento přístup umožňuje jasnější vymezení – zatímco v případě identifikace na pravolevém politickém dělení KDU-ČSL nezastává jasně vymezené pozice, jelikož je typickým představitelem středové politiky, na ose konzervativně-liberální jednoznačně patří mezi konzervativní subjekty. Skrze tuto jasnou pozici je strana snadněji profilovanější pro voliče a

Bělobrádkovi a dalším představitelům lidovců to umožňuje zastávat výraznější postoje např. při politických debatách.

Byť výše zmíněné řádky platí, v Bělobrádkových tweetech lze zároveň vysledovat také identifikaci KDU-ČSL na pravolevé ose, když lze poukázat na daňové slevy a zároveň vymezení se proti ČSSD. Bělobrádek tedy lidovce umisťuje spíše doprava, co se zdanění týče. Ve výsledku tato identifikace dokazuje středový charakter strany, která ve chvíli psaní těchto tweetů vládla v levicově zaměřené vládě Bohuslava Sobotky právě s ČSSD.

S námi máte jistotu, že rodiny s dětmi budou mít nižší daně i odvody. #zodpovědně #volby2017

PavelBelobradek, 3. 10. 2017, 7:39

Peníze, které necháme rodinám, nikdo nevytuneluje, říká Bělobrádek
<https://t.co/VOM8wV4JLm>⁶²

PavelBelobradek, 18. 10. 2017, 8:38

V těchto tweetech se Bělobrádek výrazněji hlásí ke KDU-ČSL jako středopravé straně. Důraz je opět dán na problematiku vysokého zdanění, přičemž v souladu s konzervativními postoji je konstruován obraz lidovců jako strany, která chce v tomto ohledu ulevit především rodinám. V souladu s pravicovým pohledem pak finance vybrané státem dává do souvislosti s korupčním jednáním a kriminalitou – v obecnější rovině lze konstatovat, že tímto tweetem se Bělobrádek hlásí k základní pravicové myšlence minimalistického státu, ovšem realita je v případě lidovců složitější. Jelikož snižování daní Bělobrádek prosazuje pouze pro jasně vymezenou skupinu obyvatel, vyvstává otázka, jak by se strana stavěla k plošnému snižování daní a s ním nutně spojenou redukcí funkcí státu, která by se mohla dotknout např. sociálního zabezpečení a dalších oblastí, které jsou pro KDU-ČSL rovněž podstatné. Toto dilema implicitně přítomné v Bělobrádkově argumentu dále podtrhuje identitu KDU-ČSL jako nepřiliš vyhraněné strany na pravolevém spektru.

⁶² KOPECKÝ, Josef. Peníze, které necháme rodinám, nikdo nevytuneluje, říká Bělobrádek. *IDNES.cz* [online]. [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozhovor-volebni-lidr-kdu-csl-pavel-belobradek.A171017_152352_domaci_kop

4.5.2 Argumentace o lidských právech

TVRZENÍ: Je potřeba hájit lidská práva.

PROBLÉM: Důraz na lidská práva v české politice upadá.

CÍL: Pomoci lidská práva prosazovat.

HODNOTY: Humanismus, lidská práva, demokracie, solidarita.

PROSTŘEDKY: Skrze úspěch ve volbách se dostat k ovlivňování české diplomacie.

ALTERNATIVY: Rezignace na hodnoty humanismu.

POPIS ALTERNATIV: Česká republika se odkloní od tradice prosazování lidských práv ve světě.

Okrajovější, nicméně zřetelně přítomnou argumentační konstrukcí je zarámování KDU-ČSL jako obhájce lidských práv. Lidskoprávně zaměřená politika má v Česku hlubokou tradici od sametové revoluce v roce 1989, proto lze tuto identifikaci chápat jako další krok ve zdůraznění historické tradice KDU-ČSL a jejího pevného hodnotového zakotvení vycházejícího z étosu západní civilizace.

70 čínských křesťanů pořád čeká na rozhodnutí o azylu. Doufám, že se MV pod vedením ČSSD nebojí Číny.

PavelBelobradek, 20. 9. 2017, 14:48

Zahájil jsem mezinárodní konferenci o Kubě, zastoupení Kubánců, instituci EU, z USA Česka. Diplomacie ČR nesmí opustit otázku lidských práv⁶³

PavelBelobradek, 21. 9. 2017, 9:58

Důraz na lidská práva v zahraniční politice a diplomacii je ovšem často ve střetu s jinými zájmy, např. obchodními. To je právě případ vztahů České republiky a Čínské lidové republiky. Do ekonomických zájmů se promítá politika jedné Číny s problematickým vztahem k Hongkongu či Tchaj-wanu či okupace Tibetu, která je v českém veřejném prostoru rovněž dlouhodobě přítomna, viz např. tibetské vlajky vyvěšované na některých radnicích.

⁶³ K tweetu je přiložen odkaz k jinému tweetu, který obsahuje fotografie z konference.

Bělobrádek svým postojem vyjádřeným ve výše uvedeném tweetu nejenže opětovně ukotvuje KDU-ČSL jako stranu založenou na křesťanských hodnotách, ale zároveň se vymezuje vůči potenciálním ústupkům Číně kvůli ekonomickým zájmům. Kromě explicitně zmíněné ČSSD obsahuje argument také implicitní vymezení vůči politice, kterou reprezentuje např. prezident Miloš Zeman, tedy myšlenky ekonomické diplomacie, v rámci níž je otázka lidských práv podřízena ekonomickým zájmům.

V důsledku Bělobrádek dává najevo, že KDU-ČSL (i on osobně) je založena na idejích, nikoliv na materialismu. Humanismus v Bělobrádkově argumentu dostává přednost před ekonomickým prospěchem.

Lži, výhrůžky a fyzické napadání politické konkurence- 30. léta v Německu? Nikoli. SPD , Česko, 2017⁶⁴

PavelBelobradek, 20. 9. 2017, 18:39

Bělobrádkem je ovšem téma ochrany lidských práv přeneseno i z úrovně zahraniční politiky do českého prostředí. Politického konkurenta – hnutí SPD – Bělobrádek skrze analogii k hitlevskému Německu identifikuje jako krajně pravicový subjekt, jenž nevyhovuje standardům demokratické země. V prvním řádu jde o komentář k napadení člena KDU-ČSL příznivci SPD, obecněji lze ale podobné akty v politickém prostředí považovat za zvlášť závažné, jelikož nejde pouze o násilný čin náhodného charakteru, nýbrž politicky motivovaný skutek, upozorňuje Bělobrádek. Tento tweet tedy v důsledku charakterizuje SPD jako antidemokratickou stranu, jež představuje úpadek politické kultury, přičemž na druhém pólu je postavena KDU-ČSL, která skrze svou historickou tradici představuje symbol demokratických pořádků.

⁶⁴ Reagováno je na tweet o fyzickém napadení ze strany příznivců T. Okamury.

4.5.3 Argumentace o odbornosti

TVRZENÍ: Znalost a odbornost je pro politiky a veřejnost zásadní.

PROBLÉM: Lidé se vyjadřují k problémům, o nichž nemají dostatek informací.

CÍL: Prokázat vlastní odbornost, skrze níž lze dosahovat výsledků.

HODNOTY: Odbornost, vzdělanost, znalost, informovanost.

PROSTŘEDKY: Osvěta a poučování občanů.

ALTERNATIVY: Dominance neznalosti.

POPIS ALTERNATIV: Laikové hodnotící jevy či události, kterým nerozumí.

Poslední vysledovaná argumentační konstrukce je poněkud hůře uchopitelná a hmatatelná než konstrukce předchozí. Bělobrádek se totiž v těchto případech neobrací na politickou konkurenci a neřeší výhradně politická témata. Bývalý předseda lidovecké strany adresuje uživatele Twitteru, přeneseně o nich lze mluvit jako o veřejnosti, či alespoň její části, která svým způsobem reprezentuje celek.

Bělobrádek vstupuje do diskuzních vláken a adoptuje identitu odborníka, patrný z jeho tweetů je podřadný vztah diskutujících – Bělobrádek jako člověk znalý situace či problému a na druhé straně občan, který se v dané věci neorientuje.

@jerry_wlk Vubec nevíte jaká tam ji situce, potrebuju nutne tesaře a pokrývače,aby se jim neprolily domy. A nelze je sehnat. Jste cynik

PavelBelobradek, 12. 8. 2017, 12:48

@_JSX___ Kdybych nebyl požádán těmi, kteří jsou nejvíce postižení (s paní si tykám)a nebyl domluven se starostou, tak nikoho nesháním

PavelBelobradek, 12. 8. 2017, 16:40

V uvedených příkladech není příliš důležité adresovat předmět zájmu, tzn. pokrývání střech, nýbrž spíše hodnoty, jež Bělobrádek implicitně zastává a z jaké pozice do argumentu vstupuje. Sám se identifikuje jako jakýsi insider, člověk s dostatečným množstvím informací, aby se mohl k určitému problému vyjádřit a kompetentně rozhodnout. Naproti tomu svým diskuzním oponentům připisuje Bělobrádek identitu laiků, jimž navíc na problému nezáleží – argumentačně je tedy Bělobrádek vytrhává od podstaty problému, čímž snižuje relevanci jejich názoru.

Obecněji lze v takovém přístupu spatřovat prvky technokracie, jelikož bývalý předseda lidovců zdůrazňuje odbornost a porozumění problému, skrze nějž sám sebe identifikuje jako někoho, kdo daný problém může řešit, přičemž pohled laické protistrany je tímto argumentem devalvován.

*Se starostou Bohuslavic nad Metují v Červeném Kostelci. Moc děkuje všem, kteří se ozvali s pomocí tesařů a pokrývačů. Pomohlo to. Díky!*⁶⁵

PavelBelobradek, 16. 8. 2017, 17:58

Výše uvedený tweet pak slouží jako legitimizace Bělobrádkova přístupu, jako důkaz toho, že extenzivní znalost a odbornost přináší výsledky.

@Nasty Jak necitlivy? Ultrakonzervativni blogerka mluví o zvířeti jako o člověku. A zvířata opravdu neumirají. Věřte veterináři 😊

PavelBelobradek, 29. 8. 2017, 10:34

@Zly_Negr @kopecky @janekwagner @mlcakr Veterinární. Za to by me ve škole vyhodili u zkousky

PavelBelobradek, 29. 8. 2017, 13:50

@jan_tomastik @olda_knoz @TheStudentTimes Pro ni je papež liberal a pak mluví o psu jako o člověku. O to jde

PavelBelobradek, 29. 8. 2017, 13:55

Uvedená trojice tweetů ilustruje Bělobrádkův argument ve prospěch odbornosti na jiném příkladu, schéma ale zůstává stejné. Bývalý předseda KDU-ČSL sám sebe opět staví do role odborníka, což je v tomto případě legitimizováno skrze dosažené vzdělání. Protiargument vůči odbornosti je opět nazírán jako jednoznačně negativní. Opět lze v argumentu implicitně spatřovat jistý technokratický prvek, když zástupce veřejnosti má důvěřovat odborníkovi, přeneseně řečeno nezpochybňovat elitu, nýbrž se nechat touto elitou vést.

Přítomen je v uvedeném argumentu zajímavý hodnotový střet mezi konzervatismem a liberalismem, přičemž Bělobrádek se identifikuje jako konzervativec – hodnoty s konzervatismem spojené tedy někdejší předseda KDU-ČSL neadoptuje pouze v bezprostředně politické

⁶⁵ K tweetu je přiložena fotografie Bělobrádka a starosty.

argumentaci, ale rovněž v obecnější diskuzi, což může být důkazem toho, že dané hodnoty Bělobrádek nepřijímá samoučelně za účelem politického zisku, ale internalizuje je v širším rámci jako hodnoty funkční pro běžný život.

4.5.4 Dílčí závěr

Twitterový účet Pavla Bělobrádka se administrací diametrálně odlišuje od zbylých účtů, jimiž se tato analýza zabývá. I přes odlišnou formu, kdy se někdejší předseda KDU-ČSL spíše zapojuje do diskuzních vláken, než aby sám taková vlákna vytvářel, bylo možné rekonstruovat několik argumentačních rámců, které jsou na účtu přítomny.

Bělobrádek nedává důraz na kritiku politických oponentů, nýbrž především na identifikaci a hodnotové ukotvení vlastní strany. Při ní je vycházeno ze zjevných skutečností – KDU-ČSL patří k historicky etablovaným stranám, a navíc svou politiku opírá o křesťanské hodnoty, ideové ukotvení tedy není těžké na účtu identifikovat a rekonstruovat.

Kromě obecného ukotvení KDU-ČSL jako strany vyznávající křesťanské hodnoty dochází k užší ideologické identifikaci skrze konstruování historické vazby na lidoveckou stranu z 90. let, kdy ji vedl Josef Lux. Bělobrádek tedy svou stranu vykresluje jako předvídatelný a spolehlivý politický subjekt, který není poddajný momentálním náladám a vývoji, nýbrž pevně vyznává stále stejné hodnoty, tj. konzervatismus, prorodinnou politiku, křesťanství a zodpovědnost.

Za tím účelem je na Bělobrádkově účtu věnována značná snaha identifikaci KDU-ČSL jako strany jednotné, a to především ve vztahu k hejtmanu Zlínského kraje Jiřímu Čunkovi. Čunek je Bělobrádkem v argumentační konstrukci nejprve vytržen ze stranických vazeb a identifikován jako osamocený hlas v rámci strany, do níž je posléze znovu začleněn jako zastánce stranické jednoty, který hájí stanoviska vedení subjektu. Dochází tak k eliminaci premisy pro případný argument proti jednotě KDU-ČSL, přičemž zároveň tento Bělobrádkův argument nadále posiluje identitu lidovců jako stabilního subjektu.

V rámci politické ideologie je KDU-ČSL na Bělobrádkově účtu identifikována jako konzervativní strana, která představuje protipól populistickým uskupením na straně jedné a liberálním subjektům na straně druhé. Právě na ose konzervatismus – liberalismus leží těžiště Bělobrádkových argumentů, přičemž KDU-ČSL není identifikována tak jednoznačně na ose mezi pravíci a levíci.

Lze se domnívat, že výrazná profilace jako konzervativní strany umožňuje Bělobrádkovi před voliči jasněji vymezit ideové pozice, a proto je na ni dáván důraz, zatímco identifikace KDU-ČSL na pravolevé ose není tak jednoznačná a pro voliče hůře čitelná. Zároveň je nutno konstatovat, že příklon ke konzervatismu na Bělobrádkově účtu nebyl identifikován pouze v bezprostřední argumentaci o politických tématech, ale rovněž v diskuzích o jiných tématech. Tento fakt může být nahlížen jako důkaz toho, že konzervatismus není Bělobrádkem využíván pouze k politickým účelům, ale že představuje obecnější hodnotový rámec, v němž se předseda lidovců identifikuje.

Ideové zakotvení KDU-ČSL je nadále konstruováno skrze lidskoprávní politiku, kdy je strana ilustrována jako dlouhodobý zastánce humanismu. V rámci této argumentační konstrukce dochází také k vymezení se vůči antidemokratickým subjektům – v tomto případě hnutí SPD –, které představují – na rozdíl od KDU-ČSL – úpadek politické kultury.

Na Bělobrádkově účtu lze ovšem okrajově identifikovat prvky problematické pro demokratickou image, kterou sám sobě i své straně vytváří. Konkrétně jde o převzetí technokratických idejí o vládě odborníků. Právě na odbornost a vzdělanost je na Bělobrádkově účtu dán značný důraz a někdejší předseda KDU-ČSL sám sobě identitu odborníka připisuje.

4.6 Twitterový účet Petra Fialy

Účet předsedy Občanské demokratické strany (ODS) byl k 19. červenci 2017 pátým nejsledovanějším účtem s 16 200 sledujícími. Za sledované období bylo na tomto účtu zveřejněno 143 tweetů, účet tedy patří z kvantitativního hlediska k méně aktivním v této analýze. Četnost tweetů výrazně vzrůstala s blízkostí voleb. Zatímco od počátku sledovaného období do konce září bylo na tomto účtu publikováno 72 tweetů, od 1. do 19. října bylo uveřejněno 71 tweetů.⁶⁶

V tomto zkoumaném vzorku byly identifikovány vzorce, které jsou blíže popsány v následujících podkapitolách.

4.6.1 Argumentace o vládě

TVRZENÍ: Je třeba napravit selhání vlády B. Sobotky.

PROBLÉM: Vláda B. Sobotky selhala, je nekompetentní a neúspěšná, její levicová politika a byrokracie nefunguje a brzdí rozvoj ekonomiky.

CÍL: Mít po volbách silnou, pravicově založenou vládu.

HODNOTY: Volný trh, podnikání, kompetence, odbornost.

PROSTŘEDKY: Podpora ODS jako lídra pravicové politiky.

ALTERNATIVY: Pokračování levicové a populistické politiky.

POPIS ALTERNATIV: Vláda bude nadále ztěžovat podmínky podnikání, nadále bude brzdit rozvoj a zvyšovat administrativní zátěž pro občany.

Ústředním argumentačním konstruktem na twitterovém účtu Petra Fialy je kritika vlády Bohuslava Sobotky. Lídr ODS jí vytýká celou řadu nedostatků, např. nežádoucí zvyšování byrokracie či ekonomickou nekompetentnost, přičemž lze vysledovat menší argumentační celky, které ve výsledku tvoří celkovou argumentační strategii popsanou v této podkapitole. Do jedné podkapitoly jsou tyto jednotlivé dílčí argumenty organizovány proto, že spolu vzájemně úzce souvisí a jsou propojené – např. zmiňovaná byrokracie je ilustrována mj. skrze zavedení EET, které je následně identifikováno jako důkaz ekonomické nekompetence.

⁶⁶ Byť nutno podotknout, že mnoho z nich byly retweety, nikoliv autorské příspěvky, a tedy nespádají do předmětu zájmu této práce.

Fiala tedy v ústředním argumentačním konstruktu na svém účtu vychází z jasně daných ideologických pozic pravicového politického diskurzu, skrze nějž je schopen argumentovat proti široké škále politik vlády levicové ČSSD. Jednotlivé fragmenty celého argumentačního konstrukturu jsou popsány u níže uvedených tweetů, které slouží jako příklady argumentační strategie.

B. Sobotka si stěžuje, že se ČSSD nepodařilo "prodat" vládní úspěchy. Možná je to proto, že vlastně není co prodávat

P_Fiala, 25. 8. 2017, 12:56

Z debaty o vydání dvou poslanců se stala ostudná koaliční přestřelka mezi ANO a ČSSD. Už aby tato zoufalá vláda skončila.

P_Fiala, 6. 9. 2017, 15:20

2/2 Kauza @AndrejBabis nesmí překrýt neúspěchy vlády, nenaplněné sliby a bezradnost vládních stran.

P_Fiala, 6. 9. 2017, 16:16

Argumentační konstrukce začíná postulováním problému, tedy označením končící vládní koalice jako neschopné, bezradné, neúspěšné, která nenaplnila sliby dané voličům. Nejde o hlubokou kritiku, nýbrž o povrchní prohlášení, na němž je posléze stavěna kritika konkrétních koaličních neúspěchů. Ve výše uvedených tweetech se Fiala pohybuje v obecné rovině, kdy identifikuje vlastnosti Sobotkova kabinetu a zároveň tím v protikladné pozici pomáhá utvářet identitu vlastní jakožto alternativy vůči špatné vládě.

Ve Slavkově jsem na uzavřené prodejně papírnictví viděl "úspěchy" zavádění EET. I proto je třeba současnou vládu vyměnit a EET zrušit.

P_Fiala, 23. 9. 2017, 10:37

Nesmyslný zákon vede k postihování pracovitých lidí. Smutný výsledek vládní koalice... <https://t.co/1vrVhvtX4U>⁶⁷

P_Fiala, 30. 9. 2017, 7:17

Ministerstvo financí spustilo další pochybný projekt: účtenkovou loterii. Měli by dělat něco užitečnějšího.

P_Fiala, 1. 10. 2017, 11:34

Ve výše uvedené trojici tweetů lze vysledovat konkrétnější argumentační linii. Kritizován je zákon o elektronické evidenci tržeb, který Sobotkova vláda přijala. Fiala nejenže identifikuje tuto legislativu jako problematickou, ale zároveň tím utváří svou vlastní identitu pravicově smýšlejícího politika, který prosazuje redukci byrokratické zátěže podnikatelů. Zároveň je lídrem ODS okamžitě nabídnuto východisko z problematické situace ve formě zrušení zákona o EET, jež by Fiala dle svých slov prosazoval.

Pravicový diskurz Fialova uvažování je v tweetu přítomen i ve formě ignorování možných pozitivních aspektů EET. Šéf ODS se zaměřuje pouze byrokratickou zátěž, přičemž v argumentu opomíjí např. potenciální lepší výběr daní, a tedy vyšší příjmy státního rozpočtu. Jelikož Fiala se prezentuje jako autentický pravicový politik, účinnější výběr daní není považován za pozitivní přínos, ale za důkaz nadbytečné administrativy a náročné státní správy, která pro své fungování potřebuje značné finanční prostředky.

I druhý uvedený tweet definuje Fialovu sebeidentifikaci jako pravicového politika, když je poukázáno na regulaci tržního prostředí, která podle předsedy občanských demokratů postihuje pracující lidi. Důraz na pracovitost jedince je v souladu s pravicovými hodnotami, přičemž jakékoliv snahy individuální podnikavost regulovat či zatěžovat nadměrnou administrativou jsou vnímány jako zásadně negativní.

Poslední uvedený tweet pak doplňuje obraz bobtnající státní správy, která je výrazně rozsáhlejší, než vyžadují nutné funkce státu. Fiala ilustruje nadbytečnost byrokracie skrze tzv. účtenkovou loterii, kterou jako doprovodný prvek k EET spustilo ministerstvo financí, přítomná kritika a argumentace je ale širší: zbytečný projekt účtenkové loterie je důkazem

⁶⁷ MORÁVEK, Daniel. Kontroly ČOI odhalily 3 obchodníky, kteří včera otevřeli navzdory zakazu prodeje. *Podnikatel.cz* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: https://www.podnikatel.cz/clanky/kontroly-coi-odhalily-3-obchodniky-kteri-vcera-otevrel-i-navzdory-zakazu-prodeje/?utm_source=rss&utm_medium=text&utm_campaign=rss

přehnané státní správy a zároveň by se úřad měl zabývat zásadnějšími problémy. Fiala tedy nekritizuje pouze velikost státu samotného, ale také špatné využití jeho nástrojů.

Ekonomika roste, ke schodku není důvod. Zvýšit platy a dát víc na VŠ jde i bez něj. Deficit je selháním celé koalice

P_Fiala, 25. 9. 2017, 12:28

Výše nastíněné body potvrzuje i další Fialův tweet, který se zabývá deficitem státního rozpočtu. Předseda ODS argumentuje, že vykázat v době ekonomického růstu deficit je selháním vlády. Za povšimnutí stojí, že Fiala nekritizuje samotné zvýšení platů ve školství, lze se proto domnívat, že s takovým krokem souhlasí. V rámci předvolební kampaně ale i tento pozitivní krok vlády identifikuje ve špatném světle, jelikož podle něj bylo využito špatných nástrojů k získání financí pro vysoké školy a školství obecně. Z hlediska pravicové pozice je deficit státního rozpočtu v době ekonomické konjunktury jednoznačně negativním jevem, protože zatím hospodářství prosperuje, stát si místo vytváření rezerv dále zvyšuje náklady na vlastní provoz, čímž se připravuje o možný manévrovací prostor pro období recese, Fiala proto upozorňuje na určitou lehkomyšlnost vlády, ekonomickou neznalost a nekompetenci.

...aby současná koalice nepokračovala. Čtyři roky socialistických a populistických experimentů stačily. 2/2

P_Fiala, 27. 8. 2017, 11:32

ČSSD nabízí voličům levicové experimenty, ODS zodpovědnou pravicovou politiku. Po 4 letech je čas ukončit vládu socialistů a populistů.

P_Fiala, 30. 8. 2017, 14:40

K plnému a explicitnímu vymezení se vůči levicové politice dochází ve výše uvedených příkladech. Negativita a problematičnost je Fialou zdůrazněna skrze protiklad mezi experimenty a zodpovědnou politikou. Fiala tedy levicový diskurz vidí jako méněcenný, jedinou správnou politickou volbou je podle jeho tweetů politika pravicová.

Kde byl poslední 4 roky L. Zaorálek? Ve vládě. A pro zvýšení mezd nehnul ani prstem. My máme skutečný plán: díky nižším daním růst mezd o 7%

P_Fiala, 10. 8. 2017, 12:03

Jsem rád, že jsme jako první otevřeli téma platů. Učitelé si zaslouží mnohem lepší mzdy. Hlasování pro ODS přinese zvýšení mezd všem.

P_Fiala, 11. 9. 2017, 8:34

ČSSD se nejspíše zbláznila, jinak si nedovedu vysvětlit, proč po 4 letech ve vládě pořádá pochod za vyšší mzdy.

P_Fiala, 15. 10. 2017, 9:33

Slabost levicové politiky Fiala ilustruje skrze přístup ČSSD ke zvyšování mezd. Byť vláda Bohuslava Sobotky minimální mzdu několikrát za své funkční období zvýšila, předseda ODS jí vytýká nečinnost v této oblasti, skrze poukázání na absurdní situaci, kdy vládní strana protestuje za vyšší mzdy, Fiala připisuje sociálním demokratům identitu nekompetentních politiků.

V souladu s pravicovým politickým diskurzem Fiala zároveň nabízí východisko ze situace. Snížením daňové zátěže obyvatelstva chce předseda ODS dosáhnout zvýšení reálné mzdy, kterou nezatíží přílišná daňová povinnost. To je v souladu s tradičními pravicovými a liberálními tezemi o štíhlé státní správě, která pro svůj provoz nevyžaduje takové prostředky jako byrokratický sociální stát, a proto dochází ke zvýšení mezd, aniž by je právě stát musel přímo regulovat.

Živnostníci=paraziti, zaměstnavatelé=darebáci... ČSSD uráží a přikazuje. My chceme zvýšit mzdy díky nižším daním.

P_Fiala, 16. 8. 2017, 10:12

Chápu, proč sněmovna odmítla náš návrh na nižší spotřební daň u piva. Pomohlo by to menším pivovarům a hospodám. A to vládní koalice nechce.

P_Fiala, 8. 9. 2017, 11:42

Řada živnostníků mi říká, že ODS minule nevolili, protože je zklamala. Dobrou zprávou je, že tentokrát to ve volbách znovu "hodí" nám. Díky!

P_Fiala, 27. 9. 2017, 15:49

V uvedených tweetech pokračuje teze o vyšších mzdách díky nižším daním, přičemž zvláštní zřetel je dána na postavení osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) a podnikatelů. Fiala opět užívá polarizující argumentace pravolevého nahlížení na politiku, přičemž sám pochopitelně zaujímá pozici na pravé části spektra. Zatímco pravicová ODS podle Fialy bude přínosem

pro OSVČ a zaměstnavatele, levicová ČSSD či další strany budou nadále znamenat zátěž pro tyto vrstvy.

Dokazovat to ve Fialově argumentační strategii má odmítnutí návrhu opoziční strany na snížení spotřební daně u piva. Předseda ODS ignoruje fakt, že opoziční strany své návrhy prosadí jen v extrémně výjimečných případech, a nejde tudíž v tomto případě o nic raritního. Fiala rámuje odmítnutí návrhu jako aktivní krok vládní koalice proti živnostníkům a menším firmám, což slouží jako důkaz, že tyto subjekty potřebují zastání.

Poslední uvedený tweet slouží jako příklad určitého kajícího postoje ODS, která si je vědoma svých chyb z minulosti. Implicitně jde ale o jednoznačnou identifikaci ODS jako strany, kterou by živnostníci měli volit, pokud chtějí mít ono výše zmíněné zastání ve vrcholné politice. V důsledku nejde o omluvu či pokorný přístup k voličům, nýbrž o aktivní snahu prezentovat se jako jediná možná volba pro zhruba jeden milion občanů.⁶⁸

Víme, co máme a co můžeme udělat pro zlepšení života v naší zemi. Pro živnostníky i pro zaměstnance. Pro učitele i pro rodiče. #modravlna

P_Fiala, 1. 9. 2017, 11:26

Jsmo ekonomicky kompetentní, nestřílíme od boku jako jiní, snížení daní máme dobře propočítané. Více v rozhovoru... <https://t.co/V1w9X1W6BK>⁶⁹

P_Fiala, 22. 9. 2017, 8:51

Chceme napravit, co vláda promarnila: využít růst k investicím do dopravy, nižším daním, vyšším mzdám... Více zde <https://t.co/ehgKj3oRZo>⁷⁰

P_Fiala, 5. 10. 2017, 10:45

Výše uvedené tweety ilustrují určitý vrchol Fialova argumentačního konstruktů. Po kritice vládních stran předseda ODS nabízí východisko v oblasti ekonomické. ODS je definitivně

⁶⁸ Počet podnikatelů v ČR loni stoupl o 10 000. Už se opět blíží k milionu. *Aktuálně.cz* [online]. [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/pocet-podnikatelu-v-cr-loni-stoupl-o-10-000-uz-se-opet-blizi/r~f1c9d9f825e411e8a72bac1f6b220ee8/>

⁶⁹ Události, komentáře. *Česká televize* [online]. 21. 9. 2017 [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <https://www.ceska-televize.cz/ivysilani/1096898594-udalosti-komentare/217411000370921/obsah/570007-volebni-rozhovory-petr-fiala--ods>

⁷⁰ ŠTRUNC, Pavel. Babiš klekne na lidi, bude vládnout s extremisty, nebudte slepí, říká šéf ODS Petr Fiala. *Info.cz* [online]. [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <https://video.info.cz/strunc/babis-klekne-na-lidi-bude-vladnout-s-extremisty-nebudte-slepi-rika-sef-ods-petr-fiala-16969.html>

identifikována jako zkušený a kompetentní politický subjekt, který drží recept, jak napravit nepříznivou situaci způsobenou zmíněnými „levicovými experimenty“. Fiala zobecňuje Občanskou demokratickou stranu jako vhodnou volbu nejen pro živnostníky, jimiž se zabývaly tweety již dříve, ale také pro zaměstnance, přičemž důraz na učitele má dát najevo, že ODS je ochotna řešit dlouhodobé problémy s podfinancováním určitých profesí. Cíleno je také na rodiče jako reprezentanty vrstvy, která má prospěch ze sociální politiky – Fiala dává najevo, že ODS představuje díky svým hodnotám dobrou volbu pro všechny.

V dalších tweetech je potom opět zdůrazněn pravicový diskurz, v rámci něžž ODS zlepši životní situaci snížením daní, což v důsledku zvýší mzdy. Poukázáno je také na investiční aspekt státní správy, který rovněž vychází z liberálního diskurzu – stát neslouží jen jako distributor prostředků v rámci sociální politiky, ale také jako investor. Jinými slovy, Fiala se zavazuje k tomu, že veřejné prostředky budou použity na účely, které zvýší životní standard obyvatel nikoliv přímo (např. určitou sociální dávkou), ale skrze vybudování či opravu komunikací.

Chceme změnit přístup státu k občanům - mj. pročistit právní džungli, v níž se už nikdo nevyzná. Více v rozhovoru... <https://t.co/qVErCMwnzi>⁷¹

P_Fiala, 3. 10. 2017, 13:27

Stát nemá zkoušet občany z toho, kdy jim propadá občanka či řidičák. I proto chceme antibyrokratickou revoluci...

P_Fiala, 9. 10. 2017, 10:35

Toto je výsledek vládní politiky ve zdravotnictví. Lékaři chtějí léčit, ne se topit v administrativě. #volimODS <https://t.co/HL563iTIv7>⁷²

P_Fiala, 18. 10. 2017, 9:14

Výše uvedené tweety představují vyústění Fialovy argumentace v oblasti přístupu k byrokracii a státní správě. Uvedené teze jsou opět plně v souladu s pravicovým diskurzem – košatý stát je vnímán jako nežádoucí, stejně jako přílišná regulace prezentovaná skrze množství legislativy a právních úprav. Závažnost problému je Fialou zdůrazněna skrze slova o revoluci –

⁷¹ OTTO, Pavel. Vláda ANO a KSČM? To by bylo politické dno, říká předseda ODS Petr Fiala. *E15* [online]. [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/volby-2017/vlada-ano-a-kscm-to-by-bylo-politicke-dno-rika-predseda-ods-petr-fiala-1338114>

⁷² Hypertextový link odkazuje k článku ČTK (resp. webu České noviny), který již pod daným odkazem nelze dohledat.

problém je tedy nutno řešit okamžitě, jinak bude neřešitelný, varuje předseda ODS. Potenciální přínos pravicového přístupu je ilustrován i na dalším dlouhodobě řešeném tématu v Česku – zdravotnictví. Fiala identifikuje vládní politiku jako důvod, proč lékaři nemohou léčit, s čímž má skoncovat liberální vláda ODS, která by zdravotnictví deregulovala a zbavila administrativní zátěže.

Potřebujeme jednu silnou pravicovou stranu, v níž se spojí různé osobnosti a proudy, říkám v rozhovoru pro Reflex.<https://t.co/QN8sypgIxt>⁷³

P_Fiala, 7. 10. 2017, 8:47

*Je v zájmu všech, aby se tato noční můra nestala realitou. ČR potřebuje silnou pravici. Neházejte proto svůj hlas do koše a podpořte @ODScz.*⁷⁴

P_Fiala, 7. 10. 2017, 13:33

Vrchol Fialovy argumentační konstrukce představuje prostředek, jakým dosáhnout ústředního cíle a mít po volbách pravicově založený kabinet – hlasovat pro ODS. Fiala identifikuje svou stranu jako jedinou možnou volbu, jako jediný dostatečně silný subjekt, který může dosáhnout takového volebního výsledku, aby sestavil vládu.

V předvolební kampani v roce 2017 bylo jedním z témat spojení sil menších středopravých stran⁷⁵, k němuž Fiala nabízí alternativu. Nikoliv spojování menších subjektů ve větší celek či koalici, nýbrž podpora v tu chvíli nejsilnější strany, tedy ODS. Ve Fialově argumentaci nemá silná pravicová strana teprve vzniknout, ale je už na české politické scéně přítomna ve formě občanských demokratů. Každá jiná volba je Fialou označena jako zbytečná. Vzhledem k českému volebnímu systému má hlas pro stranu, jež získá méně procent, menší váhu než hlas pro subjekt větší, proto Fiala v konzervativním duchu vyzývá ke snížení rizika a volbě ODS.

⁷³ Šéf ODS Fiala o migrační krizi: Nenechme si namluvit, že jsme sobečtí. *Reflex* [online]. [cit. 2020-02-21]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/rozhovory/82236/sef-ods-fiala-o-migracni-krizi-nenechme-si-namluvit-ze-jsme-sobecti.html>

⁷⁴ K tweetu je přiložena fotka rozhovoru T. Okamury pro MF Dnes s titulkem „Okamura: Nechci už být v opozici“ ze soboty 7. října 2017

⁷⁵ TOP 09, STAN, KDU-ČSL

4.6.2 Argumentace o tradičních stranách a demokracii

TVRZENÍ: Je potřeba uchránit demokratický systém.

PROBLÉM: Hnutí ANO a další strany by mohly oklestit český demokratický systém, pokud by se dostaly k moci.

CÍL: Udržet populistické subjekty od moci.

HODNOTY: Demokracie, svoboda, tradice.

PROSTŘEDKY: Podpora tradičních stran.

ALTERNATIVY: Úpadek demokratického systému.

POPIS ALTERNATIV: Stát řízený skrze klientelistické vazby, nikoliv skrze trojí dělení moci.

V rámci své předvolební argumentační strategie se Petr Fiala, podobně jako např. Miroslav Kalousek, zabývá problematikou stability a budoucnosti české demokracie. Byť předseda ODS věnuje této argumentační lince na svém twitterovém účtu výrazně menší prostor než druhý jmenovaný politik, jde stále o konstrukci významnou, které je vhodné věnovat pozornost.

Fiala argument konstruuje tak, že jako hlavní hrozbu pro českou demokracii identifikuje populismus. Jde o jakousi protiváhu argumentačního stylu Andreje Babiše. Zatímco Babiš vnímá za negativní tzv. tradiční strany a čerstvé tváře identifikuje jako pozitivní, Fiala dělá přesný opak. Od předsedy ANO navíc adaptuje právě označení „tradiční strany“, u nějž otáčí význam a připisuje mu jednoznačně pozitivní konotaci. Předseda ODS ve své argumentaci identifikuje právě tradici jako značně žádoucí jev symbolizující jistotu a stabilitu pro demokracii. Naopak nové strany a hnutí v důsledku představují určité narušení fungujících systémů, a proto žádoucí nejsou.

Tolik k obecnému rámci Fialovy argumentační konstrukce, příklady níže se zabývají dílčími prvky, které konstrukci tvoří.

Obsah rozhovoru R. Pelikána pro Respekt je těžko uvěřitelný. Měl by si uvědomit, že je ministrem spravedlnosti, ne obhájcem Andreje Babiše.⁷⁶

P_Fiala, 21. 8. 2017, 14:54

Babišovo "naši klekli na..." zní jak ze žargonu podsvětí. Alespoň před volbami víme, co znamená jeho heslo "řídít stát jako firmu".

P_Fiala, 28. 8. 2017, 9:55

Jak je naznačeno výše, Fiala na svém twitterovém účtu přijímá slovník A. Babiše a hnutí ANO a využívá ho pro své účely, samotné ANO potom logicky spadá do Fialovy argumentační strategie. ANO představuje vlnu nových a mladých politických subjektů, které nejsou hodnotově zakotveny a jedním z jejich znaků je silné postavení předsedy subjektu. Fiala upozorňuje na problematiku vztahu A. Babiše a ministrů jeho hnutí, konkrétně tehdejšího ministra spravedlnosti Roberta Pelikána.

Pelikán by jakožto šéf resortu spravedlnosti měl dohlížet na fungování českého justičního systému, ovšem kvůli své stranické příslušnosti a silné pozici Babiše v hnutí ANO je postaven před dilema, jestli zastávat zájmy českého státu, nebo svého předsedy, upozorňuje Fiala. Šéf ODS tím konstruuje obecnější argument o střetu zájmů, v němž se nepohybuje pouze A. Babiš osobně, ale potenciálně všichni politici za jeho hnutí. Fiala tímto argumentem připisuje identitu hrozby pro demokratické principy, kdy jednotlivec kvůli absenci hodnotového ukotvení či historických kořenů subjektu, který reprezentuje, nezastává zájmy svěřené instituce, nýbrž zájmy soukromé.

Druhý uvedený tweet dále tuto argumentační konstrukci prohlubuje. Fiala – opět podobně jako Babiš – upozorňuje na klientelistický systém. Jenže zatímco předseda hnutí ANO vidí klientelismus v tzv. tradičních stranách, Fiala ho připisuje právě Babišovi a jeho hnutí. Fiala v tomto tweetu konstruuje i ideový argument – upozorňuje na to, že heslo „řídít stát jako firmu“ neodpovídá standardům demokratického zřízení, v němž je moc rozdělena do tří pilířů, jež se vzájemně kontrolují – moci zákonodárné, výkonné a soudní. Načrtnut je tedy problém – hnutí

⁷⁶ KUNDRA, Ondřej. V tom má Babiš nepochybně pravdu. *Respekt* [online]. [cit. 2020-02-21]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2017/34/v-tom-ma-babis-nepochybne-pravdu>

ANO není subjektem splňujícím demokratické standardy, a tudíž představuje riziko pro český demokratický systém.

*Doufám, že motivem tohoto činu nejsou veřejné aktivity Lenky Zlámalové.
Pokud ano, ocitáme se na Balkáně.⁷⁷*

P_Fiala, 21. 9. 2017, 19:16

Problematika ohrožení české demokracie je ilustrována i tímto výše uvedeným tweetem, který se zabývá loupeží v bytě novinářky Lenky Zlámalové. Novinářka pro Fialu představuje zosobnění dalšího podstatného rysu demokratického státu – nezávislých médií. Ve chvíli, kdy je na média útočeno, je zpochybněna síla demokracie.

Lze se domnívat, že minimálně v implicitní rovině jde opět o tweet zaměřený vůči ANO. Zlámalová a celý internetový deník Echo24 je obecně známý negativním postojem vůči A. Babišovi, přičemž v redakci působí řada novinářů, kteří v minulosti působili v Lidových novinách a z média odešli po Babišově koupi vydavatelství Mafra.

*Někdo by měl A.Babišovi připomenout, že byl skoro 4 roky ministrem financí.
Při sledování jeho předvoleb.slibů se mi zdá, že na to zapomněl.*

P_Fiala, 3. 9. 2017, 8:27

*Kdyby A.Babiš dělal, co říká, zřekl se imunity a dostál tak svým slovům z jara,
mohli jsme si dnešní trapné divadlo ušetřit.*

P_Fiala, 6. 9. 2017, 6:59

*Šílené. A teď si představte, že taková "esa" za ANO by řídila tajné služby, min.
vnitřní či získala ve volbách dost na jednobarevnou vládu.
<https://t.co/mcX5RVTyXo>⁷⁸*

P_Fiala, 26. 9. 2017, 12:39

Výše uvedený tweet představuje lehké upravení použité argumentace. Fiala zde neupozorňuje na klientelismus či hodnotovou nezakotvenost nebezpečnou pro stabilní demokracie,

⁷⁷ Krádež dokumentů v bytě komentátorky Lenky Zlámalové. *Echo24* [online]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/w6U5m/kradez-dokumentu-v-byte-komentatorky-lenky-zlamalove>

⁷⁸ Hypertextový link odkazuje k tweetu, jenž obsahuje výrok Ivana Pilného, toho času ministra financí (nezávislý za ANO): „Omlouvám se za zlikvidované firmy, ale peníze šly do státního rozpočtu, mají z toho prospěch všichni lidé.“

předmětem kritiky se stává nekompetentnost. Opět jde o podobnou konstrukci, jaká byla prezentována u účtu A. Babiše, který nekompetentnost připisoval jako rys tradičním politickým stranám. Fiala tento argument otáčí opačným směrem. Přítomna je v obecnější rovině kritika nezkušenosti mladých subjektů, které kvůli tomu nemohou kompetentně spravovat stát.

V r. 2013 A.Babiš odmítal zavádění registr.pokladen,aby následně zavedl EET.Jeho odmítání vlády s KSČM je jen předvolební "účelovka".

P_Fiala, 3. 10. 2017, 8:11

Pro A.Babiše dané slovo nic neznamená, slib je pro něj od toho, aby ho porušil. Nevěřte slibům populistů, jen "blábolí". #pravdaopopulistech

P_Fiala, 5. 10. 2017, 10:53

Fiala konstruuje obraz Babiše, který nemá morální zásady a nedrží slovo, což pramení z ne-ideové populistické politiky, která se řídí momentálním názorem veřejnosti, nikoliv politickými idejemi stálými v čase. Fiala vidí v Babišově neukotvení riziko, které svým voličům prezentuje. Absence jasného politického diskurzu je pro Fialu, jenž sám sebe zřetelně definuje na pravé části politického spektra, známkou nekompetence, rizikem pro stabilitu státu. Upozorněno je rovněž na účelovost populistické politiky – populistické hnutí spojí po volbách síly s tím subjektem, který mu zaručí většinu v Poslanecké sněmovně, a tedy právo vládnout, varuje Fiala. V této argumentační lince spojuje hnutí ANO explicitně s komunistickou stranou, s cílem identifikovat Babiše a ANO jako subjekt, který není zárukou demokratického směřování českého státu.

Nezapomínejme na 21. srpen 1968. Važme si svobody, demokracie a mějme svůj osud ve svých rukou.

P_Fiala, 21. 8. 2017, 8:02

Rakouští voliči jednoznačně podpořili tři tradiční strany, které rakouskou politiku spoluurčují už více než padesát let.

P_Fiala, 15. 10. 2017, 15:57

Přijďte prosím k volbám, aby na Českou republiku nezaklekli populisté a komunisti.

P_Fiala, 17. 10. 2017, 8:10

Uvedené tweety představují vrchol představené argumentační konstrukce. Fiala nabízí cíl a východisko z problémů, které byly načrtnuty výše. Jak bylo nastíněno, řešení podle Fialova argumentu představují tradiční strany, které reprezentují stabilitu, zkušenost, ideovou ukotvenost, která zajistí pokračování demokracie v České republice. Do protipólu předseda ODS staví kromě populismu, jenž je připsán novým politickým subjektům, také komunismus, což představený argument posiluje v tom smyslu, že hrozba pro demokracii ze strany komunistických idejí je historicky prokázána, což sám Fiala také pro svou argumentaci používá.

4.6.3 Dílčí závěr

Na twitterovém účtu Petra Fialy lze vysledovat výraznou sebeidentifikaci politika v rámci ideového diskurzu konzervatismu a pravicové politiky. Hodnoty spojené s těmito směry jsou všudypřítomné a vnímané jednoznačně pozitivně. Fiala skrze tyto hodnoty identifikuje nejen sám sebe, ale také své politické soky.

Kritika Andreje Babiše a hnutí ANO na Fialově účtu je tedy zarámována právě ideově. Babiš je ve Fialově argumentaci vnímán jako odchylka od zavedených pravidel, hnutí ANO identifikované jako populistické. Podobně jako šéf hnutí ANO Fiala využívá poukázání na klientelistické vazby a korupci, ovšem tu rámuje právě ve vztahu k Babišovi, nikoliv tradičním politickým stranám, které jsou vnímány jako jeden z pilířů demokratického zřízení.

Patrný je na Fialově účtu důraz na historii a tradici, skrze něž dochází k legitimizaci předkládaných argumentů – tradice slouží jako důkaz zkušenosti, ukotvenosti a předvídatelnosti. Nové politické subjekty jsou skrze toto prisma nahlíženy jako riziko pro etablovaný demokratický systém, jelikož nabízí nevyzkoušené metody řízení státu – byť jak bylo prokázáno v analýze Babišova účtu, i nová hnutí vychází z existujících ideologických směrů.

V rámci ideologické argumentace Fiala rozsáhle kritizuje vládu B. Sobotky – vysledovaná kritika je silně ukotvena v protichůdných diskurzích pravice a levice – Fiala se tedy vymezuje vůči silnému státu, vzrůstající administrativě, regulaci trhu aj. Levicový diskurz je identifikován jako experimentální, zatímco pravicový jako směr, který přináší pozitivní výsledky. ODS je potom identifikována jako nositel pravicové politiky, jediný silný hráč, který má šanci takovou politiku prosazovat. Fiala tedy dává najevo, že spojování stran do koalic apod. je méněcennou variantou než podpora ODS.

5. ZÁVĚR

Předkládaná práce si stanovila za cíl zjistit, jakým způsobem se čeští politici prezentovali na Twitteru v době volební kampaně k volbám do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2017. Ke zkoumání této problematiky bylo přistoupeno za užití diskurzivní analýzy inspirované prací Normana Fairclougha. Jednání politiků bylo zkoumáno skrze twitterové příspěvky, které byly publikovány ve zkoumaném období tří měsíců před volbami.

Aby bylo možno jednotlivé twitterové účty takto zkoumat, bylo potřeba analýzu teoreticky ukotvit, což bylo provedeno v teoretické části této práce. Využit byl konstruktivistický přístup vycházející z teorie sociální konstrukce reality, která byla v teoretické části práce popsána. Dále byla vymezena komunikace v širším slova smyslu, v užším slova smyslu byla potom definována komunikace politická. Zřetel byl brán na historický vývoj a proměny politické komunikace, zvláštní pozornost byla věnována proměně politické komunikace v éře sociálních sítí. Přiblíženy byly také teorie o stávajícím stavu demokratických zřízení a vzestupu anti-establishmentových uskupení, které byly využity při analyzování vzorku z hlediska politologického. Nadále byl definován nezbytný termín diskurz, vymezení vychází zejména z práce N. Fairclougha, kterou byla inspirována i samotná užitá metoda.

V metodologické části práce byl stanoven předmět výzkumu, přiblížen byl cíl výzkumu, hlavní a vedlejší výzkumné otázky a popsán byl také provedený výběr vzorku. Detailně popsána byla užitá výzkumná metoda diskurzivní analýzy a její aplikace na zvolený výzkumný vzorek.

Třetí část práce byla věnována samotné analýze pěti vybraných twitterových účtů. Na hlavní výzkumnou otázku byly odpovědi hledány prostřednictvím diskurzivní analýzy argumentace skrze otázky vedlejší: jak politik konstruuje vlastní identitu, případně identitu své strany, jaký hodnotový rámec je k tomu účelu využit, do jakého světa jsou tyto skutečnosti zasazeny, resp. jaký svět kolem sebe daný politik konstruuje. Zkoumáno bylo, jaké identity vytváří politik svým konkurentům a jakým způsobem jsou reflektována alternativní přesvědčení, která konkrétní politik nesdílí. Analyzováno bylo také to, jak vybraní politici identifikují případné třetí strany, např. média – jako organizace, jako instituci či jak se staví ke konkrétním žurnalistům. Podrobné odpovědi na tyto dílčí otázky jsou uvedeny v dílčích závěrech analytické části této práce, níže je nabídnuto jejich shrnutí.

Míra identifikace vlastní osoby se u jednotlivých politiků liší. Lze konstatovat, že Andrej Babiš se identifikuje extenzivně, přičemž využívá určitého anti-establishmentového diskurzu,

prezentuje se jako politický outsider, apolitická osobnost, odborník, který do politiky přichází zvnějšku, aby systém dekonstruoval, zpřetrhal klientelistické vazby politiků (čímž dochází k identifikaci jeho soupeřů), a tím zajistil prosperující a fungující státní správu. Tímto přístupem jsou splněny charakteristiky antisystémového politika, zároveň je ale nutno konstatovat, že Babiš při konstrukci své identity jako nepolitika využívá zavedených politických taktik, např. skrze téma boje proti korupci, které je v české politice přítomno dlouhodobě. V širším rámci lze poukázat na to, že Babiš se v mnoha myšlenkách pohybuje v diskurzu neoliberalismu – např. v přístupu ke státnímu dluhu –, či reprezentuje myšlenky technokratické prostřednictvím svých idejí o vládě odborníků. Na rozdíl od hodnotově zakotveného politika či politické strany je ovšem Babišem s těmito kategoriemi zacházeno účelově – předseda ANO v některých ohledech přejímá neoliberální diskurz, jindy naopak prosazuje výraznější roli státu.

V případě účtu Miroslava Kalouska lze poznamenat, že někdejší předseda TOP 09 na Twitteru přijímá roli určitého glosátora, jím konstruované argumenty mnohdy postrádají cíle a prostředky, jak jich dosáhnout, resp. nabízí pouze obecnější cíle, např. „uspět ve volbách“. Kalousek sám sebe a svou politiku ukotvuje na pravolevém spektru spíše okrajově, přičemž TOP 09 je identifikována jako konzervativní pravicová strana. Mnohem výrazněji je ale na tomto účtu konstruován hodnotový střet mezi demokratickými politickými subjekty a antidemokratickými subjekty, přičemž dochází k velmi jednoznačnému vymezení: TOP 09 je ilustrována jako jednoznačně prodemokratická strana, přičemž řada soupeřících stran je považována za rizikové pro demokracii v Česku. V ústředí Kalouskovy argumentace stojí hnutí ANO a jeho předseda A. Babiš, který je prezentován jako jednoznačné ohrožení demokratického systému. Na ANO a Babiše jsou následně vázány negativní vymezení vůči dalším subjektům (např. STAN, KDU-ČSL či ČSSD). Sám Babiš je Kalousekem identifikován jako určitý symbol korupce a prorůstání státní správy klientelistickými vazbami, přítomna je tedy argumentace velmi podobná argumentaci Babišově, přičemž je ovšem obrácena na druhou stranu. Kalousek paradoxně částečně splňuje definici antisystémového politika stylem, kterým se vymezuje vůči konkurenci, i negativním způsobem referování k médiím, čímž je přispěno k dekonstrukci této instituce. Na druhou stranu ale tento styl využívá k obraně stávajícího stavu, nikoliv jeho dekonstrukci, proto ho nelze za anti-establishmentového politika považovat bezesbytku.

V případě účtu Bohuslava Sobotky bylo zjištěno, že někdejší premiér svou argumentaci staví především na zdůrazňování úspěchů své vlády. Značný důraz je dán na ekonomická témata a mzdy, přičemž všeobecně je Sobotkova argumentace pevně zakotvena v hodnotách politické levice – důraz je tedy kladen na silný stát, který zařídil prosperující ekonomiku.

Argumentováno je ve prospěch zachování určitého statu quo, pro pokračování levicové politiky vládní koalice. Liberální či pravicové politiky jsou v Sobotkově argumentaci vnímány jako negativní alternativy pro fungující systém sociálního státu. Do jisté míry je na Sobotkově účtu pracováno s emocí strachu, a to ve vztahu k migrační krizi – Sobotka sám sebe profiluje jako zastánce hodnot humanismu, v jeho tweetech ale byl vysledován apel na pomoc vzdálenou, tedy udržení migrantů mimo hranice EU, což naznačuje konstrukt nebezpečí a rizika, které s sebou alternativní pomoc – např. přijímání migrantů z nejméně zatížených států, nese. Na Sobotkově účtu převážně absentuje explicitní vymezení se vůči politické konkurenci, výjimku tvoří Andrej Babiš, vůči němuž není argumentováno v rovině ideologické ve smyslu pravice a levice či konzervatismu a liberalismu, nýbrž je předseda ANO identifikován – podobně jako na účtu M. Kalouska – jako fundamentální ohrožení celého systému.

Pavel Bělobrádek jako toho času předseda KDU-ČSL staví argumentaci na svém účtu především na pevném ideovém ukotvení své strany. Důraz je dán na stabilitu, historii a tradici lidovců, vyzdvihovány jsou hodnoty jako zodpovědnost, značně rozvedený je závazek strany k prorodinné politice. Lze konstatovat, že Bělobrádek využívá ukotvenosti KDU-ČSL v pevně etablovaných hodnotách křesťanství, tedy právě tento diskurz je na tomto účtu přítomen extenzivně. KDU-ČSL je identifikována jako jednotná, pro voliče čitelná a předvídatelná strana, ideologicky se Bělobrádek staví pevně na stranu konzervatismu, odmítnuty jsou nové myšlenkové proudy či politické subjekty, které jsou identifikovány jako negativní alternativy. Silné vymezení na této ose lze připsat snaze o jasné sdělení voličům, o jasnou identifikaci strany, jejíž pravolevá definice zdaleka tak jednoznačná není, a tudíž je pro veřejnost hůře uchopitelná. Důraz je Bělobrádkem rovněž dán na hodnoty humanismu, obhajována jsou lidská práva, přítomno je varování před opuštěním zahraniční politiky, která je prosazuje. Přítomen je na Bělobrádkově účtu také náznak určitého technokratického smýšlení, když je dáván důraz na odbornost a vzdělanost, která je nezbytná pro relevantní argument v diskuzi.

O twitterovém účtu Petra Fialy lze konstatovat, že se pohybuje výrazně v diskurzu pravolevého politického dělení – tedy podobně jako v případě Bohuslava Sobotky, nicméně přesně z opačných ideologických pozic. Fiala se extenzivně vymezuje vůči ekonomické politice vlády, identifikuje její nedostatky v oblasti podnikání, argumentuje ve prospěch volného trhu a co nejmenších státních zásahů. Fialou jsou také poměrně konkrétně stanovovány cíle a prostředky, jimiž jich dosáhnout, v duchu pravicové strany je například zvýšení mezd řešeno snížením daní. Fialova ideologie se projevuje např. také v otázce administrativy a byrokracie, kdy je argumentováno v potřebu jejich snížení. Rovněž ideologicky se Fiala vymezuje vůči A. Babišovi a hnutí

ANO, přičemž zdůrazněn je populistický charakter subjektu, odlišná ideologická východiska ANO a ODS, kritika Babiše tedy není vystavěna pouze na argumentaci o korupci, nýbrž také na argumentaci ideologické.

Těmito odpověďmi na dílčí výzkumné otázky byla zodpovězena otázka hlavní a naplněn byl stanovený cíl této práce.

Seznam zkratek

ANO – ANO 2011

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

ČR – Česká republika

EET – elektronická evidence tržeb

EU – Evropská unie

HDP – hrubý domácí produkt

KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

NATO – Severoatlantická aliance

ODS – Občanská demokratická strana

SPD – Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury

STAN – Starostové a nezávislí

StB – Státní bezpečnost

Seznam literatury

AUSTIN, John Langshaw. *Jak udělat něco slovy*. Praha: Filosofický ústav AV ČR, 2000. ISBN 80-7007-133-8.

BABIŠ, Andrej. *O čem sním, když náhodou spím*. Praha: [Andrej Babiš], 2017. ISBN 978-80-270-3448-2.

BERGER, Peter L. a Thomas LUCKMANN. *Sociální konstrukce reality*. Praha: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999. ISBN 80-85959-46-1.

BLUMLER, Jay a Dennis KAVANAGH. The Third Age of Political Communication: Influences and Features. *Political Communication*. 1999, 16(3), 209-230. DOI: 10.1080/105846099198596.

BRETTSCHEIDER, Frank. Personalization of Campaigning. In: DONSBACH, Wolfgang. *The International Encyclopedia of Communication*. New York: Wiley, 2008. ISBN 1405131993.

DAVIS, Bud. Hashtag Politics: The Polyphonic Revolution of #Twitter. *Pepperdine Journal of Communication Research*. 2013, 1(1), 16-22.

ENLI, Gunn a Eli SKOGERBØ. Personalized Campaigns in Party-centred Politics: Twitter and Facebook as arenas for political communication. *Information Communication and Society*. 2013, 16(5), 757-774.

EULAU, H., ELDERSVELD S. a M. JANOVITZ (eds.) *Political Behavior: A Reader in Theory and Research*. New York: Free Press, 1956.

FAIRCLOUGH, Norman. *New Labour, New Language?* London: Routledge, 2000. ISBN 9780415218276.

FAIRCLOUGH, Norman. *Analysing Discourse: Textual analysis for social research*. New York: Routledge, 2003. ISBN 0-203-69781-2.

FAIRCLOUGH, Norman a Isabela FAIRCLOUGH. *Political Discourse Analysis: A method for advanced students*. New York: Routledge, 2012. ISBN 978-0-415-49922-4.

FUKUYAMA, Francis. Why is democracy performing so poorly?. *Journal of Democracy*. National Endowment for Democracy and Johns Hopkins University Press, 2015, 26(1), 11-20.

GEE, James Paul. *An Introduction to Discourse Analysis*. London, New York: Routledge, 1999. ISBN 0-203-01988-1.

HARTLEB, Florian. Here to stay: anti-establishment parties in Europe. *European View*. 2015, 14(1), 39-49.

KRAUSS, Robert M. a Chi Yue CHIU. Language and Social Behavior. In: *Digital Technical Journal - DTJ*. 2019. Dostupné také z: https://www.researchgate.net/publication/237518902_Language_and_Social_Behavior

KŘEČEK, Jan. *Politická komunikace: Od res publica po public relations*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-3536-8.

LIPPMANN, Walter. *Veřejné mínění*. Praha: Portál, 2015, 334 s. ISBN 978-80-262-0939-3.

MAAREK, Philippe J. *Politics 2.0: New Forms of Digital Political Marketing and Political Communication*. Trípodos. 2014, (34), 13-22.

MACKOVÁ, Alena. *Nová média v politické komunikaci*. Brno: Masarykova univerzita, 2017. ISBN 978-80-210-8745-3.

MCNAIR, Brian. *An introduction to political communication*. London, New York: Routledge, 2003. ISBN 0-415-10854-3.

SHOEMAKER, Pamela J. a Timothy VOS. *Gatekeeping Theory*. New York: Routledge, 2009. ISBN 0415981387.

STANYER, James. *Modern political communication: mediated politics in uncertain times*. Cambridge: Polity, c2007, xii, 222 s. ISBN 978-0-7456-2798-4.

SVOBODOVÁ, Jindřiška. *Manipulace a argumentace v politickém a mediálním diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016. ISBN 978-80-244-4923-4.

VAN DIJK, Theun A. Critical Discourse Analysis. In: TANNEN, Deborah, Heidi E. HAMILTON a Deborah SCHIFFRIN. *The Handbook of Discourse Analysis*. 2. vydání. Chichester: John Wiley, 2015, s. 466-485. ISBN 978-0-470-67074-3.

TORMEY, Simon. The Contemporary Crisis of Representative Democracy. *Democratic Theory*. 2014, 1(1), 104-112.

VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-387-1.

JÄGER, Siegfried. Discourse and knowledge: Theoretical and methodological aspects of a critical discourse and dispositive analysis. In: WODAK, Ruth a Michael MEYER. *Methods of Critical Discourse Analysis: Introducing Qualitative Methods*. London: SAGE Publications, 2001, s. 32-62. ISBN 0761961534.

Elektronické zdroje

Počet podnikatelů v ČR loni stoupl o 10 000. Už se opět blíží k milionu. *Aktuálně.cz* [online]. [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/pocet-podnikatelu-v-cr-loni-stoupl-o-10-000-uz-se-opet-blizi/r~f1c9d9f825e411e8a72bac1f6b220ee8/>

BABIŠ, Andrej. Pojďte se vsadit, že o mně do voleb nevyjde jediný pozitivní článek Zdroj: <https://andreibabis.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=614717>. *IDNES.cz* [online]. 20. 7. 2017 [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://andreibabis.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=614717>

BABIŠ, Andrej. Řídit stát jako firmu? A proč ne.... *Anobudelip.cz* [online]. 2017, 10. 8. 2017 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/blogy/35090/ridit-stat-jako-firmu-a-proc-ne>

BABIŠ, Andrej. Dopis Andreje Babiše ministrovi průmyslu a obchodu za ČSSD Jiřímu Havlíčkovi. *Anobudelip.cz* [online]. 11. 10. 2017 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/makame/aktuality/novinky/dopis-andreje-babise-ministrovi-prumyslu-a-obchodu-za-cssd-jirimu-havlickovi-36644.shtml>

BABIŠ, Andrej. Podvody s DPH se za mě snížily o 31 miliard korun. *Anobudelip.cz* [online]. 2017, 19. 10. 2017 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/blogy/35090/ridit-stat-jako-firmu-a-proc-ne>

BARTONÍČEK, Radek. Babiš: Já ten projekt dělat nechtěl. Čapí hnízdo je Kubiceho zpráva 2, ale já se jich nebojím. *Aktuálně.cz* [online]. 17. 8. 2017 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: https://zpravy.aktualne.cz/domaci/babis-capi-hnizdo-je-kubiceho-zprava-2-ovlivni-volby-to-jsme/r~f1bb4a9c827811e7b4dc0025900fea04/?_ga=2.67882709.574524494.1502960939-910505937.1493059784

BASTOS, Marco, Dan MERCEA a Andrea BARONCHELLI. The geographic embedding of online echo chambers: Evidence from the Brexit campaign. *PLoS ONE* [online]. 2018, 13(11), 1-16 [cit. 2018-4-7]. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0206841>. Dostupné z:

<https://journals.plos.org/plosone/article/file?id=10.1371/journal.pone.0206841&type=printable>

BESSER, Vilém. Čunek už nepokrytě kope za Babiše: Vyšetřovatelé prý účelově vstoupili do voleb. *Forum 24* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/cunek-uz-nepokryte-kope-za-babise-vysetrovatele-pry-ucelove-vstoupili-do-voleb/>

BIBEN, Martin a Petr ZENKNER. Lithium na Cínovci vytěží Australané. Kov do elektroaut se ale bude zpracovávat v Česku, slibuje vznikající memorandum. *IHNED.cz* [online]. 17. 7. 2017 [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-65800710-lithium-vytezi-australane-ale-ma-zustat-v-cesku>

BLUMLER, Jay. *The Fourth Age of Political Communication* [online], 2013 [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <http://www.fgpk.de/en/2013/gastbeitrag-von-jay-g-blumler-the-fourth-age-of-political-communication-2/>

BOHUSLAVOVÁ, Renáta. Podnikatel Dědek obdivuje Babiše. I tak zamýšlí kandidovat za Starosty. *Echo24* [online]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/iW4gM/podnikatel-dedek-obdivuje-babise-i-tak-zamysli-kandidovat-za-starosty>

CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. *Tisková zpráva: Stranické preference a volební model v září 2017*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2017. Dostupné také z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4415/f9/pv170925.pdf

CVRČEK, Miroslav. Šéf ODS Fiala o migrační krizi: Nenechme si namluvit, že jsme sobečtí. *Reflex* [online]. [cit. 2020-02-21]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/rozhovory/82236/sef-ods-fiala-o-migracni-krizi-nenechme-si-namluvit-ze-jsme-sobecti.html>

Události. *Česká televize* [online]. 6. 8. 2017 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/217411000100806/obsah/560827-spory-o-moznou-tezbu-lithiaa>

Události, komentáře. *Česká televize* [online]. 21. 9. 2017 [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1096898594-udalosti-komentare/217411000370921/obsah/570007-volebni-rozhovory-petr-fiala--ods>

Vývoz do vybraných států v roce 2016 a 2017. *Český statistický úřad* [online]. 2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/61165742/2410151809.pdf/150480ba-1162-48c5-8324-21730fbf8a19?version=1.1>

Slovenský ústavní soud zrušil verdikt, že Babiš je v archivech StB neoprávněně. *ČT24* [online]. [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2271067-slovensky-ustavni-soud-rozhodne-o-stiznosti-historiku-ve-sporu-s-babisem>

DANDA, Oldřich. Miliardář Dědek kandidující za STAN: Měli bychom Babiše uznat. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/miliardar-dedek-kandidujici-za-stan-meli-bychom-babise-uznat-40041387>

DEL VICARIO, Michela, Fabiana ZOLLO, Guido CALDARELLI, Antonio SCALA a Walter QUATTROCIOCCI. *The Anatomy of Brexit Debate on Facebook* [online]. 2016 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://arxiv.org/abs/1610.06809>.

Babiše jmenují premiérem, i kdyby byl ve vazbě, prohlásil Zeman. *Echo24* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/wRJN3/babise-jmenuji-premierem-i-kdyby-byl-ve-vazbe-prohlasil-zeman>

Krádež dokumentů v bytě komentátorky Lenky Zlámalové. *Echo24* [online]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/w6U5m/kradez-dokumentu-v-byte-komentatorky-lenky-zlamalove>

Zemanův nevkusný „žert“: Vyžeňte toho kameramana, nebo ho zabijte. *Echo24* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/pPh8E/zemanuv-nevkusny-zert-vyzente-toho-kameramana-nebo-ho-zabiju>

GDP growth (annual %) - European Union. *World Bank* [online]. 2020 [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=EU>

General government gross debt - annual data. Eurostat [online]. 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://tinyurl.com/y6hlwvfn>

Global social media ranking 2019. Statista [online]. 2019 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>

GRAHAM, Todd, Dan JACKSON a Marcel BROERSMA. New platform, old habits? Candidates' use of Twitter during the 2010 British and Dutch general election campaigns. *New Media & Society*. 2016, (18), 765-783. DOI: <https://doi.org/10.1177/1461444814546728>.

HOLUB, Petr. Jurečka: Nevylučuji, že čtvrt miliardy jsme zaplatili za Babiše. *Echo24* [online]. 26. 7. 2017 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/iLQfJ/jurecka-nevylucuji-ze-ctvrt-miliardy-jsme-zaplatili-za-babise>

HOVORKOVÁ, Johana a ŠAFR, Pavel. Výzva voličům: Nenechte se zmást nesmyslnými průzkumy a volte demokratické strany. *Forum 24* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/vyzva-volicum-nenechte-se-zmast-nesmyslnymi-pruzkumy-a-volte-democraticke-strany/>

Okamurova SPD posiluje, podpora KSČM naopak od jara klesá. ANO drží náskok. *IDNES.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/predvolebni-pruzkum-spd-kscm-ano-top09-ods-cssd-parlamentni-volby.A170827_150541_domaci_amu

Zeman se chce setkat s Chovancem kvůli kauze Čapí hnízdo. *IRozhlas.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/zeman-se-chce-setkat-s-chovancem-kvuli-kauze-capi-hnizdo_1709142135_kro

KLÍMOVÁ, Jana. Babiš dotační podvod organizoval, řídil a koordinoval. Faltýnek pomáhal, píše policie. *IRozhlas.cz* [online]. 15. 8. 2017 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/babis-dotacni-podvod-organizoval-ridil-a-koordinoval-faltynec-pomahal-pise_1708151200_ogo

KOPECKÝ, Josef. Peníze, které necháme rodinám, nikdo nevytuneluje, říká Bělobrádek. *IDNES.cz* [online]. [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozhovor-volebni-lidr-kdu-csl-pavel-belobradek.A171017_152352_domaci_kop

KOPECKÝ, Josef. Zaorálek sehraje užitečného idiota, tvrdí ODS. Chybí jí střet s Babišem. *IDNES.cz* [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ods-si-stezuje-na-televize.A170922_115851_domaci_kop

KOSOVÁ, Pavlína. Jak vypadal policejní výslech Andreje Babiše? Měl jsem být jen svědek, říká šéf ANO. *Seznam Zprávy* [online]. 11. 8. 2017 [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/mel-jsem-byt-jenom-svedek-babis-prozradil-co-rekl-na-policii-k-capimu-hnizdu-35563>

KUNDRA, Ondřej. V tom má Babiš nepochybně pravdu. *Respekt* [online]. [cit. 2020-02-21]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2017/34/v-tom-ma-babis-nepochybne-pravdu>

LEBRUN, Claire. François de Rugy veut limiter l'examen de certains textes en commission, qu'est-ce que ça changerait? *Le Journal du Dimanche* [online]. 2017 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.lejdd.fr/Politique/de-rugy-veut-limiter-l'examen-de-certains-textes-en-commission-quest-ce-que-ca-changerait-3401147>

Zvolení Babiše a Zemana může oslabit EU i NATO, píše Washington Times. *Lidovky.cz* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/washington-times-zvoleni-babise-a-zemana-muze-oslabit-eu-i-nato.A171013_142428_In_domov_ele

MARTINEK, Jan. Další kopanec ČSSD podnikatelům: Platíš nízké mzdy, jsi neschopný darebák. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/dalsi-kopanec-cssd-podnikatelum-platis-nizke-mzdy-ysi-neschopny-darebak-40042715>

MORÁVEK, Daniel. Kontroly ČOI odhalily 3 obchodníky, kteří včera otevřeli navzdory zákazů prodeje. *Podnikatel.cz* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: https://www.podnikatel.cz/clanky/kontroly-coi-odhalily-3-obchodniky-kteri-vcera-otevrel-navzdory-zakazu-prodeje/?utm_source=rss&utm_medium=text&utm_campaign=rss

NĚMCOVÁ, Barbora a ZELENKA, Jakub. Člověk, jenž degraduje lidi na slimáky, nemá v ČSSD místo, vzkazuje Zaorálek Hrdličkovi. *Aktuálně.cz* [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: https://zpravy.aktualne.cz/domaci/slimaci-jsou-tu-a-mnozi-se-pise-o-migrantech-brnensky-politi/r~cae61f30aa8e11e7a7000025900fea04/?_ga=2.245053389.915714327.1506526025-99787739.1471560648

Babiš: I když mě obviní, budu kandidátem na premiéra. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/babis-i-kdyz-me-obvini-budu-kandidatem-na-premiera-40045049>

OTTO, Pavel. Vláda ANO a KSČM? To by bylo politické dno, říká předseda ODS Petr Fiala. *E15* [online]. [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/volby-2017/vlada-ano-a-kscm-to-by-bylo-politicke-dno-rika-predseda-ods-petr-fiala-1338114>

PROCHÁZKA, Martin. Beneš: Stát má plán na jádro a jak získat 100 procent v ČEZ. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/benes-stat-ma-plan-na-jadro-a-jak-ziskat-100-procent-v-cez-40046734>

RAUCHFLEISCH, Adrian a Julia METAG. The special case of Switzerland: Swiss politicians on Twitter. *New Media & Society*. 2016, 18(10), 2413-2431. DOI: 10.1177/1461444815586982. ISSN 1461-4448. Dostupné také z: <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1461444815586982>

RICHTEROVÁ, B. a T. A. NOVÝ. Agrofert nechal zlikvidovat firmu? Získali jsme zcela nový pohled na věc v souvislosti s vaší bývalou prací, paní Slonková. *Parlamentní listy* [online]. 19. 10. 2017 [cit. 2020-03-08]. Dostupné z:

<https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Agrofert-nechal-zlikvidovat-firmu-Ziskali-jsme-zcela-novy-pohled-na-vec-v-souvislosti-s-vasi-byvalou-praci-pani-Slonkova-508763>

SEZEMSKÝ, Jiří. Nejen biopaliva aneb Jak stát podporuje impérium Agrofertu v zemědělství. *Forum 24* [online]. 20. 7. 2017 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/nejen-biopaliva-aneb-jak-stat-podporuje-imperium-agrofertu-v-zemedelstvi/>

SEZEMSKÝ, Jiří. Vrtěti lithiem aneb Jak Andrej Babiš odvádí pozornost od vlastních kauz. *Forum 24* [online]. [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/vrteti-lithiem-aneb-jak-andrej-babis-odvadi-pozornost-od-vlastnich-kauz/>

Sociální demokraté zhustí své myšlenky do 140 znaků. Tweetovou kampaní chtějí porazit Babiše. *Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia, 2017, 8. 3. 2017 [cit. 2019-03-08]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-65650740-cssd-hleda-recept-jak-vyhrat-volby-proti-babisovu-kamionu-vypusti-tweety-svych-politiku>

ŠLERKA, Josef. Kolik falešných uživatelů sleduje Andreje Babiše na Twitteru? #sorryjako. *Data Boutique* [online]. 2017 [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <http://databoutique.cz/post/160693406593/kolik-fale%C5%A1n%C3%BDch-u%C5%BEivatel%C5%AF-sleduje-andreje-babi%C5%A1e>

ŠTRUNC, Pavel. Babiš klekne na lidi, bude vládnout s extremisty, nebud'te slepí, říká šéf ODS Petr Fiala. *Info.cz* [online]. [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <https://video.info.cz/strunc/babis-klekne-na-lidi-bude-vladnout-s-extremisty-nebudte-slepi-rika-sef-ods-petr-fiala-16969.html>

ZENKNER, Petr. Česko bude v Bruselu bojovat za velké zemědělské podniky. Trend v Evropě je ale přesně opačný. *IHNED.cz* [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-65865670-cesko-bude-v-bruselu-bojovat-za-velke-zemedelske-podniky-trend-v-evrope-je-ale-presne-opacny>

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Počty sledujících účty předsedů stran a stran samotných

Tabulka 2 – Počty sledujících pěti nejsledovanějších účtů k 19. 7. 2017, zaokrouhleno na stovky

Seznam elektronických příloh

Tabulka 3 – Tweety Andreje Babiše

Tabulka 4 – Tweety Miroslava Kalouska

Tabulka 5 – Tweety Bohuslava Sobotky

Tabulka 6 – Tweety Pavla Bělobrádka

Tabulka 7 – Tweety Petra Fialy